Rijeka s igračem manje remizirala sa Slaven Belupom (2:2)

Tiago Dantas eurogolom donio veliki bod

Str. » 36. i 37.

N. PAVLETIĆ/PIXSELL

ČITAJ NOVI LIST 0-24
SKENIRAJ ZA VIŠE VIJESTI BEZ PRESTANKA!

NEDJELJNI
NOVI LIST
www.novilist.hr

NEDJELJA / RIJEKA / 25. SIJEČNJA 2026. / BROJ 25.887 / GODINA LXXX
CIJENA 1,79 EURA

VRIJEME

DHMZ www.meteo.hr

DANAS
max. 10
min. 8

SUTRA
max. 9
min. 5

Nova kraljica karnevala Pia Vujović

Kruna veselja nosi se srcem

Str. » 8. -11.

Radiša Mladenović

DAVOR KOVAČEVIĆ

Svaki je sportaš fotogeničan

Str. » 12. i 13.

Nikola Petković

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

Moja radosna pobuna prenosi duh vremena

Str. » 20.

Danas prilog

Odlazak glazbene legende

DALIBOR BRUN

Glas koji se jednom čuo i zauvijek zapamtio

Str. » 3.

GORAN KOVAČIĆ/PIXSELL

Najstariji aktivni Zametski zvončar Ivo Macinić

Zvonit ću dok me noge nose i glava drži

MARKO GRAČIN

ANA KRIŽANEC

DAR MAJČINSTVA **Uloga Banke humanog mlijeka u Kliničkom bolničkom centru Zagreb u ne**

Za prijevremeno rođene bebe humano mlijeko nije izbor, nego nužnost

Najugroženija skupina su djeca teške porođajne mase, do 1.500 grama, i djeca rođena prije 32 tjedna gestacije. Trajanje hranjenja darovanim mlijekom ovisi o stanju djeteta, dostupnosti majčinog mlijeka i procjeni neonatologa. U prve tri godine od osnivanja Banke zabilježeno je smanjenje pojave crijevnih, plućnih, očnih i upalnih/infektivnih komplikacija kod nedonoščadi u odnosu na tri godine prije osnivanja. Takvi su trendovi potvrđeni i u znanstvenoj literaturi, kaže voditeljica Banke Jurjana Novoselac

Istock

Olga Monika MENČIK

ZAGREB ›› Svjetska zdravstvena organizacija ističe da je majčino mlijeko najbolja i najsigurnija prehrana za najosjetljivije skupine, uključujući prijevremeno rođenu djecu, a kada majčino mlijeko nije dostupno, za ugroženu novorođenčad treba osigurati humano mlijeko iz drugog izvora. U Hrvatskoj postoji Banka humanog mlijeka u Kliničkom bolničkom centru Zagreb, koja pruža podršku malim pacijentima i njihovim obiteljima kroz sigurnu i kontroliranu isporuku doniranog mlijeka. Majčino mlijeko ostaje prvi izbor za prehranu novorođenčadi, ali za slučajeve kada nije moguće, humano mlijeko iz Banke postaje ključna alternativa prije drugih opcija poput adaptiranog mlijeka ili formule. Majčino mlijeko posebno vrijednim čine oligosaharidi i drugi važni molekularni sastojci koji štite probavni trakt novorođenčadi, a kod prijevremeno rođenih beba ti su se sastojci posebno istaknuli kao podrška zdravom razvoju i prevenciji teških komplikacija.

- Prehrana majčinim mlijekom, dojenje, nema adekvatnu zamjenu - ono je najsigurniji način da će dijete dobiti sve potrebne kalorijske i zaštitne imunološke elemente za svoj optimalan rast i razvoj. Kada je moguće početi hraniti prijevremno rođeno dijete na usta bilo bi idealno da primi mlijeko vlastite majke, ali ako to nije moguće donirano humano mlijeko postaje ne samo prehrana nego i lijek – ono je način da se osigura pravilna prehrana uz zaštitne imunološke elemente i skraćuje boravak na intenzivnoj njezi, te smanjuje troškove liječenja, rekla je Dinka Barić, patronažna sestra i predsjednica Hrvatske udruge grupa za potporu dojenja - HUGPD.

Pasterizirano i sigurno

Donirano humano mlijeko prvenstveno se usmjerava na prijevremeno rođenu djecu i bolesnu novorođenčad u sklopu neonatalnih odjela Jedinice za neonatalno intenzivno liječenje, a Banka mlijeka osigurava pripremljeno, pasterizirano i sigurno mlijeko koje je prilagođeno vrlo malim i osjetljivim pacijentima.

- Tijekom tog prelaznog razdoblja Banka mlijeka podržava majku i obitelj, a istovremeno naglašava da dojenje ostaje najsigurniji i najučinkovitiji način pružanja svih potrebnih kalorija i imunoloških zaštita za optimalan rast i razvoj djeteta, poručila je Barić.

Raspoloživost mlijeka za bebe izravno ovisi o postojanju i aktivnostima Banke humanog mlijeka - one promiču dojenje i darivanje mlijeka te osigurava sigurnost i kvalitetu darovanog mlijeka. Djelokrug rada Banke mlijeka obuhvaća prikupljanje, medicinski probir i testiranje darivateljica te preradu, provjeru kvalitete, čuvanje i raspodjelu darovanog mlijeka. A ključan dio priče su - darivateljice.

Banka humanog mlijeka u Hrvatskoj s radom je krenula u studenom 2019. na inicijativu Ureda UNICEF-a za Hrvatsku i Hrvatske udruge skupina za potporu dojenju, uz potporu Ministarstva zdravstva. KBC Zagreb osigurao je prostor i stručnu potporu, Ministarstvo zdravstva osiguralo je financijska sredstva za obnovu prostora te uspostavilo zakonski okvir za rad, a UNICEF je pridonio sredstvima za uređenje prostora Banke i nabavu opreme.

Zahvalni smo svim darivateljicama koje daju najbolje od sebe za svoju djecu i za najmlađe članove društva, te ih nadahnjuju da budu bolji ljudi i promicatelji zdravijeg života

Jurjana Novoselac

Kada je moguće početi hraniti prijevremno rođeno dijete na usta bilo bi idealno da primi mlijeko vlastite majke, ali ako to nije moguće donirano humano mlijeko postaje ne samo prehrana nego i lijek - ono je način da se osigura pravilna prehrana uz zaštitne imunološke elemente i skraćuje boravak na intenzivnoj njezi, te smanjuje troškove liječenja

Dinka Barić

Prva voditeljica Banke, prof. Branka Golubić Ćepulić, svojim je zalaganjem i stručnim znanjem iz područja tkivnog bankarstva uspostavila rad Banke na visokoj razini i u skladu s najboljim stručnim standardima, a na toj je poziciji danas dr. sc. Jurjana Novoselac.

- Banka djeluje u sklopu Hrvatske banke tkiva i stanica i pridržava se hrvatskog Zakona o primjeni ljudskih tkiva i stanica te Pravilnika, uz Vodič za kvalitetu i sigurnost tkiva i stanica za ljudsku primjenu Europske direkcije za kvalitetu lijekova i zdravstvenu skrb (EDQM). Sljedivost pripravaka mlijeka mora biti osigurana kroz odgovarajuće zapise u Banci i na odjelima koji primjenjuju darovano mlijeko, rekla je Novoselac.

Samo s ugovorom

Novoselac ističe da odjeli intenzivne njege koji redovito naručuju mlijeko iz Banke imaju odlična iskustva.

- Kolegica s Klinike za ženske bolesti i porode usporedila je podatke o komorbiditetima kod prijevremeno rođene djece. U prve tri godine od osnivanja Banke zabilježeno je smanjenje pojave crijevnih, plućnih, očnih i upalnih/infektivnih komplikacija kod nedonoščadi u odnosu na tri godine prije osnivanja. Takvi su trendovi potvrđeni i u znanstvenoj literaturi, a cilj je što veća stopa dojenja na otpustu iz rodilišta, pojasnila je Novoselac.

Pasterizirano darovano mlijeko koristi se isključivo u bolnicama koje imaju sklopljen ugovor s Bankom mlijeka. Liječnik koji brine o djetetu procjenjuje potrebu i naručuje mlijeko, a roditelji ili skrbnici moraju dati pristanak za hranjenje.

- Ako dijete spada u ugroženu skupinu ili se liječi u ustanovi koja nema ugovor, to ne predstavlja prepreku za izdavanje mlijeka. Roditelji uvijek mogu provjeriti mogućnosti prehrane za svoje dijete. Najugroženija skupina su djeca teške porođajne mase, do 1500 grama, i djeca rođena prije 32 tjedna gestacije. Trajanje hranjenja darovanim mlijekom ovisi o stanju djeteta, dostupnosti majčinog mlijeka i procjeni neonatologa, navela je Novoselec.

Proces od prijave darivateljice do odobrenja za darivanje traje nekoliko dana. U prvom mjesecu darivanja minimalna tražena količina izdojenog viška mlijeka je dvije litre, a Banka mlijeko izdaje svim jedinicama intenzivne njege novorođenčadi u Hrvatskoj, dok nadležni pedijatri-neonatolozi prate ishode primjene.

- Kod prvog i zadnjeg prikupa, te svaka tri mjeseca,

KOSTRENA

KOSTRENA I RIJEKA TATTOO EXPO DONIRALI 3.000 EURA CENTRU ZA AUTIZAM

Predstavnici Kostrene i Rijeka Tattoo Expo tima posjetili su jučer Centar za autizam i uručili donaciju od 3.015 eura, prikupljenih na kostrenskim manifestacijama koje su se krajem prošle godine udružile u akciji »sajanja«. Načelnik Dražen Vranić, ravnateljica Centra kulture Kostrena Belma Džomba i predstavnica Rijeka Tattoo Expo tima Marta Glažar posjetili su Centar za autizam Rijeka gdje ih je dočekala ravnateljica Centra Sandra Čavrak. Načelnik Dražen Vranić zahvalio je svim organizatorima i sudionicima sajanja, istaknuvši važnost zajedničkog humanitarnog djelovanja kao i zadovoljstvo što je Kostrena još jednom pokazala da ima veliko srce i puno sluha za potrebe lokalne zajednice. Donacija će dodatno podržati programe i aktivnosti Centra za autizam Rijeka usmjerene na unapređenje kvalitete života osoba s autizmom i njihovih obitelji. (B. Č.)

...onatalnoj skrbi u Hrvatskoj

Hladni lanac

Darivateljice su uglavnom iz Zagreba i Zagrebačke županije, ali dolaze i iz drugih regija. Za područje Zagreba i okolice organiziran je prijevoz mlijeka od domova darivateljica do Banke, dok darivateljice iz drugih područja mogu poslati viškove uz mogućnost prijevoza uz očuvanje hladnog lanca, jer mlijeko mora doći zamrznuto. U slučaju većih koncentracija darivateljica u nekoj županiji ili gradu, povremeno se organizira i zajednički prikup, kao što je bio slučaj u Splitu u prosincu 2021. Sav se trud isplati, jer su vidljivi pomaci u zdravstvenom stanju beba kojima je ovo mlijeko potrebno.

Dnevni raspored Banke mlijeka prilagođuje se zalihama, planu pasterizacije, predviđenim prikupima i količini izdavanog mlijeka za odjele. Majke im se javljaju telefonom ili emailom te ispunjavaju potrebnu dokumentaciju kako bi se provjerile kontraindikacije za darivanje. Ako nema zapreka, Banka im šalje komplet za prikupljanje viška mlijeka - spremnike, bočice zapremine od 130 ml, naljepnice za označavanje, dokumentaciju i uređaj za praćenje temperature kućnog zamrzivača. Darovano mlijeko iz domova darivateljica prikuplja se obično jednom mjesečno, a kod nekih darivateljica i češće, ovisno o količinama viška i rasporedu zamrzivača.

Medicinske kontraindikacije

Većina zdravih majki može darivati mlijeko, no za darivanje ipak postoje brojni razlozi koji mogu spriječiti ili privremeno onemogućiti darivanje: majke koje su pozitivne na HIV, hepatitis B ili C ili sifilis, majke koje puše ili koriste nikotinske pripravke, one koje piju više od dva napitka s kofeinom na dan, redovito piju više od jedne alkoholne jedinice pića dnevno; korisnice droga, one koje su primile organ ili tkivo ili transfuziju krvi, redovito uzimaju određene lijekove, žene koje su imale zloćudnu bolest, vegetarianke ili veganke s preniskom razinom vitamina B12 - a pores posmenutih postoje i druge kontraindikacije za darivanje, koje mogu biti privremene ili trajne. Svaka darivateljica i njezina okolina procjenjuju se pojedinačno kroz povjerljiv razgovor s liječnikom.

darivateljicama se uzima krvni uzorak za testiranje na krvlju prenose bolesti. Nakon prijema mlijeka u Banku provodi se ulazna kontrola svakog spremnika, bočice ili vrećice, njihovo vaganje, provjera ispunjene dokumentacije i temperature zamrzivača. Ako je ulazna kontrola zadovoljavajuća, mlijeko se pohranjuje u zamrzivač Banke, prije pasterizacije u karantenu. Dan prije planirane pasterizacije mlijeko se postupno odmrzava na +4°C u hladnjaku. U čistoj prostoriji Banke mlijeka, u mikrobiološkom sigurnosnom kabinetu, priprema se smjesa mlijeka jedne darivateljice do 2,2 L. Iz te smjese izvlače se porcije od 50 ml, koje se zavaraju i stavljaju u Holderovu pasterizaciju. Nakon pasterizacije mlijeko se ponovo zamrzava u karanteni dok se ne dobiju mikrobiološki nalazi prije i poslije pasterizacije. Uz to se utvrđuje prehrambena vrijednost mlijeka. Kada se nalazi potvrde, pasterizirano darovano humano mlijeko označava za kliničku primjenu i izdaje se na odjele prema potrebi. Darivateljicama se javljaju povratne informacije o nalazima, a po potrebi provodi se i dodatna edukacija o postupku izdajanja i pohrane mlijeka, ispričala je liječnica.

70
darivateljica u 2025. koje su darovale gotovo 850 litara mlijeka

Iskustva kao poticaj

Zalihe mlijeka variraju i imaju rok trajanja, stoga se raspoređuju prema potrebi i kvaliteti.

- Trenutno imamo oko 20 aktivnih darivateljica, a tijekom 2025. godine bilo ih je oko 70 i darovale su gotovo 850 litara mlijeka. Majke se o mogućnosti darivanja informiraju u rodilištu, plakatima i letcima Banke, posjetima patronažne sestre, medijskim objavama i riječima poznanika. Važno je da svaka majka s viškom mlijeka čuje za nas na vrijeme i da dobije informaciju o mogućnosti preusmjeravanja donacije u »dobre ruke«, naglasila je Novoselec.

Osoblje Banke često nema vremena za aktivno promicanje, ali majke im se kontinuirano javljaju. Tijekom šest godina od osnutka Banke mnoge majke višekratno su darivale mlijeko, često s više djece i kroz nekoliko ciklusa laktacije.

- Majke čije se bebe rodile prijevremeno posebno su svjesne važnosti hranjenja humanim mlijekom. Njihova djeca često su primatelji mlijeka u prvim danima nakon poroda, a njihova su iskustva snažan poticaj za daljnje suradnje. U ambulanti za medicinu dojenja i na odjelu intenzivne njege radimo s majkama koje se suočavaju s izazovima laktacije i dojenja. Za prijevremeno rođene bebe mlijeko doista predstavlja i lijek i zaštitu. Zahvalni smo svim darivateljicama koje daju najbolje od sebe za svoju djecu i za najmlađe članove društva, te ih nadahnjuju da budu bolji ljudi i promicatelji zdravijeg života, navela je Novoselec.

U 82. godini preminuo Dalibor Brun, legenda ne samo hrvatske glazbe

Utihnuo glas koji se jednom čuo i zauvijek zapamtio

GORAN KOVACIC/PIXSELL

Mnogi bi o Daliboru mogli pričati i pričati, jer Dado je bio i društvenjak, i samotnjak, ovisno kako bi se u datom trenutku ćutio. Otišao je, no ostavio je u naslijeđe ono najvrednije - brojne pjesme kao što su »Nisi ti više crno vino«, »Jedna žena plava«, »Svi su znali da smo ljubovali« i mnoge druge, koje će sjećanje na njega prenijeti u vječnost

Slavica MRKIĆ MODRIĆ

RIJEKA » S hrvatske glazbene scene otišao je jedan od desetljećima najprepoznatljivijih glasova. U 82. godini preminuo je Dalibor Brun, legenda ne samo hrvatske glazbe već se njegov glas »čuo« i znatno šire od naših prostora. Miljenik riječke publike, ali i publike brojnih gradova s prostora bivše države, kao i mnogih diljem svijeta gdje postoji hrvatska dijaspora, jer brojne su turneje obilježile život ovog pjevača izvanserijskog glasa, s tom je istom publikom živio i u njezinim najsretnijim, i u njezinim najtužnijim trenucima. S njegovim su pjesmama odrastale i živjele mnoge generacije pohranivši ih u kolektivno sjećanje jednog vremena i mnogih prostora.

Hit do hita

Dalibor je rođen 19. rujna 1944. godine u Sisku. U njegovoj biografiji stoji da je pjevao u riječkoj skupini Uragani. Nakon toga 1968. je otišao u Korni grupu, u kojoj je pjevao u prvim godinama njena postojanja, i to zamijenivši Dušana Prelevića. Od 1969. nastupa samostalno. Izvodio je pjesme poznatih hrvatskih skladatelja, kao što su Đorđe Novković, Stipica Kalogjera, Hrvoje Hegedušić, Mustafa Ismailovski i drugi. Često je izvodio pjesme Maje Perfiljeve i Drage Britvića, ali i Željka Sabola, Aleksandra Ace Koraća i Vojkana Borisavljevića. Godine 1968. debitirao je na festivalu Melodije Istre i Kvarnera s pjesmom »Okrutno more«, skladatelja Daria Ottaviania, tekst je napisao sam Dalibor Brun, a aranžman Josip Forenbacher. Dobio je drugu nagradu publike. Sudjelovao je na nekoliko Splitskih festivala zabavne glazbe (1975. »Lipa luna«, 1976. »Ja te ljubim«, 1983. »Uspavanka«), Zagrebačkih festivala zabavne glazbe (1972. »Miruj, miruj, srce«, 1973. »Otkad si tuđa žena«, 1975. »I poveo sam je u travu«), Opatijskom festivalu (1975. »Ruže«, 1976. »Ne pitaj me zašto«). U inozemstvu je pjevao na festivalu Vaš šlager sezone 1978. (»Ja ostajem s tobom«), kao i na Beogradskom proleću (1970. i 1976. godine). Bio je dijelom Hrvatskog Band Aida 1991. godine.

Ikona Rijeke

Otišao je pjevač bezvremenskih hitova, glazbena ikona svoje Rijeke i miljenik svih onih koji su voljeli i znali prepoznati umjetnika koji s tolikom lakoćom živi glazbu i prenosi emociju.

- Dalibora znam od rane mladosti. Sjećam se zajedničke turneje po Jadranu, tad sam svirao u grupi 777. Uistinu je bilo nezaboravno. Sjećam se i njegovog fantastičnog nastupa 1974. godine na Zagrebačkom festivalu kad je izveo pjesmu »Željena«. Godine 1992. s Đorđem Novkovićem napravio je najprodavaniji glazbeni projekt čija se tiraža bilježila vrtoglavim brojkama. Riječ je o kompilaciji »Mega Mix 2«. Dalibor je uistinu bio glas koji se jednom čuje i zauvijek pamti. Imao je ogroman pjevački potencijal i želja da ga tako rano »umirovi« mnoge nas, njegove kolege je iznenadila, no kad Dado nešto odluči - to i učini. Tako je bilo oduvijek. Ovakvu osebujnu osobu kao što je bio on i ovakav glazbeni talent bilo je uistinu privilegija poznavati i s njim dijeliti pozornice toliko godina, rekao je glazbenik Andrej Baša.

Ovakvu osebujnu osobu kao što je bio Dalibor i ovakav glazbeni talent bilo je uistinu privilegija poznavati i s njim dijeliti pozornice toliko godina

Andrej Baša

ANTON ŠKROBONJA

Dalibor Brun na koncertu na Korzu 1960-ih

Marko GRACIN

U Studiju Roberta Grubišića u Šmriki 2004.

Neizbrisiv trag

O svojoj suradnji s Daliborom Brunom Duško Rapotec Ute, riječki skladatelj, aranžer i producent, glazbenik s kojim je Dalibor volio raditi i s kojim je nedavno planirao još jedan glazbeni projekt kaže:

- Imao sam sreću i privilegij raditi s Daliborom Brunom, kao autor, aranžer i producent, na tri CD-a - »Ranjena duša« (1996.), »Nema spavanja« (2004.) i na njegovom zadnjem albumu »Ostala si ljubav moja« (2024.). Dado je bio izvođač osebujnog glasa, prepoznatljive i originalne interpretacije. Rad u studiju bio je s njim užitak, jer je svakoj pjesmi pristupao profesionalno i s respektom, dajući joj, na svoj osobni način »krila« i svoj prepoznatljiv pečat. Ostavio je neizbrisiv trag na našoj sceni zabavne glazbe, a njegove pjesme će se još dugo, dugo slušati i pjevati..., rekao je Ute.

Dado je bio izvođač osebujnog glasa, prepoznatljive i originalne interpretacije. Rad u studiju bio je s njim užitak, jer je svakoj pjesmi pristupao profesionalno

Duško Rapotec Ute

Mnogi bi o Daliboru mogli pričati i pričati, jer Dado je bio i društvenjak, i samotnjak, ovisno kako bi se u datom trenutku ćutio. Otišao je, no ostavio je u naslijeđe ono najvrednije - brojne pjesme kao što su »Nisi ti više crno vino«, »Jedna žena plava«, »Svi su znali da smo ljubovali« i mnoge druge, koje će sjećanje na njega prenijeti u vječnost.

Sućut Daliborovoj suprugi Jagodi i svima koji su ga voljeli, slušali, obožavali. Uz njega rasli i ostarili.

Jadranski naftovod u suradnji s Vladom ishodio je licencu za nastavak transporta prema Naftnoj industriji Srbije

Janafu odobrena isporuka nafte NIS-u do 20. veljače

JANAF

ZAGREB Jadranski naftovod u suradnji s Vladom ishodio je licencu kojom mu se do 20. veljače dozvoljava nastavak transporta nafte prema Naftnoj industriji Srbije (NIS), priopćeno je jučer iz Janafa.

»Janaf d.d. je u suradnji s Vladom Republike Hrvatske ishodio licencu kojim se do 20. veljače 2026. odobrava sudjelovanje u aktivnostima koje su uobičajene i nužne za transport nafte za izvršavanje Ugovora o transportu sirove nafte sklopljenog s kompanijom NIS a.d. Pozdravljamo odluku američke administracije kao potvrdu odgovornog rada Uprave u ostvarivanju poslovnih i strateških interesa Janafa, Republike Hrvatske i Europske unije«, navodi se u priopćenju Janafa kojeg su potpisali predsjednik Uprave Stjepan Adanić i članovi Uprave Vladislav Veselica i Ivan Barbarić. Dan ranije je Radiotelevizija Srbije objavila da su američke financijske vlasti dodatno produljile operativnu licencu NIS-u do spomenutog datuma.

Američka administracija je u pismu srpskom Ministarstvu financija navela uvjete pod kojima važi operativna licenca za nastavak rada NIS-a do 20. veljače. Uvjeti koje je postavio Ured američkog ministarstva financija za inozemnu imovinu (OAFC) su da »transakcije ne uključuju američke subjekte ili financijski sustav SAD-a«. Također, transakcije »ne uključuju, nisu u ime ili za korist, izravno ili neizravno, bilo kog drugog blokiranog subjekta osim NIS-a«. Jedan od uvjeta je i da »transakcije ne uključuju bilo koju drugu aktivnost koja je predmet sankcija u skladu sa Propisima o sankcijama zbog štetnih vanjsko-političkih aktivnosti Rusije«, te propisima o sankcijama vezanim za Ukrajinu i Rusiju ili propisima drugih američkih tijela ovlaštenih za uvođenje sankcija«.

Pozdravljamo odluku američke administracije kao potvrdu odgovornog rada Uprave u ostvarivanju poslovnih i strateških interesa JANAF-a, Republike Hrvatske i Europske unije

Uprava Janafa

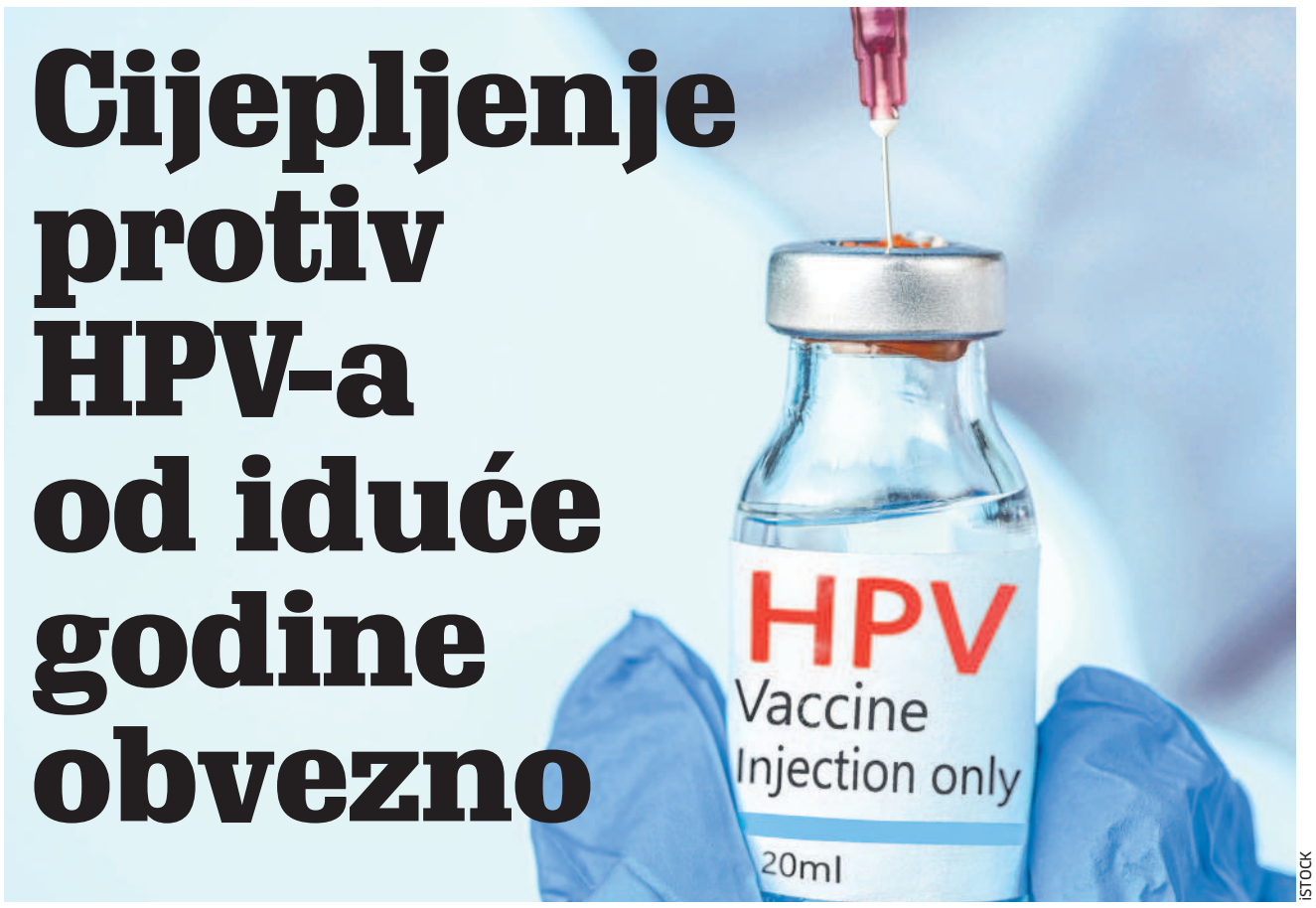
Podsjetimo, Ured američkog ministarstva financija za inozemnu imovinu (OAFC) uveo je početkom prošle godine sankcije ruskom energetskom sektoru kao dio širih mjera zbog invazije na Ukrajinu, a sankcijama je obuhvaćen i NIS s većinskim udjelom Gazpromnjefta i Gazproma. Sankcije NIS-u stupile su na snagu u listopadu. Prethodna licenca za nastavak rada, koju je NIS dobio prije tri tjedna, istjecala je u petak u ponoć.

Nova vlasnička struktura NIS-a, nakon MOL-ovog preuzimanja većinskog ruskog udjela, mogla bi biti poznata sredinom ožujka.

D. KATALINIĆ

NACIONALNI DAN MIMOZA **U Hrvatskoj od raka vrata maternice oboli oko 300 žena godišnje**

Cijepljenje protiv HPV-a od iduće godine obvezno

ISTOCK

Valja znati da zemlje poput Finske i Portugala imaju 98-postonu procijepljenost protiv HPV-a te gotovo da i nemaju ni predstadije raka, a kamoli rak vrata maternice. Cijepiti se protiv HPV-a najučinkovitije je prije stupanja u intimne odnose te nam je najpoželjnije cijepljenje od petog do osmog razreda osnovne škole, a svjetski trendovi kažu od devete do 25. godine, kaže Ira Pavlović Ružić

Barbara ČALUŠIĆ

RIJEKA Ministarstvo zdravstva od iduće godine planira uvesti obavezno cijepljenje protiv humanog papiloma virusa (HPV), a zakonske izmjene koje bi omogućile uvođenje ovog cjepiva u kalendar redovnog cijepljenja planiraju se u drugom kvartalu ove godine. Hrvatska na ovaj način planira dugoročno iskorijeniti rak vrata maternice, bolest od koje ne bi trebala umrijeti niti jedna žena. U Hrvatskoj od raka vrata maternice oboli oko 300 žena godišnje, dok ih između 120 i 130 umre. Prema podacima o smrtnosti, u 2024. od raka vrata maternice u Hrvatskoj je umrlo 98 žena, od kojih je trećina bila mlađa od 60 godina. Ako zakon bude donesen prema planu, cijepljenje djevojčica i dječaka provodilo bi se na isti način kao i dosad, u osnovnoj školi i s dvije doze cjepiva.

- Valja znati da zemlje poput Finske i Portugala imaju 98-postonu procijepljenost protiv HPV-a te gotovo da i nemaju ni predstadije raka, a kamoli rak vrata maternice. I još jedna važna stvar, kampanjama kao što su Dan mimoza, ne apeliramo samo na žene i djevojčice, već i muškarce i partnere. Naime, HPV ne izaziva samo rak vrata maternice, već povezan s rakom izlaznog debelog crijeva, rakom usne šupljine i rakom penisa te upravo zato sve zemlje cijepe djevojčice, ali i dječake protiv HPV-a, istaknula je predsjednica Lige za borbu protiv raka Primorsko-goranske županije dr. Ira Pavlović Ružić.

Velike brojke

Prema podacima iz 2023. godine u Primorsko-goranskoj županiji zabilježena 21 ženu koja je oboljela od invazivnog raka vrata maternice, a preminulo je sedam žena.

- Kada znamo da je to bolest od koje ne bi uopće trebalo oboljeti, onda govorimo o velikim brojkama. Osim invazivnog raka vrata maternice, postoji neinvazivni tzv. in situ, gdje se obično računa da na svaki invazivni rak vrata maternice dolaze još tri žene u predstadiju, a čak se i taj predstadij pravovremenim pregledima spriječiti. Svake godine dolaze nove generacije žena, djevojčica i dječaka koji moraju imati svijest o ovoj bolesti i o njezinom uzročniku HPV-u. Cijepiti se protiv HPV-a najučinkovitije je prije stupanja u intimne odnose te nam je najpoželjnije cijepljenje od petog do osmog razreda osnovne škole, a svjetski trendovi kažu od devete do 25. godine. Trenutno je na raspolaganju devetovalentno cjepivo koje štiti od devet tipova HPV-a pa i ako je došlo do kontakta s jednim tipom virusa, ovo cjepivo dalje štiti protiv ostalih osam. Dapače, danas se cjepivo preporuča i ženama kod kojih se otkrije zloćudno oboljenje od neke vrste HPV-a, a sadašnji podaci govori da je gotovo 99 posto oboljenja od raka vrata maternice vezano uz jedan od zloćudnih tipova HPV-a, dodala je Pavlović Ružić koja je s članovima Lige protiv raka PGŽ-a jučer na Korzu humanitarnom prodajom mimoza i dijeljenjem savjeta o načinima prevencije i očuvanju zdravlja obilježila 19. nacionalni Dan mimoza.

Redoviti pregledi

Obilježavanju su prisustvovali i predstavnici Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije.

D. MICULINIĆ

Štand Lige protiv raka PGŽ-a na Korzu

- Kada čujete podatke da svaki dan jedna žena oboli od ove bolesti u Hrvatskoj, a svaki treći umire, a ne bi trebala, onda je jasno da govorimo o ozbiljnoj bolesti i problemu. Ovo je četvrti rak po učestalosti među ženama, a mi kao županija podržavamo ove akcije u koje su uključene brojne naše institucije. Pozivam sve žene da se redovito pregledavaju i podsjećam da postoji i cjepivo protiv HPV-a koji je glavni uzročnik ove bolesti, rekao je dožupan Robert Matić.

Zamjenik riječke gradonačelnice Vedran Vivoda istaknuo je kako je Dan mimoza podsjetnik koliko su prevencija, rano otkrivanje i podrška okoline važni u borbi protiv ove bolesti.

- Kako sam okružen snažnim ženama i kod kuće i na poslu, ovaj me dan podsjeća kako je važno brinuti se jedni o drugima i razgovarati o ovim temama te poticati žene da se odazivaju preventivnim pregledima. Grad Rijeka redovito prati rad Lige za borbu protiv raka, a naša poruka je jasna da je briga o sebi najvažnija u očuvanju zdravlja i života, poručio je Vivoda.

D. MICULINIĆ

Ira Pavlović Ružić i Vedran Vivoda

Ne apeliramo samo na žene i djevojčice, već i muškarce i partnere. HPV ne izaziva samo rak vrata maternice, već povezan s rakom izlaznog debelog crijeva, rakom usne šupljine i rakom penisa te upravo zato sve zemlje cijepe djevojčice, ali i dječake protiv HPV-a

Ira Pavlović Ružić

UZBUĐENJA POD MASKOM Jubilarni 15. po redu Rally maškaranih oktanaca Halubje - Liburnija

Puknuti oktanci jači, ali i glasniji od kiše

U 40-ak vozila iz 19 različitih sredina, od Viškova preko Kastva, Frlanije i Matulja do Opatije, provozalo se oko 160 maškaranih sudionika

Miroslav KRPAN
Snimio Marko GRACIN

OPATIJA ›› Na tradicionalnom 15. izdanju Rallyja maškaranih oktanaca Halubje - Liburnija, koji je održan po iznimno kišnom vremenu, od Viškova do Opatije, uz zadržavanja u Kastvu, Frlaniji i Matuljima, sudjelovalo je više od 160 maškara u četrdesetak maškaranih vozila iz 19 različitih mjesta. Organizaciju jubilarnog, 15. izdanja rallyja i ove su godine uspješno iznijeli članovi riječkog Autokluba RI autosport. Već petnaestu godinu zaredom snažnu podršku pružaju im Općine Viškovo i Matulji te Gradovi Kastav i Opatija, uz njihove turističke zajednice, kao i Primorsko-goranska županija.

Nova generacija sudionika maškarani rally percipira malo drugačije nego malo starije i »uštogljenije« , pa je osnovna značajka okupiti dobru ekipicu, od dva do pet »putnika«, osmisliti masku kako svoju, tako i svog ljubimca, te u samoj dionici zadanim itinererom biti što bučniji turiranjem, ispuštanjem dima i jačim razglasima i od koncertnih. Kad se sve to objedini, poneko putem ostane u kvaru, ali većina stigne iz zaleđa Kvarnera do samog mora, do opatijskog kupališta Slatina. Najuspješniji u vožnji spretnosti kroz sportske nagrade, a oni drugi, čak brojniji, kroz maškarane, bivaju nagrađeni i veselju nema kraja.

Plaketom »Otkačeni maškarani oktanci« proglašena je skupina Kastavca Dina Prtenjače »Šest tipova dijabetesa«, a u istoj su drugim mjestom nagrađeni Dorian Širola i maskom »Pande«, dok je treću zaslužila još jedna kastavska maska »Pilana Jozo Lovran« Dina Lukende. Plaketu broj jedan »Mašta maskom kaže svašta« zaslužio je Riječanin Dino Gračić za masku »Metlari«, dok je Ićićanka Željka Hlanuda sa skupinom mladih dama pod maskom »Munjene jelenice« zaslužila plaketu »Domaće je domaće – etno look od Halubja do Liburnije«. Najuspješniji »Puknuti oktanski jahač« je Vedran Kukurin iz Jurdana s maskom »Ribar«, a »Oktanski pusni oscar jedinstva i sloge« pripao je Kastavcu Valentinu Mihočiću s maskom »Vatro ugasci«. Riječanin Tino Kadmen uz masku »Nonićeva pasara« kući odlazi s plaketom zlatnog sjaja »Vremešni extra ljepotan karnevalskog štiha«. Kostrenjanin Mateo Alavanja sa svojom ekipom »Ko je dirao Pipi« stigao je do plakete »Maske brišu granice – puknuti Europljani«, dok »Maškarani oktanski smiješak« ove godine ponosno nosi još jedna Kostrenjanka Draženka Tataj uz drugi dio »Ko je dirao Pipi«.

Koga briga što pada kiša

Ekipa »Ko je dirao Pipi«

Poneko putem ostane u kvaru

Jel »fićo« ili »pasara«?

Nema čega nema...

Ispit spretnosti

Najbolju vještinu za volanom u izvođenju viškovskog ispita spretnosti prikazao je ukupni pobjednik Buzećanin Saša Černeka (VW Polo) ispred Sandra Kukurina (Ićići, Seat Cordoba) i Dalibora Rubeše (Kastav, Renault 5 Kampus), ujedno pobjednika kategorije Povijesna vozila. Željka Hlanuda pobjednica je klase automobila više od 1.600 ccm i konkurencije vozačica, Dominik Bešker (Lovran, Opel Combo) kategorije Terenci i laka gospodarska vozila. Usamljeni mohikanac na motociklu, mokar do kože bio je Vedran Kukurin (Yamaha XT600), ali isplatilo se za prvo mjesto konkurencije motociklista.

Centar Gervais i klub Drago uspješno oživili tradiciju maškaranih tanci

Opatija plesala pod maskama

OPATIJA ›› Centar Gervais i klub Drago proteklog su petka postali središte maškaranog ludila. Uz slobodan ulaz i taktove popularnih Koktelsa i Dellboysa, grad Opatija uspješno je oživio tradiciju maškaranih tanci, okupivši brojne maškare koje su pod sloganom »Budi što želiš« preuzele vlast u gradu.

Poseban pečat večeri dala je velika obljetnica Karnevalske grupe Lumber, koja ove godine slavi impresivnih 60 godina postojanja. Predsjednica kluba, Olivera Tomičić Oli, ponosna je na desetke članova koji su za ovu prigodu utjelovili motive harlekina, klaunova, marioneta te duh stare Opatije.

Gradonačelnik Opatije, Fernando Kirigin, naglasio je kako je pokretanje tanci u klubu Drago svjestan napor da se ova tradicija vrati u samo srce grada.

- Prošle smo godine pokrenuli tanci s ciljem da Opatiji vratimo običaje koji su se s vremenom preselili u gornje krajeve poput Grobnika, Pašca i Matulja. Naše maškarane skupine, poput jubilarnog Lumber kluba, ne samo da njeguju tradiciju, već i odgajaju nove generacije, poručio je Kirigin.

Dodao je kako je petak odabran kao termin kako bi se izbjegla konkurencija s tradicionalnim subotnjim feštama u okolici, te podsjetio na bogat karnevalski program koji Opatiji slijedi, a uključuje Maškarani klapski maraton, Dječji korzo i nezaobilaznu Balinjeradu.

Atmosferu u prepunom klubu najbolje su opisala nasmijana lica posjetitelja. Među kreativnim maskama istaknula se Đuliana Radetić Valenčič u elegantnom cabaret stilu, dok su pažnju plijenili Tea Žiganto Žunić kao ratnica iz svijeta »Mad Maxa« i njezin suprug Antonio Žunić u kaubojskom izdanju.

Uz vrhunsku energiju izvođača i kreativnost sudionika, Opatija je još jednom dokazala da maškarani običaji u »staroj dami« itekako imaju budućnost.

Đ. KALČIĆ

N. BLAGOJEVIĆ
Maškarani disko u klubu Drago

Mad Max western - Antonio Žunić i Tea Žigato Žunić

Elegantna Đuliana Radetić Valenčič

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET
Rijeka, Sveučilišna avenija 4

OBAVIJEST O NATJEČAJU

za upis na Doktorski studij Filozofija i suvremenost (za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti) u akademskoj 2026./2027. godini do ukupno 10 studenata

Studij se organizira u šest (6) semestara.

Prošireni tekst natječaja, potrebne obavezne obrasce (za prijavu, životopis, itd.), informacije o selekcijskom postupku, razlikovnim ispitima i načinu plaćanja troškova istih, pristupnici mogu preuzeti na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Rijeci: https://ffri.uniri.hr/natjecaj-za-upis-na-doktorski-studij-filozofija-i-suvremenost-ak-godina-2026-2027

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet

Županijska lučka uprava Crikvenica daje sljedeću

OBAVIJEST

O RASPISIVANJU JAVNOG NATJEČAJA ZA DODJELU DOZVOLA NA LUČKOM PODRUČJU ŽUPANIJSKE LUČKE UPRAVE CRIKVENICA

Temeljem članka 71. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine broj 83/23), članka 18. Statuta Županijske lučke uprave Crikvenica (u nastavku Lučka uprava) i članka 2. Plana upravljanja lučkim područjem Županijske lučke uprave Crikvenica za razdoblje od 2025. do 2029. godine sa pripadajućim I. i II. Izmjenama i dopunama Plana upravljanja lučkim područjem Županijske lučke uprave Crikvenica za razdoblje od 2025. do 2029. godine, Ravnatelj raspisuje javni natječaj za dodjelu dozvola na lučkom području Županijske lučke uprave Crikvenica.

Tekst cjelokupnog Natječaja, kartografski prikaz i obrasci nalaze se na službenim stranicama Županijske lučke uprave Crikvenica – www.zlu-crikvenica.hr i oglasnoj ploči Županijske lučke uprave Crikvenica.

Ravnatelj Županijske lučke
uprave Crikvenica
Mario Kružić

25. HALUBAJSKI KARNEVAL Unatoč lošem vremenu utabanom karnevalskom rutom p

Nisu se fermali, puni kuraja pasali, pa dažju zajik i rogi

Glavni rekviziti bile su gumene škornje i lumbrela, ali i uz jaku kišu, makar i s manje grupa od najavljenog, fešta je bila prava. Tridesetak skupina maškara i zvončara guštalo je »na mokro«

Alenka JURIČIĆ BUKARICA
Snimila Ana KRIŽANEC

Kraljica Pia nije imala vatreno već »mokro krštenje«

VIŠKOVO » Krepat, ma ne molat! A bome i da su sekiri padale, maškare i zvončari bi i opet partili. Naime, 25. Halubajski karneval jučer je u Viškovu okupio 30-ak skupina maškara i zvončara koji su unatoč doista lošem vremenu, s puno kuraja prošli dionicu od benzinske pumpe Adriaolia do karnevalskog šatora na Milihovu. Glavni rekviziti 25. Halubajskog karnevala bile su gumene škornje i lumbrela, ali i uz upornu i štufnu kišu, makar i s nešto manje grupa od najavljenog, fešta je bila prava. Kiša je donijela neke izmjene u organizaciji karnevala pa su mališani svoje preslatke maske predstavili u maškaranom šatoru uoči same povorke.

Među malim maškaranim grupama bile su i simpatične šarene olovčice iz Osnovne škole Gelsi. Učiteljica Martina Jokić Podnar pojasnila je kako je na Halubajski karneval stiglo 60-ak olovčica od 1. do 4. razreda, kao i kako im je dolazak na Halubje postao prava mala tradicija.

- Tu nam je uvijek lijepo, dobra je organizacija, djeca uvijek budu zadovoljna i uvijek, baš uvijek se super zabavimo! I kiša nam ne smeta, maškare su sve otjerale, kazala je ova učiteljica.

Preslatki paučići

Među, slobodno možemo reći, domaćinima jučerašnje maškarane svečanosti, svakako su mališani iz OŠ Sveti Matej iz Viškova. Odnosno, mali paučići koji su tako slatki osvojili sve, čak i one koji se pauka - boje.

- Mi smo van i ovo leto bili jako kreativni. Si su neš parićali, roditelji, nonići i none, barbi i teti, ma jušto si su neš storili i tako su nastale naše lepe maske, otkrila je »paučica« učiteljica Katarina Sušanj Gregorović.

Dodala je i sljedeće:

- Vreme nas ovo leto ni poslužilo, ali nema veze, krepat, ma ne molat! Prišlo nas je 60-ak, a svakako prihajamo i na Rečki karneval, aš bez nas - to ni to!

Da među mališanima ne fali kuraja, dalo se vidjeti u šatoru, a kuraja definitivno nije falilo ni velikima koji su u 14 sati krenuli u povorci Halubajskog karnevala. Na čelu povorke bili su predstavnici Općine Viškovo s načelnicom Sanjom Udović, TZO Viškovo s direktoricom Marinom Jurić, meštar Riječkog karnevala Sandi i njegova nova kraljica Pia Vujović, domaćice meštrica Maja te kraljica Halubajskega karnevala Julija Cetina, ali i, uz ostale, članovi Federacije europskih karnevalskih gradova (FECC). Za njima su krenuli Limena glazba Marinići pa sve ostale zvončarske i maškarane skupine iz Primorsko-goranske županije, Istre, Koprivničko-križevačke županije te susjedne Slovenije.

A iz dežele je stigla skupina Vikinga, kažu lađu su ostavili doma, iako, ako ćemo pravo, uz ovoliku kišu, mogli su se do šatora spustiti upravo u njoj.

Slatki, preslatki!

Najlon glazba

Stare gedore

Ki guštiiii!

Bez jedne za uspomenu - niš

Cukerinčići

KUĆA PUTUJUĆA

Duž rute maškare i zvončare dočekivali su voditelji Nina Dukić Srok, Ervin Jardas, kao i Irena Grdinić i Mario Lipovšek Battifiaca koji su imali vrlo inovativnu putujuću pozornicu na 4 kotača

prošli brojni maškaroni, a najmanji se zabavljali u šatoru

a su pokazali

Pusa sen ki čitaju

Halubajska kraljica Julija Cetina pod lumbrelun

Mići vlak, velo veselje

Ki će nan ča, ča će nan ki!

Domaćini

Maškare gredu i po zimi i po buri i po snigu tako da niš to ni problem ako ih voliš

Mia Bačić, KG Kirci Bribirci

Frenk Uršić, »glasnogovornik« grupe Loški vikingi, pojasnio je kako je grupa stigla iz občine Ik pri Ljubljani i prvi put su na Halubju.

- Vreme nije baš, ali važna je družba. Mi smo Loški vikingi, deset godina smo ta grupa, a daoma imamo i lađu, makar bi nam sad dobro došla, kazao je slovenski Viking.

Nikad doma

Halubajski karneval ni ove godine nisu prospustili dobro raspoloženi Pehinarski feštari. Jasna Džido, tajnica Pehinarskeh feštari, prije same povorke, kazala nam je kako grupa ove godine slavi bome lijepih 73 godine postojanja.

- Od prvega dana smo na Halubajsken karnevalu i nama ne smeta ni daž ni sneg, niš! Atmosfera je super i komać čekamo da partimo, kazala je Džido.

A iz Kirije su stigli i Kirci Bribirci. Mia Bačić otkrila je kako su prvi put stigli na Halubajski karneval.

- Odlučili smo doć aš nan je lipo. Vrime nas ni poslužilo, ali zna se da maškare gredu i po zimi i po buri i po snigu tako da niš to ni problem ako ih voliš. Naša maska je od prošloga leta jer se nova još uvik šije. Predstavjamo novine, a prošlo nas je 30, kazala je ova maškaronka te otkrila da nakon karnevala na Viškovu, Krici Bribirci kreću za Studenu i nazad va Bribirski dom. Ča bi reć, nikad doma... Jušto kako o Pustu i rabi!

Duž rute maškare i zvončare dočekivali su voditelji Nina Dukić Srok, Ervin Jardas, kao i Irena Grdinić i Mario Lipovšek Battifiaca koji su imali vrlo inovativnu putujuću pozornicu na 4 kotača. Po tradiciji, povorku su zatvorili domaćice i domaćini - prekrasne »žuto-cvjetne« članice Kumpanije z Halubja i nezaobilazni Halubajski zvončari. Zabavu su u šatoru na parkiralištu Milihovo do usijanja doveli Grooversi i Cukar&Caffe.

Mići zvončari pul Marčeji - 8. veljače

Kako su organizatori zbog lošeg vremena mališane jučer sklonili u karnevalski šator, tako je kiša pomrsila planove i organizatorima jubilarne 20. smotre Mići zvončari pul Marčeji, koja se trebala održati danas, međutim je otkazana. Zvončarići će tako kroz Marčelji zazvoniti u novom terminu, 8. veljače. Inače, smotra u Marčeljima se održava u organizaciji Udruge Marčeji, uz potporu Općine Viškovo i TZO Viškovo. Ove je godine zbog najavljenog velikog broja sudionika planirana nešto izmijenjena ruta ophoda pa će mići zvončari krenuti s Brega, preko Ravnika prema Vršku, odakle će se spustiti u Donje selo, zatim prema Bravariji Vlah i Staroj školi, gdje će se održati završna zabava i veliko druženje uz muziku.

Putujuća pozornica

Na temelju članka 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (″Narodne novine″ broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09,153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17), članka 10. Odluke o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Općine Kostrena (″Službene novine Primorsko-goranske županije″ broj 54/09, 8/10) i Odluke Općinskog vijeća Općine Kostrena KLASA:024-01/25-01/09 URBROJ:2170-22-01-25-77 od 17. 12. 2025. godine, Općina Kostrena dana 25. siječnja 2026. godine objavljuje sljedeći

JAVNI NATJEČAJ

za prodaju 79/100 dijela nekretnine označene kao k.č. broj 758 k.o. Kostrena- Barbara

A) Predmet natječaja

Prodaja nekretnine, u **79/100 dijela**, označene kao **k.č. broj 758** *Krasina, stamb. zgr. izgrađeno zemljište, dvorište*, ukupne površine 672 m^2 upisane u zk.ul. 177 u k.o. Kostrena-Barbara, što u naravi predstavlja kuću i dvorište na adresi Urinj 51, po **početnoj cijeni od ukupno 63.516,00 EUR**.

Predmetna zgrada ima energetski certifikat specifične godišnje potrebe toplinske energije za grijanje D 120,17 kWh/m^2a i specifične godišnje primarne energije C 228,08 kWh/m^2a.

Iznos jamčevine: 7.000,00 EUR

B) Uvjeti natječaja

I. Pravo sudjelovanja na natječaju imaju sve fizičke i pravne osobe, a pisana ponuda za sudjelovanje na javnom natječaju mora sadržavati:

a) Osnovne podatke o ponuditelju (ime i prezime, prebivalište ili boravište, osobni identifikacijski broj odnosno naziv tvrtke za pravne osobe, sjedište, matični broj i osobni identifikacijski za pravne osobe, kontakt broj),

b) oznaku nekretnine za koju se podnosi ponuda (broj katastarske čestica, katastarska općina),

c) dokaz o uplaćenoj jamčevini,

d) naznaku broja računa (IBAN) za povrat uplaćene jamčevine,

e) presliku osobne iskaznice za fizičke osobe odnosno izvod iz registra za pravne osobe (potvrda o registraciji),

f) pisana izjava o visini ponuđene kupoprodajne cijene za nekretninu za koju se podnosi ponuda za otkup (koja ne može biti niža od objavljene) i izjavu da prihvaća sve uvjete iz objavljenog javnog natječaja.

II. Ponuditelji – fizičke i pravne osobe obvezni su uplatiti jamčevinu u gore naznačenom iznosu, i to na račun Općine Kostrena IBAN: HR1723400091853800000, Model 68, Poziv na broj primatelja: 9016 – OIB uplatitelja, sa svrhom uplate: ″Jamčevina za kupnju k.č. broj 758 k.o. Kostrena-Barbara″

III. Ponude u skladu s natječajnom dokumentacijom dostavljaju se u zatvorenim omotnicama, na adresu:

OPĆINA KOSTRENA, SV. LUCIJA 38, 51221 KOSTRENA, s naznakom
„NE OTVARATI – Ponuda za kupnju k.č. 758 k.o. Kostrena-Barbara“.

Rok za podnošenje ponude je ***15 (petnaest) dana*** od dana objave javnog natječaja u dnevnom tisku ″Novi list″ i mrežnoj stranici Općine Kostrena www.kostrena.hr.

IV. Ponude koje ne udovoljavaju uvjetima ovog natječaja kao i ponude koje pristignu izvan roka propisanog za dostavu ponuda neće se razmatrati.

V. Javno otvaranje ponuda održat će se dana **16. veljače 2026. godine s početkom u 10 sati** u prostorijama Općine Kostrena, Sv. Lucija 38.

VI. Najpovoljnijim ponuditeljem smatrat će se ponuditelj koji uz ispunjenje svih uvjeta iz natječaja ponudi najviši iznos kupoprodajne cijene.

Natječaj za prodaju nekretnine smatra se valjanim ako je pravovremeno podnesena barem jedna ponuda koja ispunjava uvjete natječaja i nudi barem najnižu (početnu) cijenu objavljenu u natječaju.

U slučaju da su dva ili više ponuditelja ponudila istu kupoprodajnu cijenu, provest će se usmeno javno nadmetanje odmah nakon otvaranja ponuda, a izabrat će se ponuditelj koji ponudi veću konačnu cijenu.

VII. Odluku o odabiru najpovoljnije ponude donosi Općinsko vijeće Općine Kostrena na temelju prijedloga Povjerenstva za raspolaganje nekretninama i pokretninama u vlasništvu Općine Kostrena, o čemu će ponuditelji biti obaviješteni u pisanom obliku.

VIII. Općina Kostrena će s najpovoljnijim ponuditeljem zaključiti ugovor o prodaji nekretnine. Ukupna kupoprodajna cijena nekretnine uplaćuje se jednokratno u roku od 30 (trideset) dana od dana ovjere potpisa Općine Kostrena na ugovor o prodaji na način da je rok plaćanja bitan sastojak ugovora o prodaji.

Ukoliko najpovoljniji ponuditelj u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostave ugovora javnom bilježniku ne ovjeri svoj potpis na predmetnom ugovoru, smatra se da je odustao od sklapanja predmetnog ugovora te nema pravo na povrat uplaćene jamčevine.

Najpovoljniji ponuditelj dužan je pored iznosa ponuđene kupoprodajne cijene podmiriti trošak plaćanja poreza sukladno važećim propisima kao i troškove ovjere potpisa ugovora kod javnog bilježnika, trošak izrade procjembenog elaborata tržišne vrijednosti nekretnine u iznosu od 600,00 EUR, trošak izrade energetskog certifikata u iznosu 625,00 EUR, trošak objave javnog natječaja u dnevnom tisku te troškove provedbe upisa uknjižbe prava vlasništva u zemljišnim knjigama.

Nakon uplate cjelokupne kupoprodajne cijene i naznačenih troškova koje je kupac dužan uplatiti u proračun Općine Kostrena, a odnose se na trošak izrade procjembenog elaborata tržišne vrijednosti nekretnine, trošak energetskog certifikata i trošak objave javnog natječaja u dnevnom tisku, kupcu će se izdati tabularna izjava podobna za upis uknjižbe prava vlasništva u zemljišnim knjigama.

IX. Ponuditeljima čije ponude nisu prihvaćene, jamčevina se vraća u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja, dok se jamčevina ponuditelja čija je ponuda prihvaćena ne vraća, već se uračunava u kupoprodajnu cijenu.

X. Nekretnina se prodaje u zatečenom stanju ″viđeno-kupljeno″.

Nekretnina nije slobodna od osoba i stvari te kupac sam preuzima obvezu i odgovornost za stupanje u posjed iste.

Općina Kostrena kao prodavatelj ne odgovara za pravne i materijalne nedostatke nekretnine koja je predmet prodaje putem ovog javnog natječaja.

XI. Općina Kostrena zadržava pravo u svakom trenutku u cijelosti ili djelomično poništiti javni natječaj, bez navođenja razloga.

XII. Sve informacije u svezi nekretnine koja je predmet javnog natječaja, kao i uvid u dokumentaciju mogu se dobiti u Općini Kostrena, Sv. Lucija 38, Kostrena te isključivo na broj telefona: 051/ 209 -061.

KLASA:370-01/24-02/26
URBROJ:2170-22-04/1-26-10

OPĆINA KOSTRENA

NEDJELJNI plus

Riječki karneval ima novu kraljicu - Piju Vujović

KRUNA VESELJA NOSI SE SRCEM

Karneval je zajedništvo, veselje, ljubav i šušur. Tko nije probao, bio i posjetio, ovo mu je prilika da dođe na Riječki karneval, na sva događanja koja su održavaju u sklopu karnevala. Jedino mi je žao što to razdoblje ne traje svih 365 dana u godini, kaže novopečena kraljica Pia iz karnevalske grupe »Siti i pijani«

Marko DOBRECOVIĆ
Snimila Ana KRIŽANEC

Uzavrela atmosfera trsatske Dvorane mladosti dočekala je novu kraljicu Riječkog karnevala. U kulminaciji večeri, krunom i plaštem, naslovom 29. kraljice okitila se Pia Vujović iz karnevalske grupe »Siti i pijani«. Naslov prve pratilje ponijela je Iva Špegar, dok je za drugu pratilju proglašena Antonija Jurlina. Za najbolji nastup odabran je onaj u izvedbi Mesopustara Kraljevice.

Izbor kraljice Riječkog karnevala nezaobilazna je večer svakog mesopusnog razdoblja, a sedam karnevalskih grupa ozbiljno su se prihvatili posla što se bolje predstaviti na ovogodišnjem izboru. Pia Vujović (Siti i pijani), Nika Beletić (Udruga Halubajke Viškovo), Matea Seifert (Zametske maškare i zvončari), Iva Špegar (Mesopustari Kraljevice), Vanessa Damiš (Grobničke štrige), Ljiljana Kamenar (Veseli oldtimeri) te Antonija Jurlina (Draške maškare) bile su u konkurenciji za damu koja će na glasovitom tronu zamijeniti Noru Marčelja.

Tijekom dvosatnog izbora u dvorani je vladala odlična atmosfera: gledatelji s tribina su pljeskom, vikom i instrumentima bodrili svoje favoritkinje, a cjelovečernji program vodili su, ako ne Marvelovi, onda Vjekini superheroji, Super-Barbi i Super-Ferlin – u svojoj civilnoj varijanti poznatiji kao Barbara Udovičić i Robert Ferlin. Na vrhuncu večeri, za novu kraljicu Riječkog karnevala, vjernu pratiteljicu mjesta Sandija i šarmantni osmijeh (n)ove maškarane sezone odabrana je Pia Vujović iz Siti i pijani.

OD MALIH NOGU

Nova kraljica Riječanka je s odnedavnom adresom u Dobreću. Pia radi kao špediterka, a u slobodno je vrijeme vješta je plesačica u disciplini pole-dance. Sa svojom skupinom predstavila se prva po redoslijedu izvođenja, a njihova točka prikazivala je riječkog dvoglavog orla koji stanuje na trsatskoj kuli i s nje nadzire grad.

U razgovoru nakon osvojene krune, Pia nije skrivala nevjericu.

- Još ne vjerujem da sam tu s ovim divnim ljudima i da je Meštar pored mene. Osjećaj je šokantan, uzbudljiv… Mislim da još nisam ni svjesna što se događa. Velika hvala svima koji su bili uz mene, obitelji i prijateljima. Hvala mom šefu i kolegama iz Nar-špeda koji su izašli u susret i omogućili da koristim godišnji dok obavljam svoje dužnosti u sklopu kraljice karnevala. Napeto je bilo dočekati ovaj dan. Osjećaji su išli gore-dole, kazala je Pia.

Pia Vujović u maškarama je od malih nogu, toliko malih nogu da se svoje prve povorke, kako kaže, sjeća tek kroz maglu. Karneval za nju predstavlja tradiciju i zajedništvo pogonjene veseljem.

- To je takvo zajedništvo, veselje, ljubav i šušur u ovom gradu. Tko nije probao, bio i posjetio, ovo mu je prilika da dođe na Riječki karneval, na sva događanja koja su u sklopu karnevala i jedino mi je žao što to razdoblje ne traje svih 365 dana u godini. Moja omiljena maškarana tradicija je druženje s mojom maškaranom grupom Siti i pijani, odlazak na fešte po domovima. Dok je moja grupa uz mene, to mi je najdraže. U maškarama sam od malih nogu. Svoju prvu maškaranu povorku sam pohodila u dobi od tri godine. Stoga, toga se ne sjećam najbolje, nazirem nešto kroz maglu, ali ne mogu vam točno reći. No, drago mi je da je tako i da sam u maškarama od malih nogu, dodaje Pia Vujović.

Posebno priznanje »Super-Nona« uručeno je Ljiljani Kamenar

> **U maškarama sam od malih nogu. Svoju prvu maškaranu povorku sam pohodila u dobi od tri godine**
>
> PIA VUJOVIĆ

U nastavku razgovora Pia dodaje kako ne zna točno čemu se sve može nadati u kraljevskom stažu, no da će savjete rado primati od svoje prijateljice iz udruge, kolegice iz školske

NORINA PORUKA: ŽIVI PUNIM PLUĆIMA JER PROĐE ZA ČAS

Plašt i krunu predala je Piji, a u svoj spomenar spremila nebrojeno mnogo uspomena i zagrljaja te postala dijelom karnevalske povijesti. Mandat Nore Marčelja obilježilo je dva mjeseca dugo karnevalsko razdoblje, a Nora je karneval dostojanstveno predstavljala.

- Bilo mi je jako lijepo i velika čast nositi krunu kraljice Riječkog karnevala. Bilo je puno emocija, puno ljubavi, prijateljstava i puno ljudi. Kraljici Piji želim poručiti: »Živi to punim plućima jer prođe za čas! Zaslužila si to!« Mene sad očekuju karneval i pust kako ja želim, s mojim najdražim curama iz moje grupe redoslijedom kakvim želimo. Riječki Korzo… to da i ne govorim. Punim ćemo plućima ići kroz pust 2026, kaže Nora.

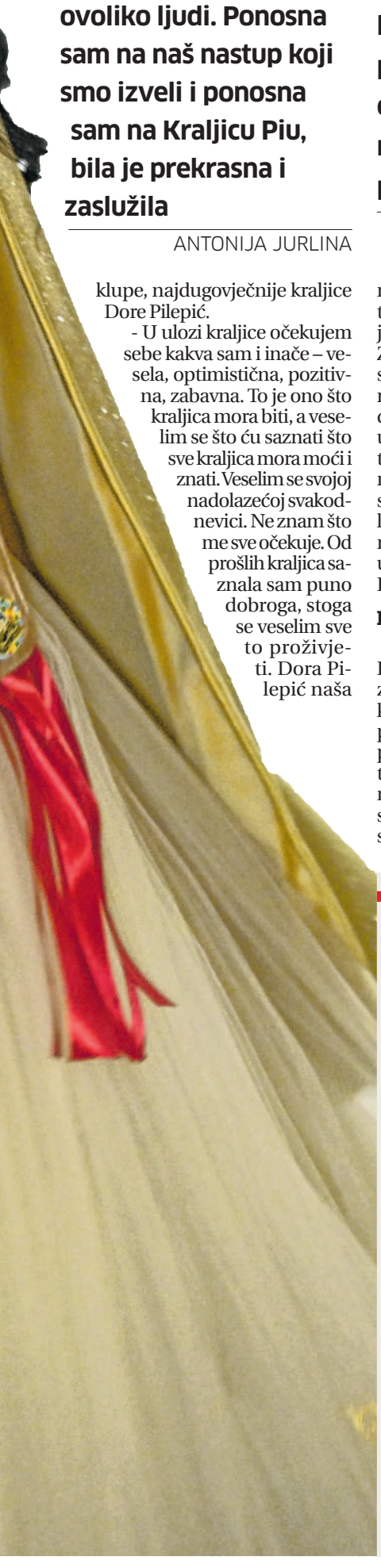
Radost i veselje - Prva pratilja Antonija Jurlina, kraljica Pia Vujović, Meštar Sandi i druga pratilja Iva Špegar

Sve je bilo divno. Prošlo je odlično, unatoč maloj tremi koju sam imala. Ipak je to javni nastup pred ovoliko ljudi. Ponosna sam na naš nastup koji smo izveli i ponosna sam na Kraljicu Piu, bila je prekrasna i zaslužila

ANTONIJA JURLINA

Jako sam ponosna na svoju udrugu i na svoje plesače. Napravili smo odličan posao i dali sve od sebe. Moja udruga bila mi je najveća podrška s tribina: i oni će uvijek biti tu za mene – bila ja kraljica, prva pratilja ili niš!

IVA ŠPEGAR

klupe, najdugovječnije kraljice Dore Pilepić.

- U ulozi kraljice očekujem sebe kakva sam i inače – vesela, optimistična, pozitivna, zabavna. To je ono što kraljica mora biti, a veselim se što ću saznati što sve kraljica mora moći i znati. Veselim se svojoj nadolazećoj svakodnevici. Ne znam što me sve očekuje. Od prošlih kraljica saznala sam puno dobroga, stoga se veselim sve to proživjeti. Dora Pilepić naša najdugovječnija kraljica, moja prijateljica iz »Siti i pijani« ujedno je moja kolegica iz osnovnoškolskih dana! Zajedno smo sjedile u klupi, zajedno smo plesale, družile se i odrastale. Ako mi tko može dati najbolje savjete, to je definitivno ona. Dora je bila uz mene u koreografiji koju smo večeras izveli te bez nje i svih mojih koji su bili sa mnom, ovo ne bi prošlo. Velika hvala svima iz mojih »Sitih i pijanih« na velikoj podršci. Bez njih ne bi bilo mene. Očekujem veliku zabavu, puno uspomena i druženja… Sve najbolje. I živio pust!, zaključuje kraljica Pia.

PUT DO KRUNE

Put do krune nije bio jednostavan. Dame su se koreografijom, šarmom, znanjem i snagom borile za laskavu kraljevsku titulu. Najprije su se uz podršku svojih karnevalskih grupa predstavila sjajnim koreografskim točkama. Razigrane, rasplesane, pomno uvježbane, ali i vrlo kreativne plesne točke uz odličnu svjetlosnu kulisu realizatora načinile su sjajan start ove natjecateljsko-maškarane večeri.

U nastavku programa djevojke su se natjecale u dvjema karnevalskim igrama. Svaka od njih morala je točno odgovoriti na postavljeno pitanje koje se doticalo povijesti riječkog karnevala ili nastaviti stihove na ponuđenu pjesmu. Završni izazov pokazao je snagu u rukama, a djevojke su se morale iskazati u udaranju popularne »kruške«, kakva se udara u lunaparkovima.

Vrline i vještine kraljevskih kandidatkinja procjenjivao je žiri sastavljen od predstavnika karnevalskih grupa članica Riječke udruge karnevalista, a odluku o najkarnevalskijem nastupu donio je žiri Turističke zajednice Grada Rijeke.

Prvom pratiljom proglašena je Iva Špegar iz Mesopustara Kraljevice, a upravo je njihov nastup proglašen najboljim. Prva pratilja Iva svoje mesopusno razdoblje nastavit će slaviti uz dodijeljenu joj lentu. Mesopustari Kraljevice snažno su je pratili s tribina, a njihov srdačan odnos čak se u nekoliko navrata prelio na njezino predstavljanje na pozornici i pritom šarmirao sve u dvorani.

- Jako sam ponosna na svoju udrugu i na svoje plesače. Napravili smo odličan posao i dali sve od sebe. Moja udruga bila mi je najveća podrška s tribina: i oni će uvijek biti tu za mene – bila ja kraljica, prva pratilja ili niš! U nadolazećim vikendima ćemo se jako zabavljati na maškaranim tancima. Ipak mi je drago što ću sa svojom udrugom provesti ovaj mesopust; mislim da sam kraljica da si ne bi mogla oprostiti izbivanje iz svoje udruge. Nadam se da će se u nadolazećim godinama moje djevojke iz Mesopustara prijaviti na izbor pa da ja njih mogu podržati kao što su one mene, kaže Iva Špegar.

Put Kraljevice ide spomenuta nagrada za najkarnevalskiji nastup. S Ivom na čeonoj poziciji, prateći plesači ponudili su kreativan nastup inspiriran mirisima oktana i zvukom jurećih automobila. Juha Kankkunen, Max Verstappen pa ni Valentino Rossi ne bi se posramili kraljevačkih mehaničara s Ivom Špegar za volanom.

- Pripreme za koreografiju trajale su otprilike dva mjeseca i s ponosom mogu reći da su djevojke koje su plesale sa mnom zajedno sa mnom osmislile koreografiju. Sve smo same izmislile, isplanirale, naučile dečke, izvježbali i napravili kako spada. Točka prikazuje mene kakva jesam. Smatram se super-ženom, a mislim da je točka to prikazala u najboljem svjetlu. Adrenalinski štimung i jaka koreografija pokazale su maškarani đir i to koliko energije imamo u našoj udruzi, dodaje Iva Špegar.

Drugom pratiljom proglašena je Antonija Jurlina iz Udruge Halubajke Viškovo.

Nikica Lenac i Željko Monjac

Uživala je i Ljiljana Županović

Super-Barbi i Super-Ferlin

Najbolji nastup imali su Mesopustari Kraljevice

Uzavrela atmosfera u Dvorani mladosti

- Sve je bilo divno. Prošlo je odlično, unatoč maloj tremi koju sam imala. Ipak je to javni nastup pred ovoliko ljudi. Ponosna sam na naš nastup koji smo izveli i ponosna sam na Kraljicu Piu, bila je prekrasna i zaslužila. Pripreme su bile sadržajne i vrlo aktivne, kostimi su se počeli šiti još tijekom ljeta, a na nastupu smo radili tijekom posljednja dva mjeseca, svaki tjedan po dva-tri puta smo se nalazili, družili i pripremali plesnu točku, govori Antonija Jurlina.

SUPER NONA

Pri dodjeli nagrada, posebno priznanje »Super-Nona« uručeno je Ljiljani Kamenar – najstarijoj kandidatkinji za kraljicu Riječkog karnevala.

Na tribinama bučno i s vjernom podrškom. Ljiljana Županović je kaže, nekad i sama bila dio svega, toga te svim curama daje veliku pohvalu.

- Došla sam sa svojom grupom Draške maškare podržati našu kandidatkinju i pljeskom nagraditi sve cure. Ovdje je nas četrdesetak iz grupe, a na Korzu nas je inače sto. Redovito dolazimo na izbor kraljice kao sastavni dio Riječkog karnevala. Moji roditelji su me naučili tome i to je naša tradicija. Volim biti dio tog šušura, veselja i zabave. Moram pohvaliti sve koreografije večerašnjih sudionika. Budući da sam jednom davno sudjelovala u tome, imam što za reći i mogu reći da su točke jako, jako dobre!, govori Ljiljana Županović.

Slično raspoloženje i s druge strane trsatske ljepotice. Glavni tajnik Zametskih maškara i zvončara Željko Monjac ima samo riječi hvale za cijelu priredbu.

- Svako leto posjećujemo izbor kraljice. Uvijek mi se sviđa ovaj događaj i lijepo je organiziran. Podržavamo svoju kandidatkinju, no sve djevojke koje su u ovogodišnjoj konkurenciji su se jako potrudile, jako su lijepo izgledale na pozornici. Neka pust dura i da bimo i kletu, dodaje Željko Monjac.

I što reći za kraj? Ništa doli završnu riječ dati Meštru Sandiju uz želju da on i Pia zajedno isplešu nebrojeno mnogo kilometara i provedu nezaboravnu maškaranu godinu u nastavku.

- Večer je bila luda, upravo onakva kako to karnevalisti rade. Dobra zabava, dobra energija, predivni kostimi i koreografije, a najposebnije od svega predivne kandidatkinje koje su se prijavile. Ne očekujem od Pije ništa manje negoli od proteklih kraljica. Poznavajući Piju otprije, znam koliko živi karneval, tako da sam siguran da će jako dobro pratiti sva događanja koja nas čekaju, finiširao je Meštar Sandi.

KOLEGICE U ŠKOLI, KOLEGICE S KRUNOM

Kolegice školarke – kolegice kraljice. Kad se dogodi život kakav ni scenaristi ne bi mogli napisati, dvije djevojčice iz školskih klupa par desetljeća kasnije postat će kolegice kraljice karnevala: jedna malo prije, a druga kasnije.

Nakon što je krunu nosila čak tri godine, Dora Pilepić vratila se biti sita i pijana, a ovog je puta svojoj prijateljici bila podrška u njezinom predstavljanju.

- Piju znam iz osnovne škole! Skupa smo sjedile u klupi, skupa smo radile gluposti, ali smo bile i dobre i svašta-nešto. Kako to biva, život nas je rastavio, no ponovno smo se spojile u grupi »Siti i pijani«. Već smo dugo zajedno u udruzi i osjećam se kao da mi je sestra pobijedila. Pia je u školi bila odlikašica, a ja sam od nje prepisivala! Sada će biti obrnuto, ja ću njoj davati šalabahtere. Pia će biti sjajna kraljica. Šapnula sam joj da sam jako ponosna na nju, a to sam joj šapnula i tijekom nastupa u trenutku kada sam joj dala malo zlatno pero, koje predstavlja malu čaroliju kakvu sam ja imala 2020., dodaje Dora.

Dora Pilepić i Pia Vujović

Ivo Macinić, član Zametskih zvončara, najstariji je aktivni zvončar

ZVONIT ĆU DOK ME NOGE NOSE I GLAVA DRŽI

Dobro sam već zašao u osmo desetljeće života, nekako bi bilo logično da završim karijeru. Najstariji do mene ima deset godina manje. Ali, kad se počne približavati »peto godišnje doba«, na onim našim sastancima utorkom, u meni se počinje javljati želja za nastavkom koja je toliko jaka da je smiriti mogu jedino zvonci oko pasa. Tako je bilo i ove godine, s moje 72 godine života

Edi PRODAN
Snimio Marko GRACIN

Već nekoliko godina na Pepelnicu svim mojim zvončarima i članovima Zametskih maškara objasnim da je to bila moja zadnja sezona. Dobro sam već zašao u osmo desetljeće života, nekako bi bilo logično da završim karijeru. Najstariji do mene ima deset godina manje. Ali, kad se počne približavati »peto godišnje doba«, na onim našim sastancima utorkom, u meni se počinje javljati želja za nastavkom koja je toliko jaka da je smiriti mogu jedino zvonci oko pasa. Tako je bilo i ove godine, s moje 72 godine života.

Istinski mladolik, izgledom nalik generacijama rođenim krajem

IZ PIK-a U MIROVINU

Većinu radnog vijeka proveo sam u PIK-u. Punih 35 godina - iz njega sam 2012. otišao u mirovinu. Moram istaknuti da sam svih tih godina radio noću, ali ne kao velik dio kolega pekara u pogonima PIK-a, nego na cesti. Bio sam naime vozač koji je razvozio proizvode na raznim linijama, tako da uvijek noć i cesta. Ljeti i zimi, u gužvama, po snijegu i ledu, da o buri kad sam vozio na otoke i ne govorim. Nastavio sam raditi i u mirovini, bio sam položio i za vozača autobusa. PIK je osamdesetih godina prošlog stoljeća bio sjajna tvrtka. Vozio sam manji kamion, kruh i mliječne prerađevine širom regije, na otoke, plaće su bile jako dobre. Sve je funkcioniralo do dolaska velikih trgovačkih centara, nakon čega je počeo pad PIK-a, sjeća se Macinić.

Krizi PIK-a kumovali su dolasci velikih prehrambenih trgovačkih centara i njihov uvozni, polugotovi, smrznuti kruh. Bez obzira na upitnu kvalitetu tih proizvoda, PIK-ovi pekarski proizvodi bili su kud i kamo kvalitetniji, ali i nešto skuplji, tako da su padu presudile cijene.

- Imali smo i radničke dionice, stalno im je rasla vrijednost, da bi se, tamo negdje pri kraju mog radnog staža, srozale skoro do bezvrijednosti. PIK koji je nekad hranio Rijeku, u koji su dolazili šleperi i šleperi brašna, pa mi vozači koji smo kretali odmah nakon ponoći kako bismo prevezli proizvode na brojna prodajna mjesta, sve do Raba, da bi odjednom sve postalo - nepotrebno i propalo, tužan je Macinić.

Da, baš neobično. Jer koliko da krivimo strane centre i njihov kruh iz Poljske, neprijeporna je činjenica da su prostor ispražnjen od PIK-ovih proizvoda zauzeli i neki hrvatski malotrgovački lanci i pekarski proizvođači.

- Turizam i najmanje 150 tisuća stanovnika, a PIK propao, nikad nam nije bilo jasno zašto, zaključuje Macinić.

Moja je želja uvijek bila postati zvončarom. Halubajci imaju rigorozna pravila prema kojima ja nisam mogao ući u taj krug, dok su Zamećani prije svega gledali kvalitetu osobe, privrženost tradiciji maškara, odanost zajednici i spremnost na humanitarni rad, na jedno općenito pomaganje ljudima

šezdesetih godina prošlog stoljeća, svoju nam je »zvončarsku ovisnost« s mnogo emocija, kroz nekoliko sati razgovora približio Ivo Macinić, najstariji ne samo zametski zvončar, nego i općenito - najstariji aktivni zvončar u Hrvatskoj. Onaj koji odradi čitavu »sezonu«, ne samo neki pojedinačni nastup, onaj koji pohaja i zvoni kao i svih ostalih stotinjak zametskih zvončara. Moguće da je najstariji u Europi i na svijetu, ali to nismo mogli provjeriti. Stoga sve koji čitaju ovaj tekst u svoj širini našeg kontinenta ili čitave kugle zemaljske, a znaju li možda starijeg od Macinića koji sudjeluje u cjelokupnim karnevalskim zbivanjima, pozivamo da nam se jave.

PRVA SJEĆANJA

- Iako djeluje da sam jedini u ovoj dobi aktivan, nije baš tako jer sam za samo dva mjeseca pretekao najstarijeg člana Grobničkih dondolaša. Biti dijelom karnevalskih događanja je velika strast, a u mojem slučaju mogu tvrditi da sam njome obuzet već skoro punih sedamdeset godina. Prva sjećanja, koja mi je prenijela mama, sežu u moju vrtićku dob, ma nisam imao ni pet godina. Bila je tada manifestacija »cvjetni korzo«, mi djeca smo se maškarali i prolazili u kolonama. Mama mi je od stare odjeće napravila masku i to je bilo toliko snažno iskustvo da nikad nije prestalo, sjeća se Macinć koji je tada, u najmlađoj dobi, bio stanovnik Podmurvica, da bi u tom riječkom kvartu krenuo i u osnovnu školu.

Put njegovih roditelja čije je krajnje odredište bila Rijeka je također jako zanimljiv. Tata mu je, što se naslućuje i po prezimenu, iz okolice Karojbe, ali ga je poslovni i životni put pedesetih godina prošlog stoljeća odnio na - Pelješac. U Janjini je sreo ljubav svog života, tako da je mali Ivo rođen 1954. godine u Dubrovniku.

- Najbliže rodilište, iako osim prvih nekoliko dana po rođenju nikad nisam živio u Dubrovniku. S tri godine dolazim u Rijeku, a nakon prvih desetak godina na Podmurvicama, selim na Blažićevo gdje sam proveo čitav život. Tata je kupio veći komad zemlje na kojoj je krenuo, polako kako se to tada radilo, graditi kuću. Sjećam se da je od Podmurvica dalje išla neasfaltirana cesta, da je Blažićevo za ondašnje pojmove bilo - jako daleko. Ali bilo je lijepo. Završio sam osnovnu školu Pehlin, a nakon srednje stekao sam diplomu autolakirera. Što na koncu, kad sve zbrojim i oduzmem, nisam nikad radio. Nakon srednje išao sam u vojsku, a svega nekoliko dana nakon što sam se »skinuo« iz JNA uniforme, dobivam posao u »3. maju«. I to kao - pismoslikar. Bio je to lijep posao, uz pomoć šablona upisivao sam sve što je trebalo upisati, ili ucrtati, na brodu. Opet, koliko god to bio dobar posao, tada se u »3. maju« puno radilo s azbestom tako da koliko god u brodogradilištu radio samo pet godina, kao trajna »uspomena« ostala mi je azbestoza, sjeća se svojih radnih početaka Ivo.

ZANIMLJIVA INICIJATIVA

Oni maškarani počeci se nastavljaju u okrilju Pehinarskih feštara. Uostalom, Blažićevo i jest dio današnjeg MO-a Pehlin, a Feštari su jedna od starijih i jako zapaženih skupina kvarnerskih karnevalista. Ističu se jako privlačnim odorama i svojim posebnim stilom.

- Ne mogu reći da nisam uživao, bile su to osamdesete godine, kad se pokrenuo i danas znameniti Riječki karneval. Sve je krenulo s jednom, i ne baš brojnom povorkom. Iako sam grad Rijeka nije bio dio karnevalskih zbivanja, karakteristika je to svih ostalih naselja i krajeva oko Rijeke, ali nje same ne. Riječki karneval je bila zanimljiva inicijativa da svi koji se maškaraju i sve vrijeme »petog godišnjeg doba« idu po stoljećima prije zacrtanim rutama i planovima svog užeg zavičaja, na samom kraju karnevala dođu pokazati svoje maske i kreacije i na Korzo, ističe Macinić.

I ne samo što je želja grada u kojem se tada, krajem osamdesetih godina, snažno budila svijest o potrebi povezivanja s »prigradom« koji je sačuvao autohtonost običaja, što sa samom Rijekom, s obzirom da je praktično promijenila skoro cjelokupno stanovništvo nakon 1945. godine, baš i nije bio slučaj. No, s obzirom na ono u što je vrlo brzo prerastao Riječki karneval, očigledno da je bila jako velika potreba i želja stanovništva Rijeke da se sve zajedno poveže u jedan kolosalni, kontinentalno prepoznatljiv karnevalski događaj.

S druge strane grada, na njegovom zapadu, sličan se proces krajem sedamdesetih godina događa i na Zametu. Iako formalno, »službeno« jedan od gradskih kvartova, u jednom dijelu svog razvoja i samostalna općina, Zamet je itekako ponosan na svoju samobitnost, na svoje običaje. Na inicijativu legendarnog Zamećanina Đure Zavidića, koju odmah prihvaća krug njegovih istomišljenika, osnivaju se - Zametski zvončari.

- Đuro je bio i ostao jedan od mojih najboljih prijatelja i uzora u organizaciji karnevalskih događanja, a moja je želja uvijek bila postati zvončarom. Halubajci imaju rigorozna pravila prema kojima ja nisam mogao ući u taj krug, dok su Zamećani prije svega gledali kvalitetu osobe, privrženost tradiciji maškara, odanost zajednici i spremnost na humanitarni rad, na jedno općenito pomaganje ljudima. Istina, godine mog približavanja Zametskim zvončarima bile su i - ratne godine. Koje sam ja, kao istinski domoljub, proveo u ratu. Od jeseni 1991. do konca Oluje 1995. godine dominantno kao pripadnik 128. brigade. Ipak, negdje sredinom rata, kad bismo dolazili na dopust doma, i službeno sam, 1993. godine, postao ponosni zametski zvončar, s nemalo žara u očima pripovijeda nam Macinić.

ZVONČARSKI MUZEJ

A pripovijeda nam u jednom istinski nestvarnom ambijentu. Da, riječ je o njegovoj kući, prizemlju obiteljske kuće, predjelu kojem svi koji je posjeduju tepaju - moja konoba! Na pitanje upućeno Maciniću hoćemo li se naći u legendarnoj zametskoj oštariji Žamarić, Macinić je ponosno odgovorio - svaka čast Žamariću, i ja ga jako volim, ali naći ćemo se u - mojoj konobi! A kad smo u nju ušli, shvatili smo da je riječ o jednom nadasve posebnom, ma apsolutno nestvarnom prostoru i svijetu za sebe. Nije to samo konoba u kojoj svaki vlasnik ima najbolje vino na svijetu, to je istinski, fantastični muzej s tisućama i tisućama izložaka. Tematski ga se može, uvjetno rečeno jer i te se cjeline pretapaju jedna u drugu, podijeliti na desetak zasebnih zbirki. Ali istini bi ipak bilo najbliže da ustvrdite - kud vam god oko krene, neki posebni mini postav. Pa tako i primjerice ručnih satova, mobilnih telefona, fotografskih aparata, starih alata, fotografija od kojih su mnoge tematske i povezane s maškaranim događanjima, ma sate i sate možete provesti u tom jedinstvenom muzeju, a da uopće ne osjetite protok vremena.

- Nema za mene bezvrijedne stvari. Svaku treba dobro promotriti i definirati je kako bi eventualno pronašla mjesto u mojem muzeju. Mnogi me ljudi pozivaju da posjetim neku od starih kuća kojima, primjerice, nakon promjene vlasnika, slijedi temeljito čišćenje sadržaja. Eto, ovih dana idem prema Istri u okolicu Lupoglava gdje je pred prodajom jedna starina u kojoj je bila i kovačija. Veselim se tom posjetu, uvjeren sam da se neću vratiti praznih ruku. Naše je današnje vrijeme takvo da s jedne strane imamo potrebu stalno gomilati stvari, a još ih lakše bacamo. Nije to dobro, ni s jedne, ni s druge strane. Ne treba gomilati, stvari treba čuvati, posebno one vrijedne. Sve što nam danas možda izgleda obično, kroz neko vrijeme može postati rijetko i vrijedno, zaključuje jednu od svojih brojnih zanimljivih misli Macinić.

Ono što smo isticali kao važnu odrednicu - osobnost čovjeka koji kani postati zametskim zvončarom, spremnost na pomoć drugima jako je važna definicija njihovog rada. Djeluju na velikom broju smjerova, od humanitarnog pomaganja putem organiziranja posebnih akcija, do širenja jedne specifične autohtone kulture. I ne manje važno, nego jako, jako važno - tu je i širenje pozitivnih vibracija i naprosto jednog posebnog veselja, što nema cijene.

- Oduvijek smo u našem djelovanju imali misije koje se sastoje i od niza posjeta važnim društvenim institucijama. Prije svega je tu riječ o školama jer rado smo viđeni gosti u Srdočima, na Kantridi, i dakako u zametskoj osnovnoj školi. S druge strane, tu su i domovi za starije osobe, a nikad mi neće pasti u zaborav osjećaj koji sam imao prigodom posjeta Centru za rehabilitaciju Brašćine. Koja je to ljubav bila kad smo se spojili s njihovim polaznicima, sretan je Macinić.

BEZ POTEŠKOĆA

Ovogodišnji karneval je među najkraćima. Sve je nekako ubrzano. Vikendi prolaze kao na tekućoj vrpci. Iako je tek počeo, na nedavnu Antonju, bliži mu se kraj. Je li to i oproštaj Ive Macinića od zametske zvončarske družbe?

- Ponajprije, odradimo mi to što je pred nama. Nemojte nam oduzimati zadovoljstvo svakog karnevalskog dana. Pred nama je i Zvončarska smotra u Matuljima što je meni osobno najdraži dio svakog karnevala. Pa Korzo, naši posjeti školama, sve je to pred nama, koliko da je karneval ove godine kratak. A što se tiče mojih zvonci... Gledajte, nosim ih i s njima zvonim bez ikakvih fizičkih poteškoća. S druge, emocionalne strane, ona mi donose veselje - najvećih razmjera. I zato odlučio sam da se više neću opraštati nakon Pepelnice kao što sam to nekoliko puta napravio. Zvonit ću dok me noge drže, dok mi je glava bistra, dok me volja ne napusti i dok me moji Zametski zvončari žele u svojim redovima. Kad će biti moje zadnje? Ma kada bude, pustimo život da ide svojim putem, svake zime i onim koji odrede glavni ljudi Zametskih zvončara i naših maškara, zaključio je i više nego ugodan razgovor Ive Macinić. Prema našim saznanjima najstariji zvončar u Hrvatskoj. Najmanje u Hrvatskoj, jer teško da i svijet ima puno takvih.

BROJNA PUTOVANJA

Zahvaljujući Zametskim zvončarima, jako sam mnogo putovao. Zadnje putovanje bilo je u crnogorsku Budvu, nekoliko smo puta bili u Makedoniji, nastupali smo u Srbiji i Austriji, sudjelovali smo na sajmu turizma u Münchenu iz kojeg smo tada direktno otišli u Milano, a zahvaljujući toj mojoj velikoj strasti, ostvarila mi se želja za let avionom: iz Trsta na Sardiniju. Nastupali smo u mjestu Fonni koje se nalazi na tisuću metara nadmorske visine, a bilo je to, po prijemu koji su nam priredili i organizaciji koja je sve to pratila, ujedno i jedno od najljepših naših gostovanja ikad. Sjećam se i svog nastupa pred velikim brojem direktora turističkih zajednica zemalja iz čitave Europe koji su svoj skup imali u Rijeci. Ma sva je sila naših nastupa kroz sve ove godine bila organizirana i izvan samog karnevalskog razdoblja. Osim što smo valjda jedini gradski zvončari na svijetu, u ovih šezdesetak godina postojanja Zametski zvončari su postali i pravi hrvatski brend, jako rado viđen na međunarodnoj sceni, objašnjava nam Macinić.

Konoba kao muzej Zametskih zvončara

Iako djeluje da sam jedini u ovoj dobi aktivan, nije baš tako jer sam za samo dva mjeseca pretekao najstarijeg člana Grobničkih dondolaša. Biti dijelom karnevalskih događanja je velika strast, a u mojem slučaju mogu tvrditi da sam njome obuzet već skoro punih sedamdeset godina

U zvončarskom zanosu

Radiša Mladenović, doajen sportske fotografije

NE POSTOJI MALI I VELIKI SPORT, SVAKI JE SPORTAŠ FOTOGENIČAN

Mali ili veliki, ja sam uvijek radio isto. Čak su mi ti takozvani mali sportovi bili i draži, jer bih to zabilježio kao pojedinac, a kad je bilo nešto veliko, onda tu nije bio samo Radiša, već njih pet, šest, sedam. Za mene je svaki sportaš, bilo vrhunski bilo amater, fotogeničan. Mene zanima njegovo lice, gledam njegov izraz u toku borbe

Siniša PAVIĆ
Snimio Davor KOVAČEVIĆ

Koliki je životni vijek novina!? Pamte li se tekstovi, autori, fotografije, ili su već dan nakon izlaska bivši? I kako u svemu tome stoji novinska fotografija, čita li itko ona mala slova uz nju gdje piše tko joj je autor ili se taj podatak onako nesvjesno preskoči!? Pitanja su gotovo pa filozofske naravi, ali nikakve dileme nema oko toga zašto se novinske fotografije Radiše Mladenovića pamte, makar su snimljene ima i koje desetljeće. Zato što su dobre! No, valja biti iskren pa priznati kako nisu sjajne fotografije jedini povod razgovoru s dojenom. Malo je ljudi valjda i na svijetu koji i sa svoje 94 godine okolo idu s fotoaparatom oko vrata. Povod je, nažalost, i izgorena zgrada Vjesnikova nebodera. Fotografirati fotoreportera Radišu Mladenovića uz Vjesnikovu zgradu prije nego je nestane skroz i zauvijek, činilo se već samo po sebi pričom.

- Kako vam je vidjeti zgradu u kojoj ste proveli više od dvije trećine života ovako devastiranu - pitamo Radišu.

- Nikako - kratko će i s tugom Radiša.

RAME UZ RAME

Fotografija našeg Dade uostalom sve govori, ova na kojoj su rame uz rame Radiša i zgrada pred rušenje. Sjeli smo zato razgovarati kod Nikole Dragaša, u ugostiteljski objekt što zid dijeli s kuglanom kuglačkog kluba Medveščak, i to ne bez razloga. Na nekim od najupečatljivijih Radišinih fotografija glavni lik je upravo proslavljeni kuglač, najbolji što ga je imala i ova i ona država.

- Šjor Nikola, jesu li najbolje fotografije što ih imate, a da su uz kuglanje vezane, one Radišine?, pitamo Dragaša.

- Ima dobrih, na to će šeretski Dragaš.

Pritom priča kako se evo sprema neke od tih fotografija preseliti iz Zagreba u rodnu kuću što je uređuje u Zemuniku Donjem. Ideja mu je da makar jedan zid kuće priča priču o velikoj karijeri, kako fotografijom, tako i trofejima.

- Zatvarate krug, štono bi se reklo, velimo.

- Kako se ono kaže, otkud si došao, tamo ćeš se i vratiti - smije se Dragaš.

Ma, zašto je Radiša tako rado objektivom lovio Dragaša?

- Zato što su Sportske novosti mene stipendirale, na to će Dragaš.

- Znači, prvo je bilo po zadatku, a onda ste postali prijatelji, velimo.

- Postepeno sve, skoro uglas će obojica.

Dva prvaka su se jednostavno morala sresti, a otkada su se srela, evo se i druže. A i nije da je u Radiše ikada bilo one invalidne podjele na male i velike sportove.

- Meni su to uvijek bili isti sportovi. Mali ili veliki, ja sam uvijek radio isto. Čak su mi ti takozvani mali bili i draži, jer bih to zabilježio kao pojedinac, a kad je bilo nešto veliko onda tu nije bio samo Radiša, već njih pet, šest, sedam - kaže Radiša.

Evo se Dragaš spominje jedne fotografije koju bi rado da ima i u rukama, ne samo u glavi. Čini mu se da je to bilo 1960., ako ne godina gore-dolje, kada je Josip Broz Tito za Novu godinu došao u Zagreb, pa jutrom bez pratnje svratio na Trg bana Jelačića.

- Slučaj je htio da sam baš tad išao u kino na matineju i našao se na trgu, taman da auto pored mene stane. U Večernjem listu je izašla slika mene kraj njega, a ja sam ga za svoje veselje samo malo »taka« kaputa. Sad bi trebalo po sliku u arhivu - smije se Dragaš.

- Ja imam njegovu sliku s Tuđmanom, dodaše Radiša, pokazujući na Dragaša.

- Zapravo, ja sam služio svim predsjednicima, konstatira Dragaš.

OSTVARENI SNOVI

Kad smo već kod »imanja« i »nemanja«, pitamo Radišu ima li nekih sportaša, nekih sportova, da ih žarko želi snimiti, a evo nije.

- Više i ne, iskreno će Radiša.

I ne čudi to kad je Radiša pred objektivom imao najveće, Pelea recimo. I kad ima sliku Pelea potpisanu. I kad je vidio kako Pele u Maksimiru klincima objašnjava kako se škaricama puca. Sve je svoje dječačke snove Radiša ostvario. A tek mu 94.

- Što je tajna vašeg dobrog raspoloženja, dobre volje, dobre forme, pitamo.

- Morate se družiti s dobrim sportašima i dobrim ljudima. I onda ste uvijek dobre volje i veseli. To vas drži, daje recept za dug i zdrav vijek naš sugovornik.

Rođen je on daleke 1932. Od 1954. živi i radi u Zagrebu, najprije kako urednik i fotoreporter Narodnog sporta, pa Sportskih novosti, a kasnije SN revije, Sprinta i Sport magazina. Je li profesija fotoreportera onomad bila više na cijeni?

- Je, bila je. Kako dalje ide, sve je to slabije i slabije. Evo sada organiziraju svjetsku izložbu fotografija u Splitu, prva nagrada je 500 eura. Spremam se nazvati i reći da neću sudjelovati na izložbi ako su tako podcijenili fotografiju. Ne može nagrada biti tolika, a svaki autor potroši samo toliko na materijal za izložbu - rezolutan je Radiša.

Vratimo se mi ljepšim temama, recimo onoj crno-bijeloj fotografiji na kojoj se vide samo noge i kopačke nogometaša, sve redom blatnjave, a ispred njih i blatnjava lopta. Za Svjetsko prvenstvo u nogometu što je onomad davno održano u Münchenu ta je fotografija korištena za plakat. Ne samo to, nego su ga pred početak tog SP-a zvali iz ambasade u Frankfurtu da mu prenesu kako organizator pita mogu li fotografiju sa slike pozlatiti. Pa su je i pozlatili!

- A meni je na pamet pao naziv te fotografije - »Iz blata do zlata«. Inače je naslov fotografije »Teren sposoban za igru«, priča Radiša.

Bome, zna se on igrati i riječima u velikom stilu. Tako mu se, primjerice, izložba fotografija zvala »Pisanje svjetlom«. Ali, pisat' tekstove nije poželio nikada.

- Valjda i kamera piše, mudro će Radiša.

Kamera je Radiši bila suđena, jednako kao i kuglanje Dragašu. Kaže tako Dragaš kako je rođen tamo gdje su boće, da je s 15 već igrao s odraslima koji su brzo shvatili da s majstorom imaju posla, a kad se došao školovati u Zagreb, otkrio je kuglanu jer boća nije bilo. Sve poslije je za povijest. Radiši su, pak,

Fotografirati fotoreportera Radišu Mladenovića uz Vjesnikovu zgradu prije nego je nestane skroz i zauvijek, činilo se već samo po sebi pričom

Ako si navijač, pa kad ekipa za koju navijaš zabije gol, ti se veseliš, a ne snimaš. A ja sam na radnom zadatku i ne mogu biti navijač. Ja sam tu da registriram taj gol i to veselje, a ne da se veselim. Neki moji kolege su bacali aparate kad bi gol pao, ali slike gola onda nema

VIŠE OD TISUĆU RIJEČI

Tjerani svakodnevicom učinilo se nama u jednom trenu da svoj vedar duh i vitalnost Radiša mora dugovati tome što za radnog vijeka nije imao posla s politikom. I pogriješili smo. Bilo je i takvih zadataka. Ali, ističe on nešto drugo, to da sportska fotografija i o politici najbolju priču priča. Pita nas tako znamo li koje su fotografije prve odavde otišle u svijet, uz vijest da je umro Tito, a onda i onu da je umro Tuđman. Prva je ona s Poljuda i utakmice Hajduk-Zvezda, a druga ona na kojoj Tuđman u Dinamovoj loži grli Prosinečkog. I to je to, istina kako fotografija uistinu govori tisuću riječi.

fotoaparat praktički tutnuli u ruke, onaj koji je u Beogradu u redakciji Borbe stajao kod tajnice da ga koristi 'ko treba. Dogodilo se to kada je kao mlado momče dolazio na praksu u redakciju, ali za majstora za preciznu mehaniku, ne za fotoreportera. Prvo snimanje nije bilo sportsko, već delegacije neke što je došla u posjet redakciji Borbe. Prva sportska bila je atletika.

- Jeste li odmah shvatili da je to posao za koji ste rođeni, pitamo.

- Majstor me nagovorio na to. Kada sam došao u fotoodjel nekim drugim poslom, zamolio me da mu pomognem. I počeo sam ja te slike sušiti, a on meni kaže: »Ostavi ti tu preciznu mehaniku i dođi za fotografa«, prisjeća se Radiša.

Priznaje da mu je bilo zanimljivije pratiti kako slike nastaju nego u ruci imati odvijač.

- Ali, znali biste i danas po kući popravit' štogod, šalimo se.

- Bih, ali ipak sam ja izučio za preciznu mehaniku, smije se Radiša.

STOTINKA SEKUNDE

Da mu sportska fotografija bude život, kriva je navada majstora, svake vrste pa i novinske, da subotu i nedjelju imaju za sebe. Tako je vikendom Radiša išao na sportske događaje, to ga je zanimalo i tu je i ostao. Pa kad je ugašeno izdanje Borbe u Zagrebu, Radiša se preselio u Narodni sport i ostao u Zagrebu.

- Smije li fotoreporter navijati za koga, biti navijač, pitamo.

- Ne! Ne smije. Ako si navijač, pa kad ekipa za koju navijaš zabije gol, ti se veseliš, a ne snimaš. A ja sam na radnom zadatku i ne mogu biti navijač. Ja sam tu da registriram taj gol i to veselje, a ne da se veselim. Neki moji kolege su bacali aparate kad bi gol pao, ali slike gola onda nema, uči Radiša.

- A što je onda najvažnije za snimiti dobru sportsku fotografiju, zanima nas.

- Poznavanje sporta i koncentracija. I ne slušati ove koji gricкaju koštice okolo i pripovijedaju. Jer, u stotinku sekunde padne gol i ako nisi spreman prođe, ne može se ponoviti, ističe Radiša.

Sportski fotoreporter mora biti koncentriran sto posto, ponavlja Radiša, koji god sport da je u pitanju. Jer, sekunde su to kad se zabije gol, ili koš, ili kad Nikola Dragaš iz dlana pusti kuglu.

- A u vas jedan film, a ne k'o danas, velimo.

- Danas je lako biti fotoreporter, imaš motor pa pustiš, smije se Radiša.

- A jeste li kritični prema današnjoj sportskoj fotografiji, pitamo ga.

- Ne, nisam! Nisam. Dobre se fotke objavljuju. Prije su, inače, u redakcijama grafički urednici bili karikaturisti. I bili su ljubomorni na to da fotografija dobro ispadne, jer kako će kraj toga njegova karikatura izgledati. Tako da je fotografija bila u drugom planu. Imali ste tako genijalne fotografije veličine taksene marke i onda normalno da ne izgleda dobro, objašnjava Radiša.

Dug je niz onih koje je Radiša majstorski ovjekovječio svojim aparatom. Mnoge fotografije koje pamtimo njegovih su ruku djelo, od Dražena Petrovića s globusom u ruci do Đurđice Bjedov koja izlazi iz aviona okićena Olimpijskom medaljom, od Kreše Ćosića kako dubi na glavi do zagrljene braće Boban.

- Rado su s vama svi surađivali, a svi velikani, velimo.

- Sa svima sam bio dobar. Jedino s Nikolom nisam bio dobar, ha, ha, ha, kazuje Radiša.

- Bit će da je to zato što ste bili pravi profesionalac, primjećujemo.

- Novinar mora biti profesionalac, ne smije biti ničeg navijačkog, rezolutan je Radiša.

VIŠE OD GOLOG SPORTA

A bit će da su sportaši cijenili činjenicu da je Radiša znao prepoznati motive koji su i više od golog sporta. I to su, složili su se svi oko stola, one prave fotografije.

- Dok sam bio u Sportskim novostima i dok je šef bio Vladimir Orešković, imali smo zadnju stranicu koju sam ja uveo i koja se zvala Cakice. Na tu zadnju stranicu su išle simpatične fotografije, recimo brod koji se prevrnuo u Savi i slično. Ta zadnja stranica je s tim malim fotovijestima bila tako prepoznatljiva da su ljudi prvo gledali zadnju stranicu, a ne naslovnicu, priča Radiša.

S druge strane, pitanje je li mu neki sport, ili neki sportaš ili sportašica ipak mrvu fotogeničniji, pokazalo se skoro pa posve promašenim.

- Za mene je svaki sportaš, bilo vrhunski bilo amater, fotogeničan. Mene zanima njegovo lice, gledam njegov izraz u toku borbe, poručuje Radiša.

Ako je tako, onda je bilo za očekivati da će na pitanje je li bilo nekog zadatka na koji je baš nevoljko otišao, odgovoriti ovako: »To se nije dogodilo. Posao je posao.« Nije Radiša, kaže, imao svoga novinara, onog koji će s njim na sve terene, ovako kako za Novi list to često rade Dado i Pave. Na buni se on ni na novinarsku pošalicu kako s fotoreporterima nije lako, kako su na svoju ruku.

- Poznam fotoreportere koji su bili pravi i na utakmici i za naći se poslije toga, sjesti se, ili doći u kafić kod Nikole. Nama je uvijek bilo vrlo interesantno i jako duhovito i dobro to »treće poluvrijeme«, smije se Radiša.

- E toga danas fali, nema se što nego priznati.

- Sigurno fali, ne sumnja Radiša.

NOGE MOJE MAME

Možda ću ja sad pogriješiti, ali manje je žena na vašim fotografijama — učinilo nam se.

- Nije tako! Ima ih! - promptno reagira Radiša.

Pritom se jedne posebno spominje.

- Imam jednu vrhunsku sliku s Kupa nacija rukometnih ženskih reprezentacija u Varaždinu. Jedna je rukometašica došla s klinkom i ostavila je u publici dok se svira himna. Ali kad je himna krenula svirati, klinka dotrčala iz publike i uhvatila se mami za nogu. Naziv te fotografije je »Noge moje mame« - priča Radiša.

Mladenović ispred svoje fotografije Cice Kranjčara u skoku

Mladenović poput legendarnog Dražena Petrovića

Prijatelj u objektivu - trostruki svjetski prvak u kuglanju Nikola Dragaš i Radiša Mladenović

Tajna dobrog raspoloženja, dobre volje, dobre forme? Morate se družiti s dobrim sportašima i dobrim ljudima. I onda ste uvijek dobre volje i veseli. To vas drži

APARAT OKO VRATA

Radiša nam je došao s aparatom oko vrata, s Nikonom kojih je najviše i promijenio, makar je počeo s Leicom »naftašicom«. Još uvijek njega vuče fotografiji cijelo biće. Baci li Dragaš kadikad kuglu?

- Kako ne! Kad si nešto radio 50, 60 godina... Pa neću sad zaboraviti pisati - šali se Dragaš.

- Bome, ja već svoj rukopis slabo razumijem - priznajemo.

- Malo jesu iskrivljene slova, il' su veća, ali kako vama slova znače radi posla, tako meni kuglanje znači radi zadovoljstva - sa smiješkom će Dragaš.

Praktički sve svoje uratke poklonio je, donirao Radiša Hrvatskom športskom muzeju. Makar...

- Još od Nikole imam tri, četiri slike, kazuje Radiša.

E da, Radiša i Dragaš.

- Kada je prvi put postao svjetski prvak u Splitu, slikao sam ga na dočeku u Zagrebu. Među njima je bio i pokojni mu sin, i na toj slici on sina nosi u naručju. A kada je osvojio svoju zadnju medalju na Svjetskim prvenstvima i opet doček. Vlak dolazi u Zagreb, ja dođem na stanicu, a tamo sada sin s društvom nosi tatu, pomalo sjetno će Radiša.

RIJEKA U OBJEKTIVU

Nakupilo se tu uspomena svake vrste. A i tehnologija se kroz godine mijenjala. Nema Radiša s tim problem, jednostavno, kaže, svako vrijeme nosi svoje. Je li vrijeme kadikad dovelo pred njegov objektiv riječke sportaše!? Dakako da je. I nije se puno mislio Radiša što će nam izdvojiti.

- Bio sam u Rijeci kada je NK Rijeka igrala kvalifikacije za ulazak u Prvu ligu protiv Slobode iz Tuzle. Imali su pripreme na Platku, a Rijeka je uzele u pomoć Vladimira Bearu da im pomogne za tu utakmicu. U Tuzli je bilo 3:0 za Slobodu i oni su mislili da je gotovo. Kad u uzvratu 4:0 za Rijeku i Rijeka otišla u Prvu ligu, priča Radiša prisjećajući kako ima negdje i slika njegova na kojoj je Beara na klupi Rijeke.

- A imate li kakav savjet za ovu mladost koja se bavi sportskom fotografijom, pitamo Radišu.

- Genijalci su, imaju talenta, hvali Radiša mlade kolege.

Manje je, međutim, zadovoljan kvalitetom današnjeg sporta, onaj koji je Pelea gledao izbliza.

- Dobar je sport, ali previše je taktike. Nije to više duhovito za gledanje, pa da se veseliš, lijepo to sumira Radiša.

Grijeh bi, međutim, bilo ne spomenuti da, nije samo sport bio Rradiši na meti njegova objektiva.

- Sve što je bilo slikovito mene je interesiralo. Zagorski bregi, zalasci sunca, sušenje morskog psa kao bakalara... Bio sam tako na utakmici NK Trnja, ne znam ni s kim su igrali. Sjedim u kafiću i gledam željeznu ogradu. I vidim kako se vrabac po toj žici igra. Ja aparat i »tup, tup«, slikam ga. Fenomenalna je slika ispala, naziva »Vrabac akrobata«, veselo će Radiša.

Dalo bi se tu vesti koliko vam drago, jer svega se on sjeća, a opet iluzorno je i pomisliti da se ovako duga i plodna karijere da prepričat' u malo teksta. Red je zato bio pred kraj pitati samo jedno: »Kako ćete proslavit sto godina života, stoti rođendan!?«

- Što se mene tiče, možemo početi od sutra, od srca se nasmijao Radiša.

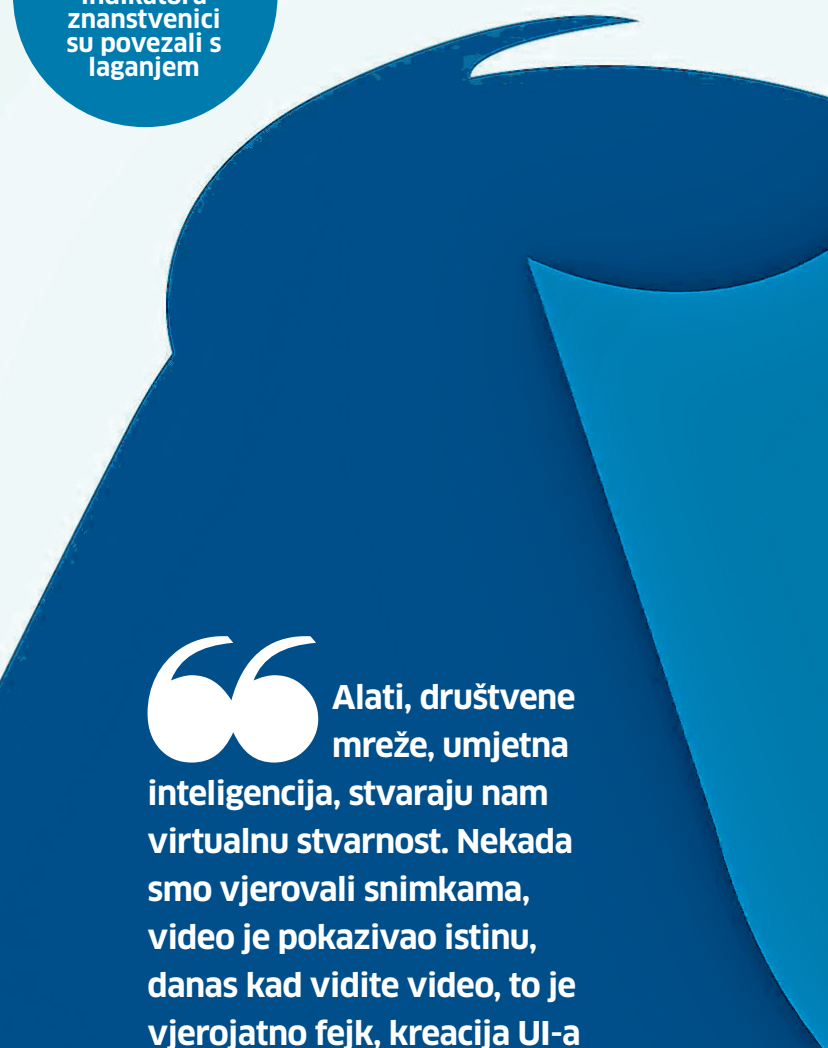
- Bolje da on nastavi to pomalo, smije se i Dragaš.

Josip Pavliček zna prepoznati obmanu, a zna i kako druge tome naučiti

ŽIVIMO U DRUŠTVU U KOJEM SMO SE PRIVIKNULI NA LAŽ

Siniša PAVIĆ
Snimio Davor KOVAČEVIĆ

150
indikatora znanstvenici su povezali s laganjem

Laži su, kažu, kratke noge. I jesu, ali samo ako vas stručnjak poduči kako prepoznati laž. Josip Pavliček je taj, čovjek koji zna prepoznati laž i obmanu, a zna i kako druge tome naučiti.

Kako ste ono rekli da je kazao jedan vaš prijatelj: »Od kada sam sam sebe uhvatio u laži, više nikom ne vjerujem.«

- Upravo tako.

Bome, nije lako tako živjeti, u svijetu u kojem nitko nikom ne vjeruje.

- Nije lako, ali je to naša stvarnost. Laž je sastavni dio našeg života i mi smo se na neki način na nju priviknuli. Uglavnom, svi ljudi lažu, ne stalno jer to bi srušilo cijeli naš sustav povjerenja, ali koristimo laž kad god možemo.

Kako ne lagati kad se čini da živimo u društvu u kojem se laž isplati.

- Laž se isplati, to je točno. No, živimo u društvu u kojem smo se priviknuli na laž, gdje laž prihvaćamo. To najbolje pokazuju izbori. Svjesni smo da oni koji se natječu za mjesta u državnoj administraciji nisu u kampanji uvijek iskreni, ali svejedno ih, unatoč tome, biramo.

Biramo li tako i bračne drugove, partnere? Jedino ne biramo roditelje, ali njima zato i lažemo često, možda ponajviše.

- S roditeljima obično krećemo, ha ha ha.

OBRASCI PONAŠANJA

Do određene faze života djeca u sve vjeruju. Kada se priča okrene, kada ti nevini klinci postanu mali lašci? Kad shvate da se nekada isplati malo zaobići istinu?

- Onda kada se nađu u neprilici i kada shvate da im laž može pomoći, ili da im je laž već pomogla. Oni uče iz obrazaca ponašanja u okolini, uče od svojih roditelja, braće, vršnjaka, i kada shvate da im laž donosi korist, počnu je obilno koristiti.

Vrijedi li ona da ima rođenih lažaca? Iza vas je, naime, karijera koja je impresivna. Strah me i pitati koliko ste lažaca razotkrili.

- Puno. Nedavno sam sumirao i iza mene je preko 15.000 različitih vrsta intervjua. Prvi dio moje karijere je bio kriminalistički, istraživao sam najteža kaznena djela, radio na krvnim deliktima, seksualnim deliktima i naravno da je sastavni dio istražnog postupka, istražnih intervjua, i laž. Tu sam imao prilike brusiti svoja iskustva i vještine.

Počeli ste kao kriminalist, brusili se kroz razgovore s okorjelim kriminalcima. Kada ste shvatili da je detekcija laži ono što vas ponajviše interesira?

- Primarno sam kriminalist i moji primarni profesionalni fokus je metodologija specijalnog intervjuiranja, dakle metoda kako prikupljati informacije od osoba, od ljudi. U tom smislu danas pomažem ljudskim potencijalima, internoj reviziji, menadžerima, kako voditi intervjue.

Možda bi bilo najbolje da ja vama dam diktafon, ha, ha, ha. Ali, zanimljivo je to da danas pomažete poslovnom svijetu, edukacijom dakako?

- Potpuno sam se tome posvetio nakon policijske karijere i akademskog dijela. Bio sam 15 godina profesor na fakultetima diljem Hrvatske i inozemstva, gdje sam podučavao metodologiju kriminalističkog istraživanja, intervjuiranja, detekcije laganja. Sada ta znanja pokušavam dati na raspolaganje ljudima u poslovnom svijetu koji vode selekcijske intervjue, koji vode interne istrage, koji pregovaraju, koji poslovno komuniciraju, da znaju prepoznati laž, da znaju prepoznati obmanu.

Znači, nema više ništa na šarm? Ne mogu na šarm dobiti posao?

- Još uvijek da.

Bogu hvala.

- Da, zato što se u značajnoj mjeri selekcijski intervjui svode na dojam, na to jesmo li se kliknuli, je li se netko nekom svidio ili ne. Ja ih učim upravo suprotno, da od kandidata prikupljaju informacije na osnovi kojih će onda donijeti odluku. Jer pred sobom imaju najbolji izvor informacija o kandidatu, boljeg nema od njega samog.

Ali, tko će natjerati kandidata da kaže sve kako je!?

- E, za to je potrebna vještina, za to su potrebne tehnike, kvalitetna pitanja. I za to je potrebno znati kako prepoznati indikatore laganja. Jer, kandidati se žele dopasti. Oni neće isticati svoje slabosti, ističu ono za što procjenjuju da im ide u korist.

ISPLATIVOST ISKRENOSTI

Isplati li se uopće iskrenost?

- Pa da.

Ipak!?

- Naravno da - da. Mislim da bi otišli jako ukrivo ako bismo drukčije razmišljali. Ne bi svijet mogao funkcionirati bez povjerenja, bez iskrenosti. Ipak je ona potrebna.

Čemu učite polaznike vaših predavanja, tečajeva? To su sve ozbiljni poduzetnici koji, pretpostavljam, imaju o sebi jako visoko mišljenje, a tjerate ih da se suoče s tim da možda nemaju pojma, barem kad se o istini i laži govori.

- Često puta bude razočaranje, a najveća su razočaranja vezana uz to što precjenjuju svoju sposobnost prepoznavanja laži. Problem je u tome što kad nas netko obmane, a ne prepoznamo da smo obmanuti već uzorke posljedica povezujemo s nečim drugim, mi ne naučimo lekciju. Ne naučimo gdje smo pogriješili. Znanstvena istraživanja, nažalost, pokazuju da je naša sposobnost ispravnog prepoznavanja laži negdje oko 50 posto.

Čini se malo.

- To je kao kad bacite novčić, pismo ili glava, 50:50. Ono što nas drži iznad vode je naša bolja sposobnost ispravnog prepoznavanja istine. Ona ide negdje oko 60, 70 posto. I to nas drži iznad vode u osobnoj komunikaciji.

Indikatori laži. Koji su?

- Ima ih puno, preko 150 indikatora koje su znanstvenici povezali s laganjem. I ono što uvijek naglašavam, indikatori laganja nisu dokazi laganja. Nema Pinokijevog nosa, nema nekog indikatora, neke fiziološke promjene koja bi se javljala uvijek kod osobe koja laže, a istovremeno se indikatori laganja mogu pojaviti i kod iskrenih osoba.

Zašto i kod iskrenih?

- Zato što još uvijek nemamo neke fiziološke promjene koja bi se javila uvijek kada osoba laže, bilo psihičke bilo fiziološke. Tako da se moramo oslanjati na više promjena koje uočavamo, na verbalnoj, paraverbalnoj i neverbalnoj komunikaciji. Tu ide i ono razočaranje koje sam spomenuo. Potaknuti filmovima, serijama, popularnom literaturom, ljudi se često puta oslanjanju na neverbalne indikatore laži. Drugim riječima rečeno, oslanjanju se na promjene u ponašanju, da li netko gleda gore ili dolje, radi ovakvu ili onakvu facijalnu ekspresiju, da li se crveni i slično. Međutim, znanstvena istraživanja su pokazala da je od spomenute tri

> **Alati, društvene mreže, umjetna inteligencija, stvaraju nam virtualnu stvarnost. Nekada smo vjerovali snimkama, video je pokazivao istinu, danas kad vidite video, to je vjerojatno fejk, kreacija UI-a**

DOKTOR KRIMINOLOGIJE

Josip Pavliček je magistar kriminalistike i doktor kaznenopravnih znanosti i kriminologije. U Ministarstvu unutarnjih poslova proveo je 26 godina baveći se istraživanjem najtežih kaznenih djela, upravljao je različitim policijskim organizacijskim jedinicama, a 14 godina je radio i kao profesor i voditelj katedre za kriminalistiku na Visokoj policijskoj školi u Zagrebu. Kao gostujući profesor predavao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu, Sveučilištu u Rijeci i Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Autor je više visokoškolskih udžbenika te brojnih stručnih i znanstvenih radova. Metodologija specijalnog intervjuiranja i metodologija detekcije laganja područja su njegovog profesionalnog interesa i izučavanja. Posljednjih godina glavni fokus njegovog djelovanja usmjeren je na praktičnu primjenu sigurnosne metodologije u zaštiti poslovnih procesa kompanija. Tvrtka mu se zove Academia Tempora.

kategorije indikatora, to ona najmanja pouzdana.

POTAPATI LAŽLJIVCA

Znači, sve ono što radi Tim Roth u TV seriji »Laži mi« i ne drži vodu!?

- To je zabava, entertainment. Znanstvena istraživanja idu u smjeru verbalnih i paraverbalnih indikatora, dakle sadržaja onoga što nam osoba govori, što nam isporučuje. Moramo pratiti količinu i kvalitetu informacija koje nam daje, moramo znati postavljati dobra pitanja i potapati lažljivca u laži. Drugim riječima, dovesti ga do toga da izazovemo što veće kognitivno opterećenje, jer laganje nije lako i laganje je kognitivno zahtjevno. A kada ga dovedemo u kognitivno opterećenje, onda se javlja čitav niz indikatora laganja, i verbalnih, i paraverbalnih, i promjena u ponašanju.

To je zapravo prava bitka!

- To je složen i kompleksan proces. Onaj koji želi procjenjivati vjerodostojnost laganja iznad prosjeka, a to je onih 50 posto, mora voditi računa o puno stvari. Mora biti potpuno fokusiran, mora sto posto biti mentalno u komunikaciji i mora znati što promatrati i kako to interpretirati. Recimo, u nekom selekcijskom intervjuu kandidat već sam po sebi, zbog konteksta situacija, dođe pod stresom, iako nije kriv. Stres izaziva čitav niz fizioloških promjena što onda možemo pogrešno interpretirati kao indikatore laganja.

Ne možemo govoriti o nekom indikatoru koji je najčešći?

- Ne. On ovisi o kontekstu. Imamo nekih tipičnijih indikatora, učestalijih. Recimo, lažljivci ne vole davati veliku količinu informacija. Lažljivci žele što sažetije odgovarati na pitanja kako ne bi morali puno izmišljati. Jer, izmišljanje, krivotvorenje informacija, kognitivno je najzahtjevnije.

Pravi lažljivci su onda kreativni ljudi!?

- Lažljivci su svi. Ali, među najboljima jesu oni koji su inteligentniji, kreativniji, koji imaju dobru maštu, koji su dobri komunikatori.

Sad mogu zaključiti i ovo: ako je pameti u ljudi koji žele naučiti dobro lagati, njima bi vaš tečaj također dobro došao!

- E, to ne radim! Ha, ha, ha. Ali vrlo vjerojatno je tako da polaznici izvuku neke pouke i za neki osobni kontekst. Iako im često puta znam reći da ovo o čemu govorimo na edukaciji ne primjenjuju doma, jer bi mogli saznati nešto što možda ne žele znati.

SUMNJIČAVI MOD

Vjerojatno čovjek dođe u napast svakog preko puta sebe promatrati drukčije kad nauči ponešto o prepoznavanju laži. Je li vas to znanje opteretilo, učinilo vam život zahtjevnijim?

- Ne. Prvo, prihvatio sam činjenicu da ljudi lažu, da obmanjuju. Drugo, taj, kako ga ja zovem, sumnjičavi mod koji se uključuje u određenim situacijama kognitivno je izuzetno zahtjevan. Morate pratiti i filtrirati sve razine komunikacije, sva vaša osjetila moraju biti sto posto u funkciji. Vid, sluh, mirisi, analiza sadržaja. To je zahtjevan zadatak. Ne možete stalno biti u sumnjičavom modu. To nije realno.

Ali se zato oko nas stvara svijet u kojem je sumnjičavosti sve više, teorije zavjere normalna su pojava.

- Laž je sastavni dio našeg života, a nažalost situacija je takva da je obmana sve prisutnija. Alati, društvene mreže, umjetna inteligencija, stvaraju nam virtualnu stvarnost. Nekada smo vjerovali snimkama, video je pokazivao istinu, danas kad vidite video, to je vjerojatno fejk, kreacija UI-a. Mislim da tu novinarska struka dolazi u najveći rizik, ali i priliku. Ja tu vidim i priliku jer će ljudi tražiti pouzdane izvore informacija i slijedit će one za koje se uvjere da isporučuju istinu, dok će sve više odbacivati one koji kreiraju virtualnu stvarnost i fikciju.

No, uza svu tehnologiju, preko puta vas za onih intervjua i opet sjeda »običan« čovjek. Tu se i nije ništa promijenilo unatrag skoro 30 godina vaše karijere?

- Ne, u suštini ne. Imamo mi neke alate, uređaje koji nam mogu pomoći u prepoznavanju laži kao što je poligraf, međutim on je rezerviran za državna tijela, policiju prije svega, dok ga u poslovnom kontekstu kompanije ne vole jer je dosta invazivan.

Kako se vama bilo prestrojiti iz svijeta kriminala u poslovno okruženje? Je li vas išta tu iznenadilo?

- To se dogodilo postepeno. Iz ovog istražnog dijela prešao sam u akademski dio i tu sam počeo surađivati s kompanijama, osiguravajućim društvima, pojedinim strukama unutra kompanija. Tu sam već polako ušao u taj poslovni kontekst. Jer, laž je prisutna u poslu.

Svakom?

- Ne baš svakom i ne baš uvijek u istoj mjeri, ali je ima. Ključni problem kod laži je što se obmana uglavnom ne događa krivotvorenjem informacija, nego ispuštanjem informacija, a nekad i isticanjem istih. Primjerice, kad je kandidat na selekcijskom intervjuu, on će isticati samo one informacije o sebi koje su istinite i koje mu idu u prilog. On će stvarati dojam kod onog tko ga intervjuira na osnovi pozitivnih stari, na osnovi onog za što on procjenjuje da mu ide u korist. Ostalo će ispuštati, a krivotvorit će samo kad je stjeran u kut, tada će izmišljati. U tom je catch, u tom što se obmana u poslovnom i svakodnevnom svijetu događa upravo na ova dva glavna načina, selektivnim isticanjem istine i ispuštanjem ključnih informacija, a tek najmanji dio se odvija izmišljanjem.

UČITI LAGATI

Svejedno malo plaši činjenica da se da naučiti dobro i uvjerljivo lagati.

- Da se naučiti i lagati, ali da se naučiti i kako prepoznati, odnosno otkriti laž. Dva su termina. I kad gledate popularne filmove, serije, tu se ide za prepoznavanjem laži. Ali kad govorimo o otkrivanju laži, tu dolazi do izražaja metodologija intervjuiranja, postavljanje pravih pitanja, a da bismo izazvali indikatore laži.

Tehnologija, ekrani... Čini se da sve to olakšava laganje u današnje doba.

- Lakše je obmanjivanje. Ja razlikujem obmanjivanje od laži, jer laž je samo sredstvo kojim se izaziva obmana. Obmana je stanje zablude. Kada vi kupite laž i uzmete je kao istinu i povjerujete, e onda ste obmanuti i dovedeni u zabludu.

Jeste li ikada pogriješili u procjeni?

- Da, naravno. Nema savršenog alata. Metodologija, ova komunikacijska i netehnička, ima pouzdanost od negdje 70, 80, 85 posto. Najbolje što imamo je poligraf. Njegova pouzdanost ide do 90, čak 95 posto.

Treba li za uspješnu detekciju laži imati i talent? Nema vas puno koji to radite, koji se bavite detekcijom laganja.

- To je znanje. Ne kategoriziram se u neke posebno talentirane ljude.

No, mirnoća je tu, staloženost.

- Ona je važna. To je stil komunikacije, ali u intervjuiranju morate biti smireni, imati strpljenja. Moji su intervjui nekada znali trajati po 10, 15, 20 sati. Rijetko koji bi završavao za dva, tri sata.

Nego, danas-sutra ako bude potrebe da pišem svoj životopis u potrazi za poslom, da ga »nakitim« malo, ili da budem posve iskren?

- Ovisi hoće li na drugoj strani biti netko tko će to znati prepoznati, ha, ha, ha. To je samo okvir unutar kojeg će se voditi intervju, a sam po sebi često puta ne znači puno. Više ni diplome, potvrde, uvjerenja, nisu garancija stvarnog znanja, stvarnih vještina. To što je netko u nekoj kompaniji, na nekom radnom mjestu proveo 5, 10, 15 godina, nije garancija kompetencije.

SOCIJALNA KATEGORIJA

Kad ste zadnji put lagali?

- Svaki dan, ha, ha, ha. Svaki dan mi procjenjujemo što ćemo u komunikaciji istaknuti, a što sačuvati za sebe. I kada tako definiramo laž, kada je tako razumijevamo, onda vidimo da svaki dan u stvari mi obmanjujemo, mi upravljamo, mi manipuliramo informacijama koje isporučujemo.

Uf. I nije neka sreća.

- To je tako. Ja, recimo, nikada nisam čuo od ijedne marketinške kompanije da su istaknuli nedostatke nekog proizvoda. To je ispuštanje informacija za koje su procijenili da im ne idu u korist i isticanje onog što im ide u korist.

Ja sam tek u kasnim 40-tim shvatio da roditeljima ne moram kazati sve u životu. I moram priznati da nam je odnos bolji.

- Sve je to pitanje definicije. Kad kažu laž, ljudi se najčešće drže samo krivotvorenja, a to je najrjeđi način laganja.

Ne čini se ni dobro, ni lijepo, ni lako živjeti u laži.

- Apsolutno treba težiti istini, apsolutno treba govoriti istinu, ali laž je socijalna kategorija. Kada ljudi lažu? Društvo je postavilo neka pravila, ljudi među sobom su definirali neke odnose, a nije lako uvijek poštovati to što smo propisali normama i kad se ne možemo toga držati, onda obmanjujemo. Prilagođavamo se.

Ne bismo li preživjeli, makar i tako. Nego, ajde da i ja pitam što su vas mnogi pitali, tko više laže, ili bolje laže, muškarci ili žene? Ili je bolje reći da su žene kreativnije, baš kao i inače!?

- Istraživanja ne pokazuju neke statističke značajnosti. Ja volim govoriti o ljudima. Žene možda drukčije registriraju informacije, interpretiraju ih emotivnije, ali u suštini razlike nema.

A što ćemo s oprostom?

- To je na prvom mjestu. Onog trena kada osvijestite da ljudi lažu, počnete i opraštati.

Nedavno sam sumirao i iza mene je preko 15.000 različitih vrsta intervjua. Prvi dio moje karijere je bio kriminalistički, istraživao sam najteža kaznena djela, radio na krvnim deliktima, seksualnim deliktima i naravno da je sastavni dio istražnog postupka, istražnih intervjua, i laž. Tu sam imao prilike brusiti svoja iskustva i vještine

Apsolutno treba težiti istini, apsolutno treba govoriti istinu, ali laž je socijalna kategorija. Kada ljudi lažu? Društvo je postavilo neka pravila, ljudi među sobom su definirali neke odnose, a nije lako uvijek poštovati to što smo propisali normama i kad se ne možemo toga držati, onda obmanjujemo. Prilagođavamo se

Laž je sastavni dio našeg života i mi smo se na neki način na nju priviknuli. Uglavnom, svi ljudi lažu, ne stalno jer to bi srušilo cijeli naš sustav povjerenja, ali koristimo laž kad god možemo

ISTOCK

Kako je Ivan Šeregi doveo »Svadbu« do publike

CIJELO VRIJEME ČEKAM DA ME NETKO PROBUDI I OPALI MI ŠAMAR

Doista nismo pazili oko humora, samo smo inzistirali da budemo iskreni. Što bi doista Miljenko rekao, a što Vuk. Što bi Jelisaveta i Marija prokomentirale, kako bi reagirale da su same na kavi. Iskrenost je bila ključna. Mislim da će se svi smijati. Za početak sebi, a onda i onim drugima. I to će biti baš predivna stvar. Ponosno mogu objaviti i da je »Svadba 2« već prošla prvu razvojnu fazu financiranja na HAVC-u, što znači da je, nadam se, uskoro i snimamo, kaže Šeregi

Siniša PAVIĆ

Vjenčanje godine! Svadba godine! Pir godine! Svako malo je takav naslov u tisku, na portalima, ako već niste te sreće da vas pripadnik bliže rodbine pozove na veselje koje u startu, svima osim glavnim junacima, znači prije svega trošak i popriličan napor dok se silom tanca i mukom blaguje 'ladna janjetina. No, ako je vjenčanje takvo da vam ne treba skupo platiti sjedalicu, ako se ne pita svečano odijelo, ni plesačko znanje i ako svadba traži samo zeru dobre volje u ime dobra humora, to je već dobar neki i drugačiji vab. Tim prije ako je mjesto radnje kinodvorana. Uostalom, na ovu »Svadbu«, na njeno premijerno izdanje, na neviđeno je poželjelo poći više od 40.000 ljudi, da bi se nakon toga brojke krenule dizati u visine koje svadbe ovog tipa u nas rijetko dosežu. Svadba godine!? Lako moguće.

Igor Šeregi redatelj je dugometražnog igranog filma »Svadba«. U njemu dva posve tipična, »uspješna« poduzetnika, jedan srpski, a drugi hrvatski, žene svoju nejač. Hrvat udaje kćer za Srbina, Srbin ženi sina za Hrvaticu. I eto komedije. Nakon sto godina, eto nama punokrvne komedije koje smo se očito zaželjeli. Da nismo ne bi nakon premijere održane u utorak u priopćenju pisalo: »Sinoć je ispisana nova stranica povijesti hrvatske kinematografije. Prvi put ikad, svečana premijera jednog domaćeg filma održana je istovremeno u čak 13 kinodvorana CineStar Branimir Mingle Malla, a u svakoj od njih filmska se ekipa osobno naklonila publici, pretvorivši premijernu večer u dosad neviđen spektakl. Druženje i fotografiranje sa zvjezdanom filmskom ekipom proteklo je u pravom »svadbenom« ozračju uz svadbenu tortu i bend, bacanje buketa i prepune dvorane.« I nije to sve! »Već prije dolaska u redovnu kinodistribuciju, »Svadba« Igora Šeregija srušila je sve postojeće rekorde. Nakon povijesne pretprodaje od 41.263 ulaznice, interes publike nastavio je nezaustavljivo rasti te je do večeri premijere prodano više od 70.000 ulaznica, nadmašivši i najveće svjetske blockbustere koji su se godinama smatrali nedostižnima«, stoji u priopćenju PR tima ove »Svadbe«.

GLAZBENI ODABIR

Ocjene svake svadbe ovise o jelu, pilu i, možda ponajviše, glazbi. Kako li je samo okorjelom reperu - jer Šeregi je jedno vrijeme svoje mladosti ozbiljno repao - bilo birati glazbu za »Svadbu«, onu filmsku!?

- Jako me veseli taj rap dio »Svadbe« s Teškim Životom i Mladim Gangsterom. Tu sam muzički s Nikolom Batelićem i Stjepanom Tribusonom baš ugradio velik dio sebe i svog odrastanja. Volio bih nastaviti suradnju s njima i na sljedećim projektima - kratko i jasno će Šeregi.

POSVETA MEDITERANU

A kad je tako, onda je i logično da je teže ovih dana doći do »mladoženje«, odnosno redatelja ovog svadbenog megaprojekta, nego li do, recimo, premijera. Em premijere po regiji, em mediji koji stoje u redu za komadić bilo čega. Sva je sreća što je Šeregi voljan učiniti sve što se može. U našem slučaju to znači da smo sitno o svemu ipak porazgovarali i prije nego je »Svadba« evo krenula rušiti brojke gledanosti. A kad je tako, onda je red krenuti od početka. Jer, tko zna bi li »Svadbe« ikad bilo da onomad bilo nije kratkog igranog filma koji je, sada je posve jasno, bio lijep nagovještaj da je mladi redatelj Šeregi materijal za komediju svake vrste.

- Film se zove »Priča o Mari iz Velog Varoša«, eno ga na platformi croatian. film, i bome nježnije, toplije posvete Mediteranu, svim lučkom gradovima u nas, baš kao i posvete životu kao takvom, jedva da ima. A sve iz pera momka s Peščenice zagrebačke. I sve s tako finom dozom humora - priznajemo Šeregiju u startu sve.

Je li mladi Šeregi već tad znao da mu je u životu snimati komedije, pa da bi nam one teške sudbonosne životne teme učinio lakšima za podnijeti!? To nas muči.

- Predivno mi je da ste se sjetili filma »Priča o Mari iz Velog Varoša«. Bili su to stvarno predivni dani i završetak studiranja. Mentor mi je bio pokojni Lukas Nola, moj najdraži profesor, ali i prijatelj. U tom filmu se stvarno okupila jedna generacija koja danas, rekao bih, i formira hrvatski filmski sektor. Mirko Pivčević, koji je bio direktor fotografije, naučio nas je svašta, a mi smo dobili uspomenu za cijeli život. Mislim da sam tad nazirao da bi komedija mogla biti nešto što će me obilježiti. No, svakako nisam bio siguran što će profesionalni život donijeti - iskreno će Šeregi.

NISMO ŽELJELI ODUSTATI

Kažu oni koji Šeregija znaju godinama kako mu je uvijek cilj bio zabaviti ljudstvo. Samo, humoru u nas nikada nije bilo teže, humoru na svijetu nikada nije bilo teže i humor na filmu u pravilu ne dobiva nagrade.

- A humor na filmu bome i košta, onako produkcijski, više nego

Predivno mi je da ste se sjetili filma »Priča o Mari iz Velog Varoša«. Bili su to stvarno predivni dani i završetak studiranja. Mentor mi je bio pokojni Lukas Nola, moj najdraži profesor, ali i prijatelj. U tom filmu se stvarno okupila jedna generacija koja danas, rekao bih, i formira hrvatski filmski sektor

BEZINOVIĆ JE IZMISLIO NOVI ŽANR

Dvije godine zaredom osvojiti europskog Oskara je podvig koji i puno veće države od nas mogu samo sanjati. I to oba puta apsolutno zasluženo. Bezinović je doslovno izmislio jedan novi žanr i samo mi je žao i mislim da je velika nepravda što nije u širem spisku nominiranih i za američke Oscare. Mislim da to apsolutno zaslužuje! - biranim riječima je Šeregi komentirao uspjeh filma »Fiume o morte!«, osvojenu tutulu najboljeg europskog dokumentarnog filma.

komorna drama od tri glumca - velimo. Taman da ga se pita je li mogao biti i neki drugi žanr, a ne da komedije voli i snima!?

- Pokušao sam osmisliti neki mikrobudžetski film s par glumaca u jednom prostoru i da eventualno odu dva, tri puta na balkon, ali zasad mi ni jedna ideja s tom premisom nije zvučala zanimljivo. Volim gledati filmove s puno ljudi, s nekom potjerom, s totalima i puno glumaca. I naravno, s poznatom muzikom, što nimalo ne olakšava moje ideje u financijskom smislu. Volio bih se okušati u raznim žanrovima, ali mislim da to neće nimalo pojeftiniti cijelu stvar. Na veliku žalost i tugu mojih producenata - na to će Šeregi.

Svadba kao motiv, ono oko čega će se plesti priča. Pa još Srbi i Hrvati. Da je komedija i hit poput Brešanovih komedija, recimo. Ima smisla, ali kad se deset godina čeka da HAVC blagoslovi projekt, ili u njega slijepo vjeruješ, ili si tvrdoglav do krajnjih granica.

- Producent, prijatelj i moj kolega iz školskih dana Ivan Kelava i ja smo jako vjerovali u tu ideju. Baš nismo željeli odustati. Imali smo Renea (Bitorajca op.a.) od prvog dana i ne baš previše istomišljenika. Nekako smo paralelno u tom periodu i radili svi dosta drugih stvari, ali uvijek bismo se okupljali i nadali taman u nekim periodima kad je bio natječaj. Smatrali smo da to treba baš biti »Svadba« jer okuplja ljude različitih karaktera. Tu smo stvarno mogli ubaciti sve što nas zanima. I mislim da jesmo - jednostavno će Šeregi.

Srbi i Hrvati, pa još u komediji. Taman da jedni u startu odmahnu rukom, makar i pošli u kino da ih nitko ne vidi. Intrigira tema, ali ovolik interes praktički na neviđeno ipak je iznenađenje i za Šeregija.

- Pa očekivali smo određeni interes publike, ali ovo je stvarno prešlo sve naše nade. Par sati prije premijere skoro 50 tisuća prodanih karata u pretprodaji. Samo u Hrvatskoj! Pa tko je to uopće mogao pretpostaviti? Cijelo vrijeme čekam da me netko probudi i opali mi šamar što se usudim tako nešto uopće sanjati - priznaje Šeregi.

ISKRENOST - KLJUČNA

Vratimo se na tren činjenici da se deset godina, ovako ili onako, radilo na ideji, na filmu. Scenarij se, kaže Šeregi, dosta mijenjao, ali priča doista nije.

- Malo smo mijenjali likove, izbacivali ih, dodavali. Mislim da ovaj film funkcionira isto i prije 10 godina kao i sad - veli.

No, ako se nije mijenjala priča, mijenjalo se sve oko nje, pa i ti odnosi između dviju zemalja. Ili se, ipak, nije mijenjalo bog zna što. Pitamo Šeregija je li u njega bilo makar podsvjesnog opreza da se nekog ipak ne nagazi više, smrtno ne uvrijedi?

- Ne, doista nismo pazili oko humora, samo smo inzistirali da budemo iskreni. Što bi doista Miljenko rekao, a što Vuk. Što bi Jelisaveta i Marija prokomentirale, kako bi reagirale da su same na kavi. Iskrenost je bila ključna. Mislim da će se svi smijati. Za početak sebi, a onda i onim drugima. I to će biti baš predivna stvar. Stvarno nemam straha oko toga - poručuje Šeregi.

Gostujući pred premijeru u emisiji HRT-a Nedjeljom u 2 na slično pitanje Ace Stankovića Šeregi je kazao kako bi rado da i Marko Perković Thompson pogleda film, tim više što je jedan od glavnih likova istinski ljubitelj njegovih glazbenih uradaka. Može li se uopće govoriti o tome tko će ovaj film voljeti više: ljevica, desnica, Srbi, Hrvati, Bošnjaci, gastarbajteri, radnici, intelektualci, mladi, stari!? I je li cilj zadovoljiti publiku ili kritičare, ako već ne može i jedno i drugo?

- Apsolutno je prvi i jedini cilj zadovoljiti publiku, i to regionalnu. Nadam se da će i kritičarima neki aspekt filma biti zanimljiv, ali kao što znamo, od komedija nema baš nagrada ili hvalospjeva. Unatoč tome, nadam se da će im biti drago popratiti gledanost hrvatskog filma - mudro će Šeregi.

41.263
ulaznice prodane su u pretprodaji

Volim gledati filmove s puno ljudi, s nekom potjerom, s totalima i puno glumaca. I naravno, s poznatom muzikom, što nimalo ne olakšava moje ideje u financijskom smislu. Volio bih se okušati u raznim žanrovima, ali mislim da to neće nimalo pojeftiniti cijelu stvar. Na veliku žalost i tugu mojih producenata

Rene Bitorajac, Dragan Bjelogrlić i Ivan Šeregi

JAKA GLUMAČKA EKIPA

Glumački ansambl »Svadbe« sastavljen je od jakih glumačkih imena. Uz Renea Bitorajca, Dragana Bjelogrlića, Lindu Begonja, Vesnu Trivalić, Anđelku Stević Žugić, Roka Sikavicu, Niku Grbelju i Marka Grabeža, film je okupio i glumačke legende Seku Sablić i Srđana Žiku Todorovića, kao i Snježanu Sinovčić Šiškov, Dejana Aćimovića te niz istaknutih regionalnih i hrvatskih glumaca, među kojima su Goran Grgić, Janko Popović Volarić, Denis Murić, Marko Miljković i Nevena Nerandžić. Nakon zagrebačke premijere krenulo se već s onima u regiji, redom Banja Luka, Sarajevo, Beograd, Novi Sad, Ljubljana.

Ono što redom svi hvale jest glumačka postava. Sve sami teškaši, od Renea Bitorajca i Dragana Bjelogrlića do Seke Sablić ili pak Žike Todorovića i Dejana Aćimovića. Šeregi očito s glumcima zna, pokazao je to i film »ZG80«, baš kao i serije što ih je radio za televiziju poput »Metropolitanaca«. Kako je ovakvu ekipu »navukao« na »Svadbu« i koliko je mlad redatelj spreman poslušati savjete iskusne glumačke čeljadi? Šeregi će tu velike zasluge dati svojoj ekipi iza kamere.

- Imam odličnu ekipu, rekao bih možda najbolju u Hrvatskoj, iza kamere. I tu stvarno vladamo zanatom i malo nas toga može iznenaditi. Kad ste sigurni da se sve može snimiti i, što je najbitnije, u zadanom vremenu, to otvara prostor za određenu lakoću razgovora s glumcima - kazuje Šeregi.

AUTENTIČNOST

Pritom veli kako ne misli da je najpametniji na svijetu, pa tako ni na setu. Stoga sluša prijedloge glumaca i pokušava ih isprobati.

- Neki put prijedlozi budu genijalni, neki put ne. Oko dijaloga se često oslanjam na glumce jer želim tu vrstu autentičnosti. Tu je možda jedini problem kad bi glumac rekao nešto što mu je prirodno izreći privatno, ali nije u duhu lika - veli Šeregi.

A što se tiče onog zbog čega su glumci prihvatili sudjelovanje u filmu, primjerice Bjelogrlić koji i svoga posla ima koliko vam drago, Šeregi će reći kako misli da je Bjelu privukao prije svega scenarij.

- Onda možda razgovor sa mnom, Reneom i Aćimovićem, a na kraju i atmosfera na setu - veli Šeregi.

Ne treba uopće dvojiti kako je i na setu do izražaja došla Šeregijeva zaigranost koja teško ikom može bit nesimpatična.

- Da to nije zasluga oca koji vas je onomad »navukao« na vesterne, žanr u kojem se zna tko je dobar, tko je loš, tko duša od čovjeka, a tko lice s tjeralice? Život je, lako moguće, neka vrsta kaubojca, onog sa sretnim krajem. Ili bi bar bilo dobro da je tako - velimo. A onaj koji voli i dan danas pogledati Kurosawin »kaubojac« »Sedam samuraja« na to kaže: »Sigurno da su mi roditelji prenijeli tu neku vrstu neozbiljnosti karakterne, ali i nepretencioznost. Ja dolazim iz Pešćenice, iz jedne male radničke obitelji, i tu se, kad je nešto loše, to tako i nazove. A vesterni su genijalni!«

FEELGOOD FILM ZA RAJU

I bi »Svadba«. Prve kritike nisu uopće loše, mahom se ocjene kreću oko solidne trojke što tendira k četvorci, a filmski kritičar Igor Tomljenović za Index.hr među ostalom piše i ovo: »Svadba je zabavna populistička komedija, skroz dobar feelgood film za raju, što se donedavno, kad je o domaćem filmu riječ, činilo kao znanstvena fantastika. Nadajmo se da do sljedeće nećemo ponovo morati čekati 13 godina.«

- Nego, »Mara iz Veloga Varoša«. Svijet se od tog filma toliko promijenio i to na gore. Neće jedna »Svadba« promijeniti sve, ali nam itekako treba na tom putu k svijetu koji je od aktualnog bolji. Možda ne bi bilo ludo odmah krenuti snimati »Svadbu 2«? Ne moraju biti u igri Srbi i Hrvati, mogu i Hrvati i Filipinci recimo - šalimo se.

Kad ono...

- Ponosno mogu objaviti da je »Svadba 2« već prošla prvu razvojnu fazu financiranja na HAVC-u, što znači da je nadam se uskoro i snimamo - poručuje Šeregi.

SANDRA ŠIMUNOVIĆ/PIXSELL

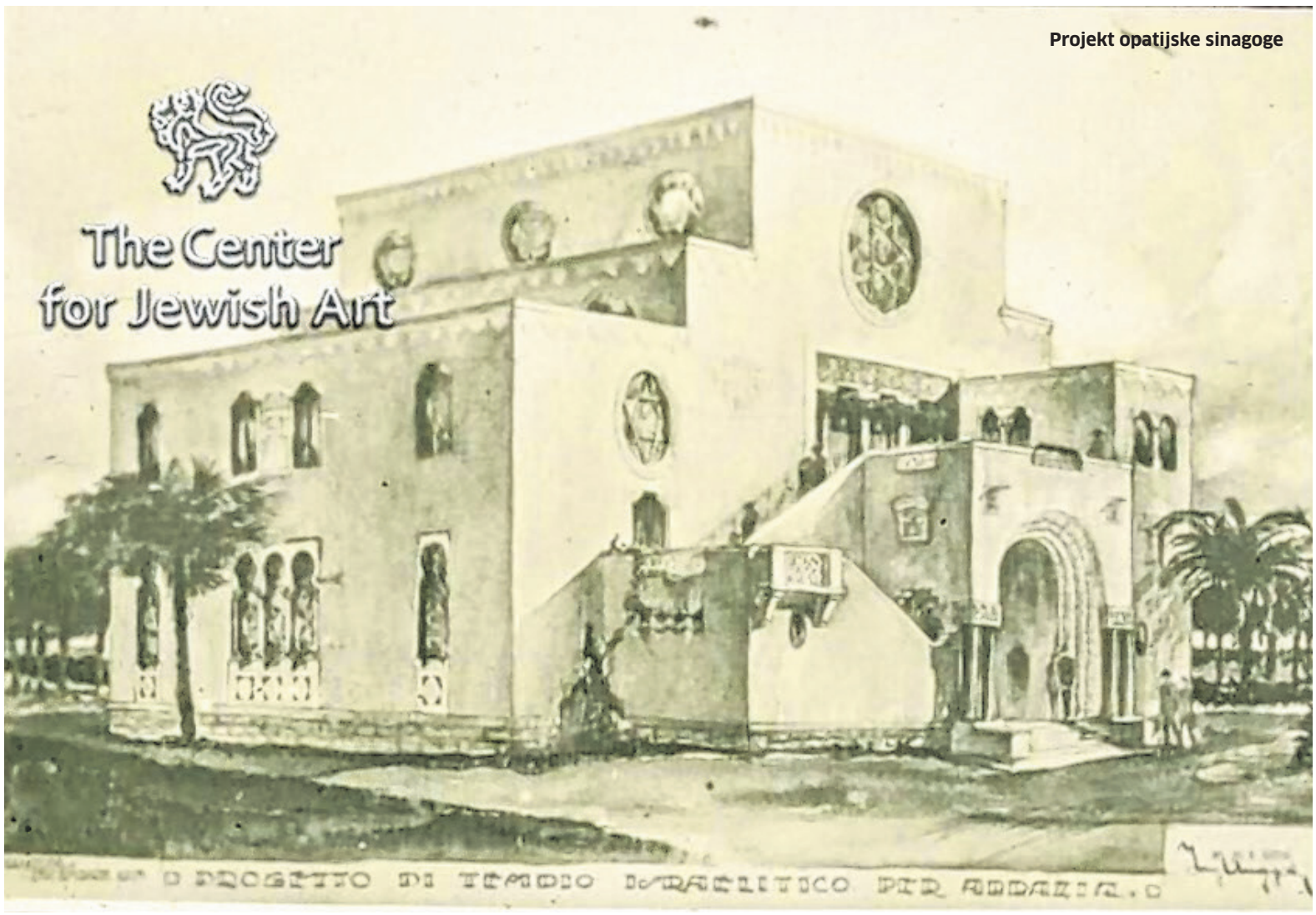
Uz Dan sjećanja na holokaust, 27. Siječnja

NIKAD IZGRAĐENA SINAGOGA U OPATIJI

Robert BURŠIĆ

U prigodi Dana sjećanja na holokaust, što se bilježi 27. siječnja, prisjećamo se postojanja i djelovanja Židovske općine u Opatiji, s naglaskom na veliki problem nedostatka prostora i neuspjeli pokušaj izgradnje sinagoge koju je zaustavila ekonomska kriza. U isto vrijeme, obližnja Rijeka imala je dvije sinagoge – jedna je nestala u vihoru Drugog svjetskog rata, poput brojnih u Hrvatskoj, druga je opstala do dana današnjeg i posljednja je uopće izgrađena u Hrvatskoj.

U pisanju ovoga teksta koristio sam članke dr. sc. Zlatka Karača, arhitekta, stručnjaka za zaštitu urbanističkoga i arhitektonskog nasljeđa te povijesti hrvatske arhitekture i urbanizma.

Projekt opatijske sinagoge

Temeljni kamen za izgradnju sinagoge u Opatiji postavljen je početkom siječnja 1926. godine, a trebala je biti izgrađena prema projektu Vittorija Gyözöa Angyala i Pietra Fabbra, lokalnih građevinskih inženjera

RAZVOJ TURIZMA

Prvi Židovi mađarske i austrijske provenijencije doseljavaju se u Opatiju sa začecima razvoja turizma, počevši od 1884. godine, ponajviše kao liječnici, apotekari, vlasnici hotela ili pansiona te trgovci, čime su značajno utjecali na ukupni urbanistički razvoj i izgradnju Opatije.

Do kraja stoljeća, kako dokumentira popis iz 1898. godine, već ih je 77 stalno nastanjenih, a prosperitetna je zajednica stalno brojčano rasla sve do donošenja Mussolinijevih rasnih zakona 1938. godine kada ih je u konačnom broju na širem opatijskom području popisano 389. Od tada se zbog stalnih pritisaka i iseljavanja njihov broj smanjuje, da bi u Mussolinijevim internacijama, ponajviše u lipnju 1940. godine, a potom i njemačkim deportacijama od ožujka do lipnja 1944. godine ovdašnja židovska populacija u genocidu bila potpuno uništena.

Proces nastanka vjeroispovjedne općine u Opatiji počeo je u nadležnosti Židovske općine Trst (Comunità ebraica di Trieste). Ta je nadležnost pravno regulirana odredbom austrijskih vlasti od 1890. godine kojom je jurisdikcija Židovske općine Trst bila protegnuta na područje Istre. Godine 1911. osnovano je Društvo za promicanje izraelitske vjerske općine u Opatiji.

Godine 1914. izdana je naredba o izdvajanju područja političkoga kotara Volosko - Opatija iz okružja židovske vjeroispovjedne općine u Trstu, te o utemeljenju nove izraelitske vjerske općine u Primorju, sa sjedištem u Opatiji. Naredba je stupila na snagu 1. siječnja 1915. godine.

U međuvremenu su, nakon sloma i raspada Austro-Ugarske 1918. godine, liburnijsko područje zaposjele talijanske vojne snage, a 1920. godine ono će i formalno biti pripojeno Kraljevini Italiji. Nakon aneksije Rijeke Kraljevini Italiji 1924. godine, liburnijske su općine postale sastavni dio novostvorene Kvarnerske pokrajine.

SAMOSTALNA OPĆINA

Konačno se domicilna zajednica 1922. godine izdvaja i osniva samostalnu Židovsku općinu, Comunita Israelitica di Abbazia (pravila potvrđena 12. prosinca 1922.). Općina je osim Opatije obuhvaćala i cijelu rivijeru - Volosko, Iku, Ičiće i Lovran.

Nova Židovska općina Opatija bila je najmlađa i najmanja u Kraljevini Italiji. U veljači 1923. godine provedeni su izbori za upravne organe kada je za predsjednika izabran opatijski ljekarnik Mihael Abraham Sternbach, poljski Židov koji se početkom 20. stoljeća doselio u Opatiju, a za dopredsjednika Bernard Nathan (1878.-1964.), koji je 1926. godine, nakon Sternbachova iseljenja u Poljsku, preuzeo funkciju predsjednika.

Inače, sin Mihaela A. Sterbacha, Leo Henryk koji je rođen u Opatiji 1908. godine, izumio je apaurin. Istodobno, osim po predsjedanju opatijskom Židovskom općinom, Michael Sternbach ostat će zapamćen po patentiranju pastila na bazi ovolecitina Ovol, danas prihvaćen kao bezopasan, ali i neučinkovit dodatak hrani, kao i po drugom svom izumu, Laurolu, »opatijskoj rakiji s morskom vodom«, baziranoj na ekstraktu lovorovog lišća i propisivanoj za dermatološki tretman reumatizma, ublažavanja boli, smirivanje živaca, otvrdnuće kože, ispiranje ustiju, njegovanje kose i protiv uboda komaraca. U Opatiji je upoznao i oženio se s Piroškom Cohen s kojom je osim sina Lea , koji je pak imao sina Jukiusa.

U prvoj polovini tridesetih godina prošloga stoljeća opatijska Židovska općina uspjela je sačuvati svoju upravnu samostalnost u odnosu na veću židovsku općinu u glavnome gradu pokrajine, u Rijeci, što je, između ostaloga, bilo važno i zbog opatijskih turističkih potreba. Iz istog je razloga vođeno i bogoslužje na njemačkom jeziku, po čemu je ta židovska općina bila iznimka u Kraljevini.

HOTELSKE SINAGOGE

Nije poznato kada su se u Opatiji počela održavati židovska bogoslužja, niti kada je uređen prvi prostor za bogomolju. Prema sjećanjima Bernarda Nathana, dugogodišnjeg predsjednika opatijske Židovske općine, već oko 1905. godine u Opatiji se svake subote za turiste održavao obred u Pansionu Breiner, danas Hotel Kristal. Ondje je postojala provizorna, lijepo uređena sinagoga čiji je interijer dizajnirala austrijska glumica i kostimografkinja Tilla Durieux (1880.-1971.).

Tijekom zlatnih 35 godina organiziranog vjerskog života (1905.-1940.) u Opatiji je bilo uređeno najmanje sedam sinagoga: tri hotelske – u Breineru, Sternu i Imperijalu, nikada dovršeni veliki Tempio kod Mandrije, te dvije bogomolje u Zorin domu.

Bio je veliki problem pronaći veći prostor za stalna bogoslužja. Sredinom 1920-ih godina broj židovskih vjernika već se toliko povećao da hotelske bogomolje više nisu mogle zadovoljiti obredne potrebe, pa se pojavila potreba za izgradnjom prave sinagoge. Zemljište za izgradnju sinagoge, smješteno u središtu Opatije, neposredno iza Zorin doma, povoljno je kupljeno od arhitekta Sandora Neuhauslera, vjerojatno 1925. godine.

Zanimljivo je da parcela prema projektu nije trebala biti ograđena, niti distancirana od javnog prostora, kako je bilo uobičajeno kod starijih sinagoga, već uređena kao integralni dio susjednog parka Mandrija.

Zanimljiv je također dopis iz Opatije objavljen u Istarskoj Riječi, tjedniku za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda (Trst, 14. siječnja 1926.) pod naslovom »Gradnja židovske sinagoge«.

- Hrvati rođeni u Opatiji nemaju svoga popa koji bi - kako bi trebalo - u tančine znao njihov jezik, ali ono nekoliko doseljeno Židova, Nijemaca i Mađara imat će tu svoju sinagogu. Oni se doduše i sada skupljaju na molitvu u nekoj privatnoj kući, ali još malo pak će oni imati svog hram u vlastitoj zgradi. Tu će oni odgajati svoje mlade onako kako budu sami htjeli i s

ZORIN DOM U OPATIJI

Zorin dom, hrvatski narodni dom u Opatiji nazvan je po Kulturno-umjetničkom društvu Zora, kojemu je bio sjedištem. Dom je postao žarištem i simbolom naprednoga narodnog duha, nadahnutoga borbom protiv sve jače talijanizacije i germanizacije u Istri. U domu je bila kavana u kojoj se mogao čitati hrvatski dnevni tisak, knjižnica kulturno-umjetničkoga društva »Zora«, u njemu su se održavale prigodne predstave, predizborni skupovi, društvene igre i plesovi te je bio sjedištem sportskih, glazbenih i drugih kulturnih udruga. U njega su navraćali V. Car Emin, M. Marjanović, V. Nazor, R. Katalinić-Jeretov, E. Kumičić, Silvije Strahimir Kranjčević, Dragutin Domjanić, Milutin Cihlar-Nehajev, Stjepan Miletić, Milan Begović, Milan Ogrizović, Antun Gustav Matoš, Ksaver Šandor Đalski, Frano Supilo, Ante Trumbić, Ivan Cankar i Anton Pavlovič Čehov.

Između Prvog i Drugog svjetskog rata talijanski su fašisti u više navrata devastirali zgradu i napokon je zatvorili (1927). Potkraj 1930-ih u njoj se nalazila židovska sinagoga. Nakon Drugog svjetskog rata u njoj su obnovljene mnoge kulturne djelatnosti, ali je zbog dotrajalosti 1981. godine službeno zatvorena. Poslije temeljite rekonstrukcije (1997.) zgrada ponovno udomljuje opatijsku gradsku knjižnicu i čitaonicu te dvoranu za društvene manifestacije. (Istarska enciklopedija)

Prva riječka sinagoga

DVIJE RIJEČKE SINAGOGE

Rijeka je imala dvije sinagoge, tzv. Veliku i Malu sinagogu.
Velika sinagoga izgrađena je 1903., a minirali su je ili spalili njemački nacisti 1944. godine. Zgrada je uklonjena po nekim izvorima 1948., odnosno 1949. godine.
»Ovu velebnu građevinu, nastalu u Rijeci u sjajnom razdoblju njenog urbanističkog napretka, povijesno svjedočanstvo Židovske vjerske zajednice u Rijeci i njenih ogromnih financijskih žrtava uloženih u izgradnju tog hrama, bezobzirno su minirali nacistički okupatori 25. siječnja 1944. godine«, navodi povjesničarka umjetnosti Radmila Matejčić.
Mala sinagoga svečano je otvorena 1932. godine i posljednja je uopće izgrađena sinagoga u Hrvatskoj. Nakon restauracije svečano je otvorena 2008. godine.
Riječki je hram danas jedina namjenski građena sinagoga u Hrvatskoj koja je još uvijek u izvornoj obrednoj funkciji. Zaštićeno je nepokretno kulturno dobro.

pravom će se smijati nama Hrvatima, ovdje rođenim, koji mjesto svoga »Gospodine pomiluj« moramo da pivamo kako će drugi, a to će reći Kyrie eleison…

Sudbina jarac!

U nedjelju, 3. o. mj. položen je prvi temeljni kamen za tu židovsku sinagogu, koja će se podignuti na Mandriji, baš iza naše Zore. Mjesto je bilo okićeno zastavama, a došao iz Trsta Oberrabin da tom svečanom zgodom nadrobi i on jednu svoju govoranciju. Govorio je i on i razni drugi. U raznim govorima najviše se isticao židovski patriotizam. I s pravom. Ja Židovu rado ne vjerujem kad me uvjerava da je roba što mi je nuđa prvoklasna i najjeftinija, što može da bude, no kad mi on govori o svom patriotizmu ja mu skidam kapu i do crne mu se klanjam zemlje. Bit će da su toga mišljenja bili i svi oni koji su prisustvovali onoj nedjeljnoj svečanosti, jer su iza svakoga govora burno klicali: Evviva il popolo d'Israele!

E, pa evviva!, pisalo je u Istarskoj Riječi.

TEMELJNI KAMEN

Temeljni kamen nove monumentalne sinagoge položen je početkom siječnja 1926. godine, uz obred tršćanskoga rabina Zollera. Na svečanosti je pročitan pozdravni telegram kralju Italije. Židovska općina tijekom 1926. godine višekratno od prefekture provincije i talijanske kraljevske kancelarije traži dopuštenje da svoj hram u izgradnji imenuje Tempio Giubilare Vittorio Emanuele III. Istodobno,

Mala sinagoga u Rijeci

od brojnih talijanskih židovskih zajednica traži donacije, što im je navodno i priskrbilo pozamašnu financijsku potporu. Znatnu svotu dobili su i od prefekta provincije, zahvaljujući tomu što su hram željeli posvetiti kralju.

Entuzijazam oko izgradnje hrama prisutan je tijekom cijele 1926. godine. Međutim, zbog opće ekonomske krize i skupoće cijele investicije gradnja nije daleko odmakla te se od nje pod nepoznatim okolnostima i bez formalne odluke doskora odustalo.

Nacrtna dokumentacija opatijske sinagoge sačuvana je u inačici autora Vittoria Gyözöa Angyala (1889.-1952.) i Pietra Fabbra, lokalnih građevinskih inženjera, inače i projektanata nešto kasnije znatno modernije riječke ortodoksne sinagoge. U oblikovanju je primjetna sličnost s novim tršćanskim Tempiom (Ruggero i Arduino Berlamo, izgrađen 1906.-1912.), što je projektantima zbog veza i prvotne pripadnosti opatijske zajednice tršćanskoj Općini bio logičan i očekivani uzor.

Riječ je o objektu unikatne, egzotične arhitekture bitno drugačije od likovnog jezika drugih sinagoga na hrvatskom prostoru. Među stotinjak naših sinagoga opatijska je pretposljednja projektirana (s tek započetom izvedbom), pa se ovim objektom i riječkom ortodoksnom sinagogom zaključuje dugi luk izgradnje židovskih obrednih građevina u Hrvatskoj.

Nije poznato što je i koliko nakon polaganja kamena temeljca na gradilištu sinagoge izvedeno, jer su građevni ostaci ubrzo uklonjeni.

Od raspoloživog novca predviđenog za gradnju velike sinagoge i od donacija uglednih opatijskih i voloskih Židova, za privremenu je sinagogu krajem 1927. ili početkom 1928. godine vrlo povoljno kupljena susjedna zgrada Narodnog doma (Zorin dom, izgrađen 1889. godine kapitalom lokalnih pomoraca i entuzijasta) koje se hrvatska zajednica zbog dolaska Mussolinijeve vlasti i učestalih napada na njih, te prijetnje eksproprijacijom, na svaki način željela riješiti.

DVOSTRUKA SINAGOGA

Sinagoga je za kratko vrijeme bila uređena u središnjoj velikoj dvorani u prizemlju, a jedna je manja dvorana prilagođena i za ortodoksni obred, pa je u Zorin domu zapravo djelovala dvostruka sinagoga – reformirana aškenjaska i uz nju ortodoksna, što je jedinstveni slučaj na našim prostorima.

Obredi su se nakon uređenja obiju sinagoga od 1928. godine održavali svakog petka i subote u velikoj dvorani. Potpuno su obustavljeni 1940. godine. Tada je, naime, Zorin dom nasilno zauzela Talijanska fašistička mladež obalnog područja. Obje su sinagoge bile desakralizirane, a inventar opljačkan i izbačen na ulicu. Zgrada je krajem 1940-ih prodana Općini Opatija, odnosno Savezu kulturno-prosvjetnih društava u Opatiji.

U Rijeci i Opatiji, uključenima u sastav novoosnovane talijanske administrativne oblasti Kvarnerska pokrajina (Provincia del Carnaro), svi segmenti fašističke protužidovske politike od početka su bili rigorozno provedeni. Internacija Židova u logorima i općinama, koja se kao ratna mjera provodila nakon ulaska Italije u Drugi svjetski rat od 1940. godine sve do 1943. godine, također je radikalno provedena.

SISTEMATIČNA UHIĆENJA

Kapitulacija Kraljevine Italije i njemačke okupacija sjevernih i središnjih dijelova zemlje u rujnu 1943. godine, bili su pogubni za Židove. U Rijeci i Opatiji, uključenima u rujnu 1943. u sastav njemačke Operativne zone Jadransko primorje, plan »konačnog rješenja židovskog pitanja« počeo se ostvarivati u studenom 1943. godine, kada su bili blokirani, a zatim zaplijenjeni svi bankovni polozi riječkih i opatijskih Židova.

Tijekom veljače 1944. godine počela su sistematična uhićenja. Svi uhićeni odvedeni su u sjedište Ispostave Policije sigurnosti i službe sigurnosti u Sušaku gdje su tijekom višednevnog istražnog postupka brutalno zlostavljani. Sa Sušaka su bili otpremljeni u Trst i zatočeni u tršćansku Rižarnu, gdje su neki bili ubijeni, a pretežan dio otpremljen u logor Auschwitz.

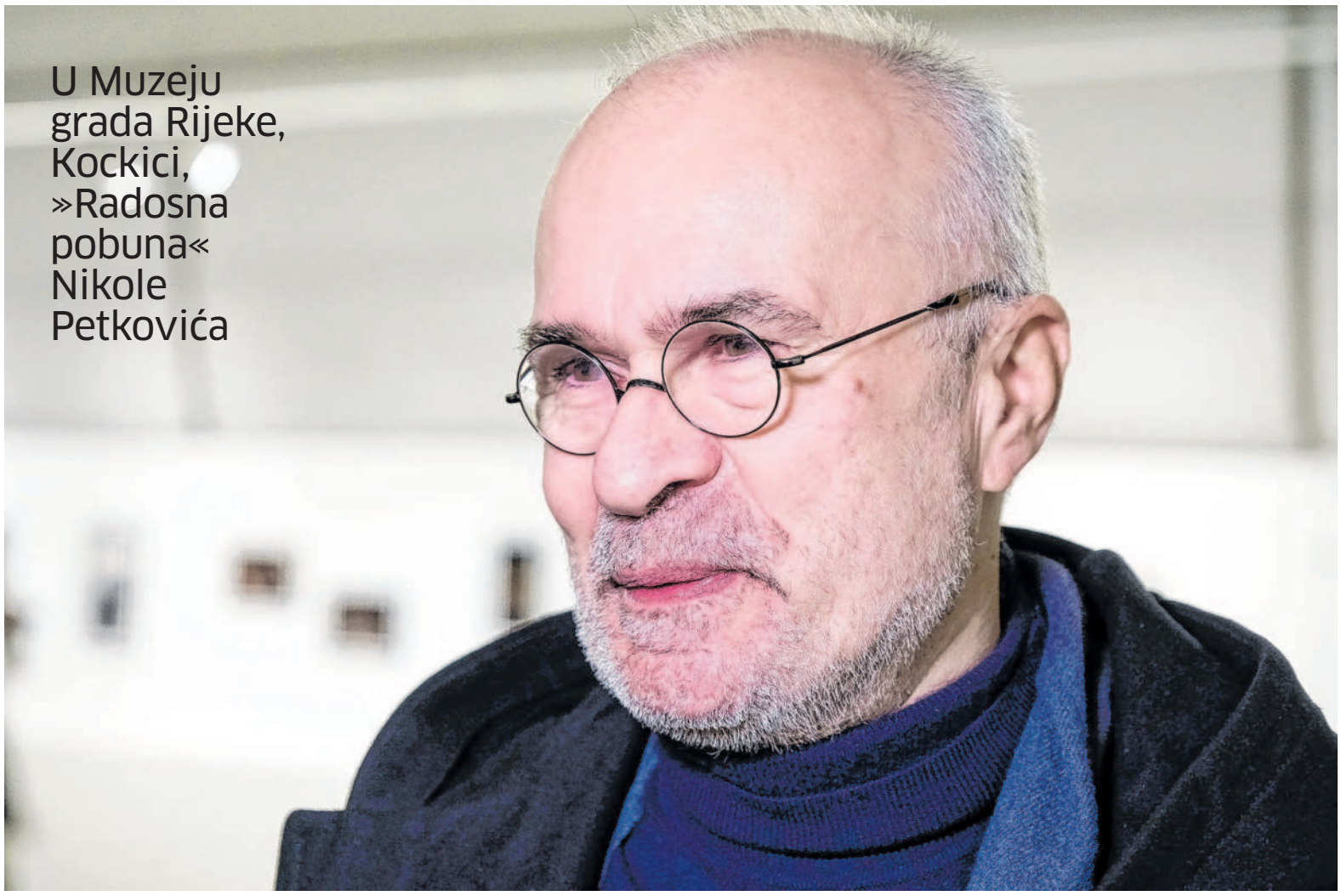
Piroška Cohen

Michael Abraham Sternbach

Zaslugom Bernarda Nathana, posljednjeg predsjednika Židovske općine Opatija, podignut je 1955. godine spomenik s imenima opatijskih Židova koji su život izgubili u Drugom svjetskom ratu. Bio je trgovac, potjecao je iz obitelji mađarskih Židova, koji su se 1892. godine, među prvima, doselili u Opatiju. Fašističke vlasti internirale su ga u lipnju 1940. godine do 1943. godine u koncentracijskom logoru Campagna, okružje Salerno. Uhićenja i deportacije Židova u Opatiji, koje su uslijedile nakon nacističke okupacije u rujnu 1943. godine, izbjegao je tako što se sklonio sa svojom obitelji u sjevernu Italiju, gdje je boravio do kraja Drugoga svjetskoga rata. Po oslobođenju se među malobrojnim preživjelim Židovima vratio u Opatiju, gdje je u neposrednom poslijeraću bezuspješno nastojao obnoviti djelatnost Židovske općine Opatija.

Katarina BOŠNJAK
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

U Muzeju grada Rijeke, Kockici, »Radosna pobuna« Nikole Petkovića

FOTKE SU NASTAJALE KROZ IGRU, U HODU, ALI UVIJEK SA ŽELJOM ULOVITI DUH VREMENA

Izložbu sam pokušao koncipirati tako da ne dominira koncertna fotografija, jer ona zna biti monotona, nego da se kontekstualizira početak scene: kako su ti mladi živjeli, kako su nastajali fotosessioni, kako su se glazbeno formirali. Kada su se javljale potrebe za promotivnim materijalom, radili smo fotosessione kako smo znali: krenuli bismo iz Kontinentala, improvizirali na licu mjesta. Fotografije su bile režirane ili spontane, ali uvijek s pokušajem da se zabilježi duh vremena

Pobuna je moja velika i radosna, pjevali su nekoć Termiti. Možda su im se ovi stihovi motali po glavama baš dok ih je fotografirao Nikola Petković čija je izložba otvorena u Muzeju grada Rijeke – Kockici.

Petković je, premda ga ne pamtimo kao glazbenog izvođača, jedno od ključnih imena riječke punk i novovalne scene s konca 1970-ih i početkom 1980-ih. Kako je na otvorenju naglasio Velid Đekić na čiju je inicijativu nastala izložba, kako vrijeme odmiče, Petkovićeva uloga s godinama postaje sve značajnija: danas je vrlo jasna važnost njegove uloge kao dokumentarista bez kojeg bi se sada teško rekonstruiralo tadašnje herojsko razdoblje gradske, pa i ne samo gradske alternativne kulture.

Među šezdesetak izloženih fotografija, sebe su kao subjekte mogli prepoznati brojni posjetitelji izložbe, pa i sam ravnatelj Muzeja Mladen Urem koji je svirao u Istočnom izlazu. Prije nego su mnogi građani pristigli sjetno promatrati fotografije i dijeliti anegdote, Petković nam je ispričao svoju perspektivu riječke punk scene, kako su nastale neke od najpopularnijih fotografija i gdje je danas ta »radosna pobuna«.

NOVA ENERGIJA I ZVUK

Vi ste, na neki način imali sreću pripadati generaciji koja je uspjela iznijeti cijeli punk pokret u Rijeci. Što vas je, kao tada mladog čovjeka, prvotno privuklo toj sceni?

- Obzirom na to da sam ja ipak nešto stariji, ne puno, svega nekoliko godina od tadašnjih mladih pobunjenika, mi smo zapravo odrasli više na rocku, psihodeliji, bluesu i slično. No kada su se pojavili pankeri, recimo Parafi sa svojim prvim nastupom, a nakon toga i sve ostalo, mi smo to objeručke prihvatili. Bilo je aktualno, mladenačko, svježe, buntovno, jedna sasvim drugačija priča od onoga što je dotad postojalo.

Do tada se, barem u Rijeci i na prostoru Hrvatske i Jugoslavije, vrtio jedan mainstream rock koji je de facto proizašao iz šezdesetih i koji se zapravo nije puno mijenjao. Već tada bio je poprilično tradicionalan i krut, nije nudio nešto osobito atraktivno mlađim generacijama. Naravno, bilo je i ambicioznih grupa, ne možemo sve svesti na tzv. »gažere« i bendove koji su nastupali po hotelskim terasama, ali pojavom punka postalo je jasno da se radi o novoj energiji i novom zvuku.

Kako se ta nova energija pretočila u konkretno djelovanje, u medije, okupljanja i formiranje riječke scene?

- Mi smo tada bili mladi studenti i srednjoškolci i cijela ta generacija mladih ljudi počela je pisati o temama koje su ih zanimale. Tako smo se priključili omladinskoj emisiji Bura i omladinskom listu Val, koji su nam bili platforma za angažman, budući da nismo svi svirali u bendovima.

Kako sam se već tada bavio fotografijom, pronašao sam u tome svoj prostor djelovanja i počeo snimati. Isprva je to bilo tek praćenje za Val, ali kako se razvijao naš odnos s glazbenicima, prijateljstva, susreti na istim mjestima poput Palacha, Kontinentala i slično, sve je to postajalo prirodnije. Moram spomenuti Gorana Lisicu, koji je izuzetno važna figura. Ne samo da je pisao o glazbi u Valu i uređivao glazbeni dio Bure, nego je bio osoba koja je uključivala sve oko sebe. Ljude iz kazališta, likovne umjetnosti, dizajna, stripa, fotografije… Sve je to počelo nekako zajednički »disati«.

U razdoblju od otprilike 1978./79. godine pa do 1981. ili 1982. bio je to jedan vrlo kreativan period. Fotke su nastajale kroz igru, u hodu, ali uvijek sa željom uloviti duh vremena.

NEVIDLJIVI VLADAR VIDLJIVOG

Nikola Petković jedno je od ključnih imena riječke punk i novovalne scene s konca 70-ih i početkom 80-ih, premda ga ne pamtimo kao glazbenog izvođača, zapisat će o izložbi Velid Đekić, priznati riječki istraživač lokalne povijesti, publicist i dugogodišnji suradnik te kustos Muzeja grada Rijeke, poznat po proučavanju urbane kulture, glazbe i svakodnevnog života Rijeke, pa nastavlja:

- Dapače, kako vrijeme odmiče, njegova uloga postaje sve značajnija. Umjesto glazbenog instrumenta, u njegovim se rukama našao fotoaparat, a strategija prisutnosti koju opisuje formula »uvijek je tu negdje«, namijenila mu je ulogu dokumentarista bez kojega bismo danas teško rekonstruirali tadašnje herojsko razdoblje gradske, pa i ne samo gradske alternativne kulture.

Pored toga, a i prije toga, kao u ponajboljim pripovijestima te vrste, važni učinci njegova rada dali su se odčitavati već u sinkronom vremenu. Koliko je Nikola Petković primao poetičke poticaje karakteristične za punk i novovalnu scenu, toliko ih je propuštao kroz filtar vlastitog senzibiliteta, što znači osobnim ih fotografskim rukopisom obrađivao i, posljedično, scenu vizualno uobličavao. Uvjerljivo o tomu govore plakati gradskih rock-grupa kojima su okosnice upravo njegove fotografije, jednako tako njihovi promotivni materijali i omoti izdanja. Nikad na pozornici, uvijek u polutami koja nudi pogled na nju i oko nje, Nikola Petković je svojim radom izrastao u nevidljivog vladara vidljivog. Hoće se reći, ono što vidimo na njegovim fotografijama danas definira naš odnos prema važnom poglavlju domaće pop-kulture, a takvo što može se kazati samo za ključne protagoniste određenog poglavlja kulturnog života.

Nikica Petković, Velid Đekić i Mladen Urem

Izložba pruža uvid u šezdesetak fotografija. Uključujući one koji su u međuvremenu postali dio kolektivne memorije scene, zbog fiksiranja njenih amblematskih trenutaka, ali i one koje dosad nismo vidjeli, pa bi takvima tek mogli postati, zaključuje Đekić.

do 1981. bio sam stalno prisutan. U to sam vrijeme već diplomirao prvi stupanj na Pomorskom fakultetu, ali sam 1981. morao ići ploviti, zatim na vojni rok, pa je nastupilo moje odsustvo. Ipak, kad god bih se vraćao kući, zahvaljujući tim dečkima ponovno bih se aktivirao i sudjelovao, jer me sve to veselilo. Sve je proizlazilo iz prijateljstva.

DOKUMENT VREMENA

Kada i na koji način fotografija postaje vaš glavni oblik sudjelovanja u toj sceni?

- Fotografije koje su izložene najvećim su dijelom snimljene u tom razdoblju. Bend Transformatori su nešto kasnije, oni su drugi val riječkih mladih glazbenika, i uključio sam ih jer su mi fotografski bili zanimljivi. Suštinski, riječ je o istoj priči: mladi ljudi koji pokušavaju stvoriti vlastitu glazbu, tada vrlo aktualnu, s osloncem na industrial punk. Izložbu sam pokušao koncipirati tako da ne dominira koncertna fotografija, jer ona zna biti monotona, nego da se kontekstualizira početak scene: kako su ti mladi živjeli, kako su nastajali fotosessioni, kako su se glazbeno formirali. Mnogi nisu znali svirati, ali su imali želju, i to je bilo ključno.

I ja sam bio fotoamater i nikada se nisam profesionalno bavio fotografijom, ali su te fotografije kasnije korištene u antologijama i knjigama jer su dokument vremena. Primjerice, tu su fotografije Damira Krizmanića - Krize i Ivana Miškovića Miška, koji su, iako nisu bili glazbenici, bili sastavni dio scene. Miško je bio crtač stripova, dizajner plakata, prepoznatljivo lice Palacha i Kontinentala. Kriza je pak godinama sustavno bilježio događanja u Palachu, kronološki pratio koncerte i cijeli taj život scene, što ja nisam uspio u toj mjeri.

Sve su to ljudi koji su činili scenu. Tu su i fotografije Ivana Moleka, Gorana Lisice Foxa, fotografija iz 1979. kada smo kao reporteri Vala išli na koncert u Zagreb. Kada su se javljale potrebe za promotivnim materijalom, radili smo fotosessione kako smo znali: krenuli bismo iz Kontinentala, improvizirali na licu mjesta. Tako su nastale i serije s Istočnim izlazom na Mrtvom kanalu, snimane u sat, sat i pol, kroz igru i razvoj ideje u hodu. Sve je to kasnije korišteno za albume, primjerice Termita. Fotografije su bile režirane ili spontane, ali uvijek s pokušajem da se zabilježi duh vremena.

Što za vas znači punk fotografija? Je li to samo prikaz pankera ili pak nešto više?

- Moj je pokušaj bio zabilježiti duh vremena. Dvojio sam oko toga hoće li fotografije biti crno-bijele ili u boji, ali sam odlučio zadržati ono kako je snimano, bez naknadnog stiliziranja. Treba imati na umu i tehničke uvjete: nije bilo autofokusa, visokih ISO vrijednosti, rasvjeta

> **Fotografija je bila skupa, materijal se razvijao kod kuće, negativi su se čuvali kako se moglo. Dio materijala je, nažalost, izgubljen. Tek kasnije, na poticaj Velida Đekića, počeo sam ozbiljnije razmišljati o tome. Kada su se negativi ponovno skenirali, vidjelo se koliko su oštećeni, kemija, plijesan, nečistoće. To je rezultat neadekvatnog arhiviranja**

je bila improvizirana. Često su to bile obične kućne žarulje. Fotografiranje je bilo snalaženje, baš kao i sama scena.

Kako ste se osjećali na sceni kao fotograf i dokumentarist? Jeste li ikad ozbiljno razmišljali o tome da budete na pozornici, a ne ispred nje?

- Nisam imao ambiciju svirati. Bio sam prijatelj sa Zdravkom Čabrijanom Zdravetom, družili smo se, ali nisam se vidio u toj ulozi. Svi smo radili amaterski, snalazili se u neadekvatnim prostorima, s posuđenim instrumentima i opremom. Fotografija je bila jednako improvizirana kao i glazba.

IZGUBLJEN MATERIJAL

Jeste li tada razmišljali o arhiviranju fotografija, o njihovoj budućoj vrijednosti?

- Ne. Iskreno, nismo. Fotografija je bila skupa, materijal se razvijao kod kuće, negativi su se čuvali kako se moglo. Dio materijala je, nažalost, izgubljen. Tek kasnije, na poticaj Velida Đekića, počeo sam ozbiljnije razmišljati o tome. Kada su se negativi ponovno skenirali, vidjelo se koliko su oštećeni, kemija, plijesan, nečistoće. To je rezultat neadekvatnog arhiviranja.

Izložena je i fotografija iz Celja koja je 1979. osvojila nagradu za fotografiju godine. Kako je do toga došlo?

- Ta fotografija je snimljena u prostoru dvorane u Celju, snimao sam taj koncert koji se odvijao negdje od podne pa sve do nekih deset sati navečer. Bilo je jako puno glazbenika, kako iz Ljubljane, tako i iz cijele Slovenije. Iz Rijeke su bili Parafi, Termiti, Vrijeme i Zemlja. I ta dva pankera smo mi sreli na putu iz Ljubljane gdje smo vlakom išli za Celje. Činili su se simpatični s obzirom na tu odjeću, a bili su srednjoškolci s time da su djelovali još i mlađe. Snimio sam ih u pauzi između pojedinih grupa, i uglavnom, Damir Krizmanić i ja smo odlučili poslati fotografiju na natječaj Galerije Sretna nova umjetnost pri Studentskom centru u Beogradu. Uvjet je bio poslati tri fotografije. Ta je izabrana kao najuspješnija i objavljena kao plakat. Vijest sam doznao kada sam isplovio u Japan, potpuno neočekivano.

Naslov izložbe referira se na stih Termita »Pobuna je moja velika i radosna«. Što za vas znači ta sintagma danas, u odnosu na vrijeme kad je pjesma nastala i u odnosu na današnje političke i kulturne okolnosti?

- Mislim da se ta sintagma itekako može preslikati na današnje vrijeme. Današnju mladu scenu u Rijeci ne poznajem dovoljno dobro, doduše, i dalje idem na koncerte i pratim zbivanja, ali to su danas već afirmirani glazbenici, poput Jonathana, ili stalne figure scene poput Mrleta, koje ne možemo svrstati u »mlade«. Nemam više neposredan kontakt s novim generacijama, pa mi je teško precizno govoriti o smjeru u kojem se scena razvija. Ipak, siguran sam da postoje zanimljive grupe koje razmišljaju na sličan način kao bendovi tada, a mislim i da se puno toga nije promijenilo.

Vidimo to posebice na primjeru vojnog roka kojeg ste ranije spomenuli da ste i sami služili…

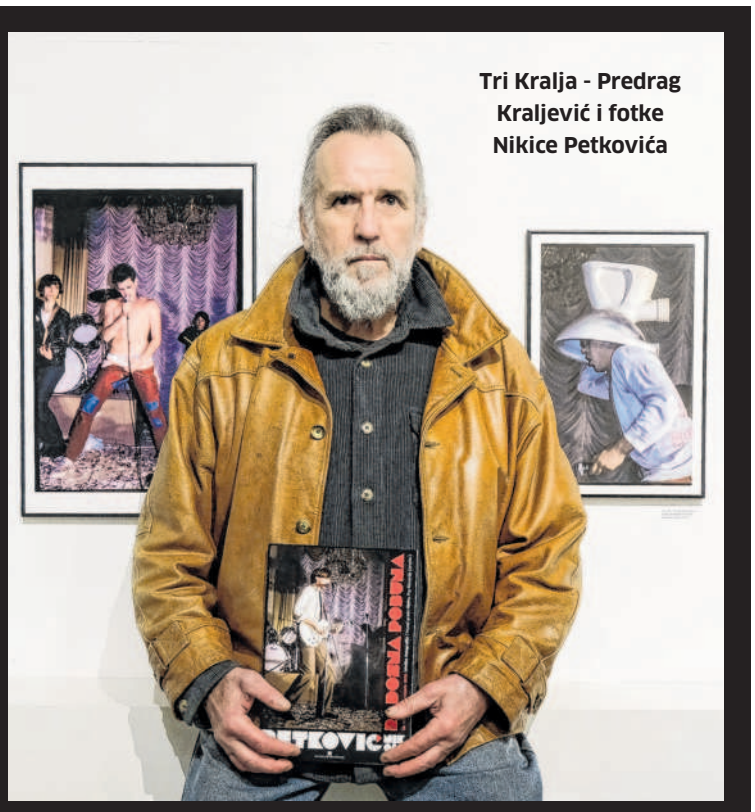
- Da, velik dio tadašnje riječke punk generacije odbio je služiti vojni rok. Procijenio bih da ih se oko sedamdeset posto na ovaj ili onaj način oslobodilo vojske. Neki jesu služili, primjerice Mrle, koji je bio u mornarici, ali većina je pronašla način da ne sudjeluje.

POMALO ZASIĆEN

Kako vam danas izgledaju ti ljudi i ta lica s fotografija kada ih gledate s vremenske distance, kao vlastita mladost, kao dio gradske povijesti ili kao nešto treće?

- Kako su se fotografije s vremenom skenirale i počele kružiti, one su postale vidljive i prisutne do te mjere da sam se, iskreno, pomalo zasitio vlastitog materijala. Kada nešto vidiš bezbroj puta, postaneš na neki način slijep za to.

Problem je, međutim, bio u tome što se tim fotografijama nikada nije sustavno bavilo kao fotografijama. One su uglavnom služile kao ilustracija uz tekstove ili kao vizualni podsjetnik na jedno vrijeme, ali ne i kao samostalan autorski rad. Prvi ozbiljniji poticaj da se to promijeni došao je od Damira Šegote, a kasnije i od Velida Đekića, s idejom da se materijal napokon obradi temeljito i odgovorno. Profesionalno skeniranje pokazalo je i loše stanje arhive: stari negativi bili su oštećeni vremenom, kemijom i neadekvatnim čuvanjem, a raniji skenovi nisu bili primjereni za tisak. Upravo zato donesena je odluka da se sada, dok je još moguće, cijela priča konačno zaokruži, i tako je nastala izložba »Radosna pobuna«.

Tri Kralja - Predrag Kraljević i fotke Nikice Petkovića

> **Fotografija je bila skupa, materijal se razvijao kod kuće, negativi su se čuvali kako se moglo. Dio materijala je, nažalost, izgubljen. Tek kasnije, na poticaj Velida Đekića, počeo sam ozbiljnije razmišljati o tome. Kada su se negativi ponovno skenirali, vidjelo se koliko su oštećeni, kemija, plijesan, nečistoće. To je rezultat neadekvatnog arhiviranja**

Igor Mihovilović o neovisnom izdavaštvu, DIY subkulturi, glazbenoj i općenito umjetničkoj prak

I DALJE SAM ENTUZIJASTIČNI POST-PUNK TINEJDŽER, ALI ZAROBLJEN U TIJELU I UMU 44-GODIŠNJAKA!

Interes za alternativu i underground tu je od moje desete godine kad sam dobio od majke kasete »Pljuni istini u oči«. S vremenom otkriješ svašta i svašta te počne zanimati. Po struci sam sociolog, pa se trudim fenomenološki ozbiljnije pokriti sve te bendove koji me zanimaju iz prošlosti ili sadašnjosti. Ne radim u struci, ali ovaj svoj »hobi« ne vidim daleko od toga

Darko JERKOVIĆ

Premda crpi elemente punka i antikonzumerizma, estetika DIY scene pretežno je pod utjecajem naglaska na zajednici. Radi se o ljudima koji se međusobno podržavaju u svojim glazbenim nastojanjima, često na zabavan i ležeran način. Zbog svoje pomalo underground prirode, možda nećete čuti za DIY bendove toliko koliko za popularne glazbenike koji koriste velike diskografske kuće, ali pripazite na sljedeći house koncert u vašoj blizini kako biste poslušali sjajnu glazbu - zapisala je u svom prilogu What is the DIY Music Scene? (»Što je DIY glazbena scena?«) Anna Weber na portalu wearebe.wordpress.com.

Anna je u pravu, iako treba reći da estetika i etika prakse »Uradi sam« (Do it yourself) seže dublje u prošlost od vremena punka, prema sredini 1960-ih godina, kad su, zahvaljujući tzv. britanskoj invaziji na Ameriku, neovisno izdavaštvo, male izdavačke kuće, pa i prvi oblici tiskanih promomaterijala (svojevrsnih preteča punk fanzina!) postajali sastavni dio tadašnje underground rock-scene uključujući i kontrakulturu druge polovine šezdesetih godina prošlog stoljeća. Naravno, punk i post-punk s kraja 70-ih i početka 80-ih sve su to izdignuli na višu i masovniju razinu, pa su »sva vrata postala otvorena« za raznovrsne originalne ideje, za kreativnu eksploziju »izvan struje« i »cvjetanje tisuću cvjetova« u podzemlju glazbene, umjetničke DIY prakse. Sve se to u manjoj ili većoj mjeri odrazilo i na scenu tadašnje Jugoslavije, a onda i na samostalnu i neovisnu Hrvatsku, u kojoj je takva scena doživjela svoj novi uzlet tijekom 90-ih da bi aktivnom nastavila postojati i danas, u drukčijim okolnostima, sa streaming platformama u prvom planu unutar globalnog komunikacijskog digitalnog umreženja 21. stoljeća.

RADOST STVARANJA

Na tom tragu, dakle neovisnog izdavaštva, DIY subkulture, glazbene i općenito umjetničke prakse izvan mainstream okvira, razgovarali smo s Igorom Mihovilovićem, jednom od kultnih osoba domaće underground scene.

Za one koji to još ne znaju, a želje-li bi saznati nešto više, što je Guranje s litice? Nešto se može naravno pronaći i na Googleu, no podaci su skromni, pa nam za početak pojasnite sve što treba znati o vašem izdavačkom projektu koji, koliko sam informiran, traje već više od 20 godina?

- Guranje s litice je isprva bila serija avangardnih underground koncerata u Kocki u Splitu od 2004. do 2011. godine. U međuvremenu je nastao label 2008., te YouTube kanal koji je aktivan od 2005. Fizičkih izdanja ima 40-ak, neko vrijeme je label bio u hibernaciji, ali posljednjih godina se sve ponovo zahuktalo. YT kanal ima više od 800 videa, koji su zapravo i video, i audio, i vlog, i podcast materijali o nezavisnoj muzici ex Yu posljednjih 40-ak godina. Osim navedenog postoji i medijski projekt Tajni Split od 2019., koji je u formi podcasta i gostujućeg bloga na Stražarnom lopovu. Sve te stvari nadopunjuju se kroz godine i generiraju novi sadržaj, no- ve kontakte, nove projekte. Za talijanski FOAD Records urednik sam ex Yu reizdanja posljednjih desetak godina (Grč, Mrtvi kanal, Luna, La Strada, Buka i urlik kompilacija, Brainstorm, itd…).

Prvi i zasad jedini broj fanzina Guranje s litice

Guranje s litice odnedavno je i fanzin. Čime se fanzin bavi, što prati, kakav mu je koncept, je li to dugoročan projekt ili sporadično izdanje...?

- Fanzin je nastao spontano kao nastavak rada na labelu i funkcionira manje-više kao vizitka i promo za sam label i neke moje višegodišnje opsesije, kao što su fenomeni grupa SCH (intervju star 22 godine), SexA, Trobecove krušne peći i Pogon (svježi intervjui s dva neaktivna i jednim potpuno novim bendom). Uz to dragi kolege Zrinušić, Svaguša, Klepac, Stojanac (Rip) i Pogačar donirali su ekskluzivne radove da sve skupa bude šarenije, a opet u duhu teme fanzina, koja je domaći post-punk. Domaći u širem smislu od nacionalnih granica RH, naravno. Za sada ne planiram drugi broj, ali sumnjam da ću mu moći odoljeti kad sam vidio feedback koji je ovaj generirao i osjetio radost stvaranja opet nakon 25 godina kreativne fanzinske pauze.

IZVAN STRUJE

Osnivač ste također projekta, odnosno benda The Karmakumulator, live snimke se mogu pronaći na YouTubeu... Negdje sam pročitao da ste najdugovječniji splitski eksperimentalni noise muzički projekt! Jeste li i dalje koncertno aktivni?

- Projekt sam bio ja solo ili ja s prijateljima, od 2000. do 2020. godine. U međuvremenu je autorski rad na pauzi, zanimaju me neke druge stvari. Tijekom ranih godina puno sam izdanja uradio na internacionalnoj experimental-noise sceni. Tako da se projekt razvijao kako sam ja odrastao i stjecao iskustvo, mijenjao afinitete, učio o produkciji… Ono na što sam najviše ponosan jest Split 7 sa slovenskim Gen 26 iz 2018., na kojem je obrada »Tiho/Bajka« Satana Panonskog, a koju je radilo nas sedam u konačnici. Takav je i EP iz 2018. - »150 dana odmetništva«, nekakav miks gitarskog post-rocka s industrial feelingom. Iako ne živim u Splitu već 12 godina, TK je definitivno splitski projekt, po feelingu i po estetici. U dugoročnom je planu bar arhivski dugosvirajući LP, kada dođe na red. Koncerti ne, dok se ne dogodi novi kreativni ciklus.

Sve što radite i kako radite posve je izvan mainstream scene, kako bi Damir Tiljak rekao, »izvan struje«. Odakle taj i takav tvoj interes za underground, alternativu, subkulturu... ne samo u glazbenom nego i širem umjetničkom smislu?

- Odrastao sam na glasu i pojavi tog čovjeka i neke potpuno sulude bendove kao dijete vidio u njegovoj emisiji! To je za nas klince ranih 90-ih itekako kultna emisija. Interes za alternativu i underground tu je od moje desete godine kad sam dobio od majke kasete »Pljuni istini u oči«. S vremenom otkriješ svašta i svašta te počne zanimati. Po struci sam sociolog, pa se trudim fenomenološki

ksi izvan mainstream okvira

ozbiljnije pokriti sve te bendove koji me zanimaju iz prošlosti ili sadašnjosti. Ne radim u struci, ali ovaj svoj »hobi« ne vidim daleko od toga. Širi umjetnički interes je logičan jer sva ta muzika nosi sa sobom i određenu estetiku, pa i ideologiju ako hoćemo. Svi ti aspekti su mi zanimljivi, često u arhivarskom smislu. Imao sam sreću da sam stvarima koje su me fascinirale kao klinca mogao dati finalni format, najčešće kroz vinile, ali i podcaste i druge formate koji trajno bilježe duh tih projekata.

Da nastavimo u sličnom tonu. Koji su vam i kakvi bili izvori inspiracije, utjecaji i nekakvi orijentiri kad ste počinjali? Jesu li i u kojoj mjeri presudni bili punk i post-punk s početka 80-ih, onaj poznati stav »Uradi sam« (Do it yourself) iz zlatnog analognog doba (kasete, vinili, fanzini...)...?

- Svakako da jesu. Prva stvar koju sam radio, tijekom cijele srednje škole, bili su upravo fanzini. Oni su bili tadašnji internet i mnogo današnjih prijatelja i suradnika upoznao sam preko njih. Utjecaji »Guranja« svakako su bili pokojni Ivica Baričević i Mario Marzidovšek iz Slovenije, svaki sa svojom estetikom labela koje su imali u 80-im i 90-ima. Uz to i, naravno, cijela kasetna produkcija ex Yu od FV Založbe do Zdenka Franjića i Kornela Šepera. Imao sam sreću da se pojavim točno u nekakvoj sredini tih fenomena, da su još relativno svježi (80-e) ili u realnom vremenu (poput Heroine Nove, Lunatica, Žednog uha…). Gušt koji sam osjetio u cijeloj toj kulturi pokušao sam prenijeti na svoj promotorski rad u Kocki u tih deset godina koliko sam tamo radio i u sve ostalo do današnjeg vremena.

VRAĆANJE ENERGIJE

Za razliku od analognog 20. stoljeća, danas živimo u globalno umreženom i digitaliziranom 21. stoljeću u kojem dominiraju streaming servisi, YouTube, mnošto platformi i podcastova... Kako u tom i takvom svijetu i dalje biti neovisan, autentičan autor, izvođač, kako zadržati identitet i ostati dosljedan u svemu što radiš?

- Nije mi bilo teško zakačiti se na taj val digitalije preko YouTube kanala i Bandcamp labela. Mnogi moj rad znaju isključivo preko YT-a, što je nekako svijet za sebe. Iako obožavam taktilnost ploča, kaseta, CD-ova i fanzina, mnogo toga konzumiram i digitalno. U vremenu smo gdje sve to ima smisla. Neovisan možeš biti ako imaš uvjete i financije za to i ako si vrlo tvrdoglav, a meni se čini da ja jesam. Logično mi je ostaviti takav trag, na nekakvoj paradigmi recimo Stevea Albinija, Johna Peela… svi su oni radili što su mogli u uvjetima koje su imali. Tako i ja pokušavam. Imam sreću da su mi egzistencijalni uvjeti OK i da imam i dalje volju i energiju i da me ove stvari duhovno hrane.

Kad se osvrnete na vlastiti minuli rad, koje bi trenutke izdvojili kao one koje pamtite po dobrome, a koje možda želite zaboraviti? Drugim riječima, u nekom uvjetno rečeno inventurnom pregledu vlastite karijere, što biste izdvojili kao najveće uspjehe?

- Činjenicu da je 2026. godina te da i dalje postoji nešto blesavo, naivno i razigrano kao što je Guranje s litice ili Tajni St. Želim zaboraviti da smo i dalje pod vlašću legalne mafijaške organizacije koja nam kolektivno siše krv 70 posto mog života. Ne smatram »Guranje« karijerom iako pristupam radu na labelu kao pravom poslu. To je moje vraćanje energije natrag tamo odakle mi je stigla i mali spomenik svima onima koji više nisu s nama, poput Marka Brecelja ili Mladena Duplančića iz Splita. Ili onima koji jesu s nama - poput Ivana Svaguše ili Hrvoja Pelicarića.

> **Ne smatram »Guranje« karijerom iako pristupam radu na labelu kao pravom poslu. To je moje vraćanje energije natrag tamo odakle mi je stigla i mali spomenik svima onima koji više nisu s nama, poput Marka Brecelja ili Mladena Duplančića iz Splita. Ili onima koji jesu s nama - poput Ivana Svaguše ili Hrvoja Pelicarića**

U okvirima svega što radite, moram vas pitati i za sugrađane Zidar Betonsky, što je s njima, vidim da uskoro izlazi retrospektivni vinil u kolaboraciji s još četiri labela? Kako je zapravo došlo do ideje, a onda i realizacije takvog projekta posvećenog jednoj od kultnih pojava na hrvatskoj glazbenoj sceni?

- Neke pojave se metafizički namjeste i ne može drukčije. Zidar Betonsky snimio je demokasetu u ljeto 1995. točno u kući prekoputa moje, u kojoj sam odrastao. Naravno, kao klinac bio sam na ulici i čuo fragmente tog dema dok je nastajao. Danas, poslije 30 godina, te snimke tvore A stranu ploče »I gledam i sanjam i ne dam«. Nevjerojatno mi je uopće pisati ovo jer zvuči kao fikcija. Punih 15 godina želim tu ploču napraviti, i prekrasno je da se sve skupa poklopilo s njihovim spektakularnim reunionom u »mojoj« Kocki prije dva i pol mjeseca. Na ploči koju su izdali Tajni Split i GSL sudjelovali su još i Geenger Records, Dare The Divine, Debila Rec i Slušaj najglasnije! Tekstove na omotu pisali smo Ivan Ramljak i ja. Ploča je zapravo »nulti« album benda dok su još bili trio i pokriva prvih 11 mjeseci rada benda. Poslije su izdali sami svoj prvi CD kao petorka i radili na gomili drugih projekata do pauze koja je uslijedila 2000. godine. Na neki način ovo je napokon poetska pravda za bend, zaslužili su ovo s obzirom na svoj pionirski rad u kontekstu hrvatske elektroničke glazbe. Drago mi je da sam dobio takvu priliku, baš sad. Klinac od 14 u meni ne vjeruje!

BIT ĆE KAKO BUDE

Kakvi su vam planovi za ovu godinu, i kad se radi o Guranju s litice, i kad se radi o drugim projektima, aktivnostima, svemu što radite i što još želite napraviti u bliskoj i daljoj budućnosti?

- Planovi, ako sve bude OK, su promovirati aktualna izdanja, završiti arhivski LP za moj kolaborativni sludge-doom projekt Živottinja iz 2006., snimiti neki novi podcast, realizirati autorsku izložbu u Splitu, započeti rad na novom vinilnom reizdanju za FOAD i egzistencijalno ostati na levelu da mogu sve to hendlati bez većih poteškoća. Dalja budućnost će se nekako sama od sebe izdefinirati, kao i uvijek.

Kad se sve zbroji i ponešto oduzme, tko je i što je Igor Mihovilović - kako biste sami sebe »opisali« u tri-četri-pet-deset riječi?

- Entuzijastični post-punk tinejdžer zarobljen u tijelu i umu 44-godišnjaka!

PLAVI SVIJET

Branko ŠULJIĆ

Marine su davno ozakonjene

Proteklih dana duže sam se zadržavao u kući, natjerala me hladnoća. Više sam čitao, pretraživao arhivu… Našao sam tako požutjeli novinski izrezak, bez datuma i naznake novine u kojoj je objavljen. Sudeći po sadržaju fascikla, bit će da je objavljen sredinom sedamdesetih, jasno, prošlog stoljeća. Također, na osnovu potpisa autora – N. Figenwald, pretpostavljam da je objavljen u nekome od izdanja Vjesnikove kuće, u to vrijeme najvećeg novinskog izdavača u ovom dijelu Europe, čiji će neboder za koji mjesec postati gomila građevinskog otpada. To je sada druga tema.

Vraćam se kratkom tekstu naslovljenom »Nautika po zakonu«, s nadnaslovom »Pravilnik o marinama«. U njemu stoji da se priprema izrada pravilnika o »minimalnim uvjetima koje uslužne organizacije treba da pružaju nautičkim turistima«. Temelj za njegovo donošenje bio je Zakon o ugostiteljskoj i turističkoj djelatnosti.

Autor teksta konstatira da će »sa zakašnjenjem od dva desetljeća, domaći i (brojniji) strani vlasnici jahti i sličnih plovila uskoro svoje brodove vezivati – po zakonu«. Navodi da je u jeziku turističkih radnika, pomoraca i nautičara pojam marina odavno poznat, prisutan je u novinskim tekstovima i drugdje. Do tada, međutim, riječi marina, ili nekog sličnog pojma, nije bilo u tekstovima propisa. Iz novinskog teksta saznajem i to da u Hrvatskoj ima devet poznatih i aktivnih marina kojima praktički nije priznat status, niti im je normirana djelatnost.

SLABAŠNI ZAVESLAJI

Na osnovi ove brojke pokušavam vremenski locirati objavu teksta. Važan je to datum za naš nautički turizam. Nadasve iz današnje perspektive, kada je Hrvatska u svjetskom vrhu tog dijela turističkog poslovanja. Devet marina u Hrvatskoj sedamdesetih godina! Neke mogu iz glave nabrojiti. Trebalo bi vremena, prelistavanje arhive, literature, jasno i interneta i – otkrio bih svih devet. Jednom prilikom u to ću se upustiti...

U nautičku djelatnost hrvatski je turizam davno uplovio, ali je dugo naša nautička plovidba imala slabašne zaveslaje. Zato je i izostala ranija zakonska regulativa. Kad pravilnik stupi na snagu, ističe autor teksta, bit će regulirane osnovne stvari, kao i sporedni poslovi koje marine mogu obavljati. »Dan je i rok od dvije godine od stupanja na snagu ovog propisa da bi se sadašnje marine dotjerale«. Mnogima danas ovo djeluje smiješno. Tekst, međutim, treba smjestiti u ondašnje vrijeme. Nautički turizam na našim prostorima činio je prve korake, ni preko granice nije bilo nekih respektabilnih uzora, a k tome, ni granice nam nisu bile do kraja otvorene.

Prije šezdesetak godina sa čuđenjem smo pratili svaki gliser što je projurio uvalom, masovno se okupljali ako se neka jahta vezala na Velu rivu. Pa još ako je imala stranu zastavu. Kakvih se sve komentara moglo čuti… Na mukama je bio i piloto. U malim mjestima rijetki su bili lučki kapetani sa znanjem stranih jezika. Sve u svemu, događaj o kojemu se dugo pričalo. A danas… Uplovi jahta, rijetki je i pogledaju. Osim ako nije nešto ekstra. Uostalom, u prvim danima turizma na otocima je čudo predstavljao i osobni automobil. Kako je došao preko mora? Trajekti… tko je znao da oni postoje… Riječki botel Marina dokaz je njihove dugovječnosti.

SPAVAJU U BRODOVIMA

U starom novinskom tekstu što je objavljen prije pedesetak godina postavljeno je i pitanje: zašto je sve ovo turizmu tako važno, uz ponuđeni odgovor koji vrijedi citirati: »Jednostavno zato što u Mediteran, pa i u Jadransko more, svake godine stiže sve više plovila, koja mi ne možemo »ugostiti«, a Italija, Francuska i Grčka su svoje marine odavno ozakonile, grade ih masovno i na svoje vezove mame moguće »naše«

M. MIJOŠEK

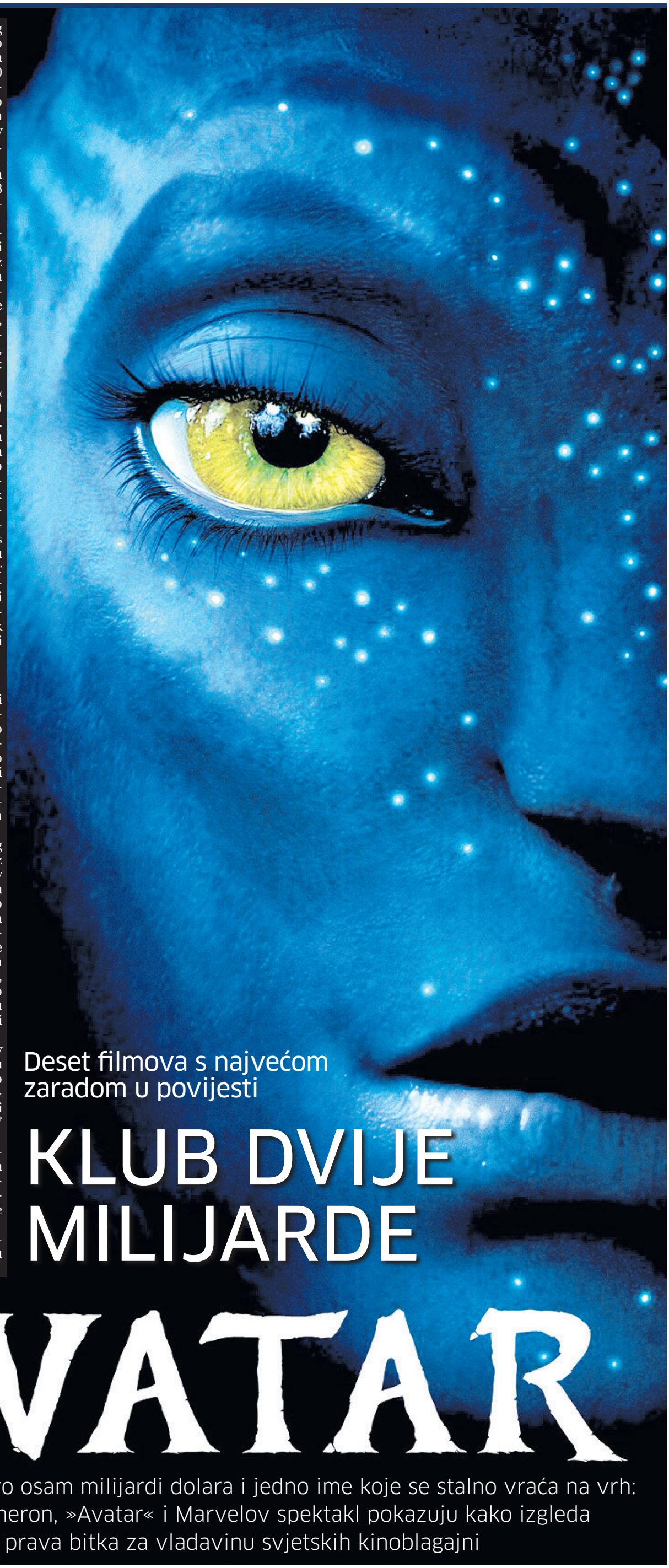
goste. Iako je korist neosporna i za malobrojne domaće vlasnike brodova, ipak treba reći da je ovo za nas značajka: prije svega dobitak zbog stranih turista nautičara. To su naime obično ljudi najviših potrošačkih mogućnosti, bez obzira što često – spavaju u brodovima.« Tko bi danas tako razmišljao, tome se čudio? Na brodovima spavaju najbogatiji, bogati i manje bogati, nitko ne pomišlja na kopneno noćenje.

Pričao mi je svojedobno čovjek iz mjesta Krilo Jesenice, najbrodarskijeg na našem Jadranu, poznatog po mnoštvu malih kruzera što u sezoni plove našim morem. Bio je jedan od prvih koji su se upustili u tu djelatnost, napustili stoljetnu tradiciju pjeskarenja. Krajem pedesetih godina došao mu Hrvat iz inozemstva, uspješan poslovni čovjek. Nagovorio ga da pođe na krstarenje s grupom Austrijanaca. Do tada je pjeskario, kao i većina tamošnjih brodova. Nisu to bila turistička putovanja poput današnjih, nije bilo komfora na brodu. Malo su isprali pijesak, ukrcali vodu, jednu bačvu od 200 litara i dvije kante. Bojao se, bili su to bogati ljudi, a uvjeti na brodu skromni. Jedino je, pohvalio se, friške ribe bilo u izobilju svakoga dana. Ljudi su bili oduševljeni, umjesto planiranih 14, krstarili su 18 dana. I tako je krenulo… Prenamijenjene i često nadograđene drvene pjeskare, što nisu nudile previše komfora, davno su počeli mijenjati mali suvremeni kruzeri s bogatom ponudom i, uglavnom, istim rutama krstarenja. I vlasnici su, uglavnom isti, mlade generacije starih brodarskih obitelji. Viđamo ih svakog ljeta u riječkoj luci.

DALEKE POSLOVNE IDEJE

Mogu spomenuti još jedan detalj iz albuma sjećanja. Našao sam se s direktorom turističko-ugostiteljske tvrtke – bila je 1981. ili 1982. godina. U svom sastavu imali su i marinu. Više smo bili povezani prijateljski nego poslom pa je, znajući da priča neće doći u novine, za jednog dugog, nevezanog razgovora, »otkrio« svoje poslovne ideje. Želja mu je bila kupiti makar tri, a idealnim je smatrao pet-šest, brodova za čarter. Priznajem, malo sam znao o čarteru, taj pojam tada je uglavnom bio nepoznat na našoj obali. Detaljno mi je obrazložio svoju ideju, izračune financijske dobiti… temeljito i precizno. Ne treba čuditi, školovanjem smo bili iste, matematičke struke. Ideja je provedena u djelo, ali godinama nakon njegove smrti.

Iz današnje perspektive navedeni primjeri djeluju pomalo nestvarno. Naše more nautičari masovno pohode, svake ih je godine više, što službene brojke ponekad ne iskazuju. Nautičare i njihova plovila u ljetnim mjesecima viđamo doslovno svugdje, u plovidbi, na vezu i sidrištu, u svakoj luci i lučici, privezištima, u sigurnim uvalama i na atraktivnim lokalitetima. O marinama, odnosno lukama nautičkog turizma svih kategorija da ne govorimo. Danas raspolažemo respektabilnom nautičkom infrastrukturom, marine su davno ozakonjene, a često se postavlja pitanje koliko koristimo potencijale što ih nudi taj segment turističkog poslovanja. Ipak, ne treba pretjerivati. U ljetnim mjesecima obalu i otoke davno smo prenapučili, ne bi valjalo da se slična gužva stvara i na moru.

Deset filmova s najvećom zaradom u povijesti

KLUB DVIJE MILIJARDE

AVATAR

Tri filma, gotovo osam milijardi dolara i jedno ime koje se stalno vraća na vrh: James Cameron, »Avatar« i Marvelov spektakl pokazuju kako izgleda prava bitka za vladavinu svjetskih kinoblagajni

Lucija SUČIĆ MUDRIĆ

Ono što je zajedničko svim ljudima je to da volimo priče. Od onih koje su nam bake pričale pred spavanje, bajki i basni koje smo obožavali čitati kao djeca, pa do epskih filmskih priča koje volimo kao veliki i odrasli ljudi.

Jesu li filmovi vrsta bajki modernog svijeta pa ih zato toliko volimo? Možda, a možda ih volimo i zato da bismo barem na čas pobjegli u neki drugi svijet koji nam se ponekad čini kao da tamo doista pripadamo, iako kao takav ne postoji. Možda ih volimo jer nas nešto novo nauče ili nam pak na neki način promijene stav ili pogled na život, dok ih možda volimo jer govore o stvarima za koje je ponekad teško naći riječi.

Filmovi su tek jedan od načina da se pričaju priče, a još jedna stvar koju naša vrsta jako voli su rekordi. Kad spojimo te dvije ljudske ljubavi, nastaje nešto poput ovog članka, u kojem donosimo priču o deset filmova s najvećom zaradom u povijesti. Jer jako volimo i novac.

NENADMAŠNI PRVAK

Krenimo odmah »u glavu«, s nenadmašivim šampionom kada su u pitanju dolari i uspjeh, a to je veličanstveni »Avatar« legendarnog redatelja Jamesa Camerona. Cameron nas je dvanaest godina nakon filma kojeg su mnogi opisivali najvećim filmom svih vremena (dakako, radi se o »Titanicu«), počastio novim najvećim filmom svih vremena, »Avatarom«, koji je na velikim ekranima osvanuo 2009. Ovaj se film pojavio na tadašnjem vrhuncu 3D tehnologije, a zahvaljujući tomu i godinama rada na samom filmu i priči (ako niste znali, Cameron je ideju za »Avatara« imao još nakon »Titanica«, no tehnologija i svijet još nisu bili spremni na to), danas se smatra filmom s najvećom zaradom na svijetu koja u trenu pisanja ovog članka koketira s tri milijarde dolara. Točnije, radi se o 2.923.710.708 dolara. »Avatar« je postavio još jedan rekord; 47. dan od izlaska filma, postao je film s najvećom domaćom zaradom ikad ostvarenom, i tu titulu držao je pet godina i jedanaest mjeseci, kada ga je prešišao finalni dio »Osvetnika: Završnica« (»Avegners: Endgame«).

»Osvetnici: Završnica« iz 2019. nalazi se na drugom mjestu po sveukupnoj zaradi, a radi se o velikom finalu Marvelovog univerzuma. Bilo je potrebno svega osam dana da film ostvari domaću zaradu od pola milijarde dolara. Mnogi su upravo zbog tog sprinterskog početka pretpostavljali da je samo pitanje vremena kada će svrgnuti »Avatara« u brojkama, ali unatoč jakom startu, to nije bilo bio dovoljno da nadmaši ep Jamesa Camerona. Ipak, radi se o nevjerojatnom postignuću i zaradi od 2.799.439.100 dolara.

Broncu ove dolarima potkovane trke ponovo oko vrata vješa James Cameron, ovoga puta za drugi nastavak šampiona, »Avatar: Put vode«, koji je obuzeo kinodvorane 2022. godine. Tada su kolale rasprave je li nastavak Cameronovog epa, nakon dugih trinaest godina čekanja, ostavio dovoljno snažan dojam kao što je to učinio prvijenac. Odgovor je veoma jednostavan, a zvuči kao da 2.334.484.620 puta kažete »da«. Čini se da Cameron ima čudesnu moć snimanja najskupljih filmova i ostvarivanja profita!

REKORD ZA REKORDOM

Četvrto mjesto... Što će kome nego zarada Cameronu, ovoga puta za »Titanic«! Vratimo se načas u 1997. godinu, kada je poznati redatelj debelo premašio proračun svog filma. Okvirni proračun je iznosio između 100-120 milijuna dolara, a Cameron je to fino podebljao na 200 milijuna, učinivši ga jednim od najskupljih filmova tog vremena! Očito se isplatilo, jer je u veoma kratkom roku postao globalni fenomen kakav kinoblagajne u to doba nisu bilježile. Nakon 14 nominacija za Oscar, 11 zlatnih kipića i ukupne zarade koja u ovom trenu iznosi 2.264.812.968 dolara, Cameron je još jednom uspio zasjeniti - samog sebe.

Na samoj polovini popisa smjestio se animirani film »Ne Zha 2« koji je ujedno i najmlađi na ovoj listi, iz 2025. Radi se o kineskom filmskom uratku koji je osvojio male, ali i velike gledatelje i pritom oborio mnoge rekorde. Kako trenutno stvari stoje, »Ne Zha 2« je animirani film desetljeća s najvećom ocjenom publike, dok mu zarada također nije loša: 2.259.822.417 dolara.

»Ratovi zvijezda: Sila se budi« (»Star Wars: The Force Awakens«) bio je monumentalan pothvat za J.J. Abramsa. Dvanaest godina nakon završetka prequel trilogije »Ratova zvijezda«, glavno je pitanje glasilo kako će fanovi prihvatiti novi nastavak. Zasigurno, to nije bio lak pothvat, s obzirom na velika očekivanja generacija i generacija obožavatelja. U prosincu 2015. Abrams je pretpostavljamo odahnuo, jer su se kinodvorane počele puniti hyper brzinom. U manje od tri tjedna, postao je apsolutni pobjednik u sferi domaće zarade, nadmašivši »Avatara«, što je titula kojom se još uvijek ponosno diči! Ukupna zarada iznosi 2.071.310.218 dolara.

ANIMIRANE USPJEŠNICE

Sedmo mjesto zauzeli su još jedni »Osvetnici«, i to »Rat beskraja« (»Infinity War«), koji je označio filmsko proljeće 2018. u galaksijskom obračunu za pamćenje. Sjetimo se samo šoka publike koja je morala čekati čitavu godinu vidjeti kako li će završiti treći nastavak! Film danas broji ukupnu zaradu od impresivnih 2.052.415.039 dolara.

Kad smo već na temi Marvelovog univerzuma, »Spiderman: Put bez povratka« (»Spider-Man: No Way Home«) iz 2021. pronašao se na osmom mjestu ove liste. Iako gotovo pa nitko nije sumnjao u sam uspjeh filma, jer ipak, radi se o Spidermanu, ovaj filmski podvig čini još više fantastičnim to što je izdan u jeku pandemije koronavirusa. Dakle, niti pandemija nije bila dovoljno jak razlog za preskočiti odlazak u kino! Film je do sada uspio zgrnuti 1.921.426.073 dolara.

»Zootopia 2« iz 2025. Disneyev je hit nastavak istoimenog uratka koji je nedavno službeno postao holivudski animirani film s najvećom zaradom u povijesti, brojeći ukupnu zaradu od 1.706.542.207 dolara. Neloše!

A nimalo loš nije ni »Izvrnuto obrnuto 2« (»Inside Out 2«), sa zaradom od 1.698.863.816 dolara. Ovaj animirani film iz 2024. bio je najunosniji holivudski animirani uradak sve dok ga »Zootopia 2« nije prestigla.

Kako će ova lista izgledati u budućnosti? Tko zna! Možda će je čitavu popuniti James Cameron...

informator

Pripremila Ana Braškić
Kontakt redakcije: informator@novilist.hr

Imate prijedlog događanja koje biste željeli objaviti?
telefon 051/650 011
fax 051/672 114 ili 051/672 118
twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

CRIKVENICA

Dvije maškarane povorke

Zbog loših vremenskih uvjeta Dječja maškarana povorka održat će se u crikveničkoj Gradskoj sportskoj dvorani s početkom u 11 sati. Ulaz je s Kotorske ulice. U 14 sati slijedi Velika maškarana povorka, šarena rijeka maski, alegorijskih kola, satire i tradicije. Očekuje se dolazak gotovo 1.000 maski iz Hrvatske, ali i inozemstva. Sudionici kreću ispred ulaza u Gradsko kupalište Crikvenica sve do početka Vele palade u centru grada. Voditelji Dječje povorke bit će Gracian Čop i Boris Novaković, a tijekom Velike povorke Gracianu Čopu će se u voditeljskoj ulozi pridružiti Josip Krmpotić. Zabava u maškaranom šatoru počinje u 17 sati uz Grooverse i Trend.

TZG CRIKVENICE

MALINSKA

Početak mesopusta

Mesopust u Malinskoj tradicionalno započinje danas, na Pavlovu, kada maškare preuzimaju vlast simboličnom predajom ključeva i podizanjem mesopusta u šatoru u 17 sati. Nakon toga slijede Dubašljanske jigre, posebna natjecateljska ludnica u kojoj sudjeluju ekipe uz odličnu atmosferu. Za dobru atmosferu i početak maškaranog ludila pobrinut će se Mauro Staraj & La Banda + Grupa Point s početkom u 21 sat.

Ljekarne

Tijekom vikenda danju je dežurna ljekarna **»CENTAR«**, Riva 18 (213-101). Ista ljekarna obavlja i noćno dežurstvo. Noćno dežurstvo traje od 20 do 7 sati ujutro sljedećeg dana.

Danas

RIJEKA

Zadnji upisi u školu glume Ri teatra

U 17 sati u Kulturnom centru Kalvarija održavaju se zadnji ovogodišnji upisi u 49. Generaciju škole glume Ri teatra za uzrast iznad 17 godina. Škola će trajati 4 mjeseca, od veljače do svibnja 2026., te će se održavati subotom i nedjeljom, a povremeno i radnim danom (prema dogovoru). Početak je predviđen za 7. veljače, a diplomska predstava će biti izvedena krajem svibnja 2026. Upisi nisu audicija i nije potrebno pripremiti ništa, a o detaljima, točnim terminima i svemu ostalome će se saznati upravo tada, na samim upisima. Dodatne informacije možete dobiti na tel.051/375-866, gsm.091/253-8991 ili e-mail: ri.teatar@ri.t-com.hr.

Molitva u čast fra Ante Tomičića

U kripti kapucinske crkve Gospe Lurdske na riječkoj Žabici, svakog 25. u mjesecu u 19:45 sati molitvena zajednica »Fra Ante Tomičić« predvodi molitvu u čast časnog sluge Božjega fra Ante Tomičića, brata laika iz Reda manje braće kapucina. Prije molitve je misa u 19 sati. Svakog ponedjeljka u 7.30 sati služi se misa u kripti kapucinske crkve u kojoj počiva njegovo tijelo.

Karnevalska izložba u Riječkom tunelu

U specifičnom ambijentu Riječkog tunela otvorena je izložba karnevalskih kostima, alegorija i fotografija. U jedinstvenom ambijentu riječkog tunela – TunelRI po prvi put je otvorena izložba fotografija, karnevalskih kostima i rekvizita, posvećena bogatoj tradiciji Riječkog karnevala. Izložba je vikendom dostupna za razgledavanje od 10 do 20 sati. Ulaz tunela nalazi se pored katedrale sv. Vida i proteže se ispod riječkoga Staroga grada. Tunel je opremljen rasvjetnim tijelima.

MozaIQ u Klubu mladih

U 19 sati u Klubu mladih Rijeka održat će se 181. izdanje MozaIQ-a, popularnog kviza općeg znanja. Očekuje vas večer puna zanimljivih pitanja, dobre atmosfere i prijateljskog natjecanja. Prijave su obavezne i moguće isključivo putem online forme: https://forms.gle/d7N9ESs71caFj2XA8.

Izložba »Identitet i korijeni« na Korzu

Na Korzu se do 29. siječnja može razgledati izložba »Identitet i korijeni«. Riječ je o izložbi koja Kuću halubajskega zvončara predstavlja kao mjesto susreta tradicije i sadašnjosti, prostor očuvanja nematerijalne kulturne baštine upisane na UNESCO-vu listu te živo središte edukacije, interpretacije i zajedništva.

»Koreografije nasilja« u MMSU-u

Do 20. veljače u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti može se razgledati izložba »Koreografije nasilja«. Riječ je o prvoj velikoj samostalnoj izložba Jelene Jureše u Hrvatskoj, koja okuplja pregled njezine recentne produkcije iz područja filma, videa i videoinstalacije. Muzej radi od utorka do petka od 11 do 18 te subotom i nedjeljom od 12 do 17 sati.

VIŠKOVO

Pusni tanac za djecu

U Domu hrvatskih branitelja s početkom u 16 sati održat će se Pusni tanac DV Zvončica. Dobro došla su sva djeca.

Pusni pondejak va KHZ

Ove godine za vrijeme obahajanja Halubajskih zvončara, Kuća halubajskega zvončara nudi posebno maškarano iskustvo - izlet na pusni pondejak, 16. veljače. Ulaznica se prodaje po cijeni od 15 eura, a zainteresirani mogu doživjeti Halubajske zvončare uživo, uživati u vodstvu postavom Kuće halubajskega zvončara te isprobati pusne delicije iz restorana Zvončar. U cijenu izleta je uključen prijevoz autobusom iz Rijeke (i natrag) i ulaznica za razgled muzejskog postava Kuće halubajskega zvončara. Autobus kreće s Jelačićevog trga u Rijeci u 1630 sati, a polazak autobusa natrag prema Rijeci je zakazan za 22 sata. Ulaznicu za Pusni pondejak va KHZ moguće je kupiti preko sustava mojekarte.hr ili na blagajni Kuće halubajskega zvončara.

LIPA

Sutra edukacija »S prijateljem u muzej«

Cjelodnevna edukacija »S prijateljem u muzej« 2026., održat će se u ponedjeljak od 9 do 17 sati, u Memorijalnom centru Lipa pamti kraj Rijeke. Ova edukacija predstavlja nastavak projekta »S prijateljem u muzej« u kojem su muzeji sudjelovali tijekom 2025. godine, s ciljem jačanja inkluzivnih, pristupačnih i komunikacijski podržanih muzejskih praksi za sve posjetitelje.

KOSTRENA

Dječja reduta

Karnevalska grupa Špažićari Kostrena poziva sve male maškarice da s roditeljima, nonama, nonićima ili tetama dođu na Maškaranu dječju redutu koja će se održati od 16 do 19 sati, u dvorani Narodne čitaonice Sveta Lucija. Male maškarice zabavljat će Grupa Venus i animator, a Karnevalska grupa Špažićari Kostrena kao organizator će sve počastiti s krafnama, grickalicama i sokovima. Dodatne informacije kao i rezervacije stolova možete dobiti na broj telefona 098/906-47-13 i 091/400-2270.

OPATIJA

Izložba o čokoladi u Muzeju turizma

N. BLAGOJEVIĆ

»Od zrna do čokolade«

Još danas u Hrvatskom muzeju turizma (Villa Angiolina) može se razgledati izložba »Od zrna do čokolade: putovanje kroz vrijeme«, putujuća izložba Muzeja čokolade iz Zagreba. Poseban segment posvećen je dizajnu ambalaže, od elegantnih bombonijera s reprodukcijama umjetničkih djela do šarenih dispenzera koji su istodobno bili i igračke. Muzej radi od 10 do 18 sati.

Kina

RIJEKA

CINESTAR

TOWER CENTER, Janka Polića Kamova 81/A, 060 32 32 33 www.blitz-cinestar.hr

»SVADBA«, komedija. Redatelj: Igor Šeregi, 2D 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, EXTREME 2D 11.50, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00; »28 GODINA KASNIJE 2.DIO: HRAM LUBANJA«, horor. Redatelj: Nia DaCosta, uloge: Jack O'Connell, Ralph Fiennes, Emma Laird, 2D 17.05, 19.15, 20.15, 21.25, 22.30; »BODLJIKAVA AVANTURA«, animirani. Redatelj: Caroline Origer, 2D 11.30, 13.15, 15.00, 16.45, 17.45; »BEN: PRIMITIVNA PRIJETNJA«, horor. Redatelj: Johannes Roberts, 2D 2D 19.30; »GREENLAND 2: MIGRACIJA«, akcijski. Redatelj: Ric Roman Waugh, 2D 18.45; »NÜRNBERG«, povijesni. Redatelj: James Vanderbilt, 2D 20.45; »SPUŽVA BOB FILM: POTRAGA ZA SKOCKANIM«, animirani. Redatelj: Derek Drymon, 2D 11.45, 13.30, 14.45, 15.30, 16.45; »MARTY VELIČANSTVENI«, drama. Redatelj: Josh Safdie, 2D 21.25; »ŠAVKO I

PRESS

»Marty veličanstveni«

ČUDOVIŠNA DRUŽINA«, animirani. Redatelj: Steve Hudson, 2D 11.00, 15.00; »KUĆNA POMOĆNICA«, triler. Redatelj: Paul Feig, 2D 21.25; »AVATAR: VATRA I PEPEO«, SF. Redatelj: James Cameron, 2D 14.00, 17.45, HFR 11.15, 12.45, 16.30, 21.15 samo čet; »BOŽIĆNA ČAROLIJA SJEVERA«, animirani. Redatelj: Bente Lohne, 2D 13.30; »ZOOTROPOLA 2«, animirani. Redatelj: Jared Bush i Byron Howard, 2D 11.00, 11.45, 15.30.

ART-KINO

Krešimirova 2, Rijeka; blagajna. (051) 323 261, www.art-kino.org

»ZOOTROPOLA 2«, animirani. Režija: Jared Bush, Byron Howard, 16.00; Europske filmske nagrade 2026.: »GLAS HIND RAJAB«, igrani. Režija: Kaouther Ben Hania, 18.00; »LA GRAZIA«, igrani. Režija: Paolo Sorrentino, 20.00

Zelena NIT

Pripremila Danijela BAUK

MESOŽDERKE Egzotične, ali iznenađujuće zahvalne jer se lako prilagođavaju kućnim uvjetima

Love kukce i lijepo izgledaju

Karnivorne biljke spajaju neobičan izgled, jednostavnu njegu i prirodnu kontrolu sitnih nametnika u domu. Unatoč reputaciji zahtjevnih biljaka, brojne mesožderke uspješno rastu u kućnim uvjetima uz minimalna, ali precizna pravila njege

Venerina muholovka

ISTOCK

Nepenthes ili tropska vrčarka

UNSPLASH

Sjevernoamerička vrčarka

PIXABAY

Utricularia, odnosno mješinarka

CHRISTIAN FISCHER

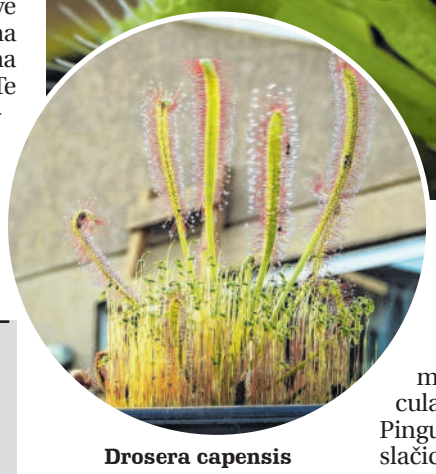
Mesožderke, odnosno karnivorne biljke, već dugo privlače pozornost jer se ponašaju drukčije od većine biljaka – hvataju i probavljaju kukce. Iako to na prvi pogled djeluje neobično, riječ je o prilagodbi na prirodna staništa siromašna hranjivim tvarima, poput močvara i tresetišta. Budući da u takvom tlu nema dovoljno važnih elemenata, ove su biljke razvile različite načine hvatanja sitnih životinja kako bi nadoknadile ono što im nedostaje. Zbog toga ih se često smatra zahtjevnima, no mnoge vrste mogu se uspješno uzgajati i u kući ako im se osiguraju odgovarajući uvjeti.

Za uspješan kućni uzgoj ključno je razumjeti njihove prirodne potrebe. Mesožderke ne trebaju gnojivo, ne podnose tlo bogato mineralima i nije ih potrebno dodatno hraniti ako imaju dovoljno svjetla i povremeno uhvate kukce u prostoru. Zauzvrat nude neobičan i dekorativan izgled, ali i praktičnu korist jer pomažu u smanjenju broja sitnih nametnika. Upravo zato danas više nisu samo egzotična rijetkost, već zanimljiv i održiv izbor za suvremene domove.

Simbol skupine

Najpoznatija među njima svakako je Dionaea muscipula, Venerina muholovka, biljka koja je postala simbol cijele skupine. Njezini listovi oblikovani su u pokretne klopke koje se zatvaraju u djeliću sekunde kada kukac dodirne osjetne dlačice. Upravo ta dramatična reakcija čini je izuzetno privlačnom početnicima jer jasno demonstrira kako funkcionira mesožderstvo. Ipak, iza tog atraktivnog izgleda stoji potreba za disciplniranom njegom. Biljci je nužno osigurati obilje svjetla, idealno nekoliko sati izravnog sunca dnevno, te koristiti isključivo destiliranu vodu ili kišnicu. Najčešće pogreške, poput zalijevanja vodom iz slavine ili hranjenja komadićima mesa, dugoročno dovode do nakupljanja minerala u supstratu i propadanja korijena.

Za one koji žele pouzdaniji i tolerantniji izbor, rosike se često pokazuju zahvalnijima. Vrste kao što su Drosera capensis, Drosera spatulata i Drosera aliciae prepoznatljive su po listovima prekrivenima sitnim, ljepljivim kapljicama koje nalikuju jutarnjoj rosi. Te kapljice nisu samo dekorativne, već služe kao učinkovita zamka za mušice i sitne kukce. Rosike obilno proizvode ljepljivu sluz kada imaju dovoljno svjetla, a za razliku od nekih drugih mesožderki, ne zahtijevaju zimsko mirovanje. Upravo zato često uspijevaju na prozorskim daskama u stanovima s konstantnom temperaturom, gdje istodobno imaju i praktičnu ulogu u smanjenju broja letećih nametnika.

Drosera capensis odnosno rosika

Utricularia, mješinarka jedna je od najneobičnijih mesožderki jer nema klasične klopke vidljive oku. Plijen hvata pomoću sitnih mjehurića smještenih u tlu ili vodi, koji djeluju poput minijaturnih usisavača. Većina vrsta lovi mikroskopske organizme, zbog čega je u kućnom uzgoju gotovo neprimjetna, ali vrlo učinkovita. Zbog skromnog izgleda i sitnih, često dekorativnih cvjetova, idealna je za terarije ili plitke posude s trajno vlažnim supstratom.

Diskretan izgled

Posebnu skupinu čine maslačice iz roda Pinguicula, među kojima se ističe Pinguicula moranensis, maslačica. Za razliku od vizualno »agresivnih« muholovki i rosika, maslačice djeluju diskretno i gotovo nenametljivo. Njihovi mekani, ljepljivi listovi učinkovito hvataju sitne leteće insekte, dok cvjetovi često podsjećaju na klasične ukrasne biljke. U kućnim uvjetima posebno su cijenjene jer ne zauzimaju mnogo prostora i mogu poslužiti kao prirodna zaštita od mušica koje se pojavljuju u supstratu drugih sobnih biljaka.

Vrčarke, osobito tropske vrste iz roda Nepenthes, donose posve drukčiju estetiku u interijer. Njihovi viseći vrčevi ispunjeni probavnom tekućinom djeluju gotovo nestvarno i često su središnji dekorativni element prostora. Iako se smatraju zahtjevnima, hibridi poput Nepenthes ventrata pokazali su se iznenađujuće otpornima u stanovima. Ključ uspjeha kod njih leži u obilju svjetla i umjereno povišenoj vlažnosti zraka, no za razliku od raširenog mišljenja, ne zahtijevaju staklenike ni terarije. Redovito orošavanje i topla, svijetla prostorija često su dovoljni za stabilan i dugotrajan rast.

Za ljubitelje uzgoja na balkonima ili prozorskim daskama izloženima vanjskim uvjetima, sjevernoameričke vrčarke poput Sarracenia purpurea, poznata kao ljubičasta ili sjeverna vrčara, nude zanimljivu alternativu. Ova vrsta podnosi niže temperature i ima jasno izraženo zimsko mirovanje, što je čini pogodnom za uzgajivače koji žele biljku koja prati prirodni godišnji ciklus. Tijekom sezone rasta aktivno hvata kukce, dok se zimi povlači i miruje, što mnogi doživljavaju kao dio njezina autentičnog karaktera.

Deseci rodova i stotine vrsta

Postoje deseci rodova i stotine vrsta mesožderki diljem svijeta, a glavne skupine razlikujemo prema načinu hvatanja plijena i morfologiji listova. Najpoznatije su Venerina muholovka, rosike, vrčarke Nepenthes i Sarracenia, mješinarke (Utricularia) i maslačice (Pinguicula), ali botanička rang-lista uključuje i manje očite predstavnike kao što su Genlisea, Aldrovanda ili Cephalotus.

Pogodne za početnike

Među brojnim vrstama biljaka mesožderki, samo se neke uistinu mogu smatrati pogodnima za potpune početnike. Njihova prednost nije u egzotičnosti, nego u otpornosti, prilagodljivosti kućnim uvjetima i jasnim znakovima zdravog rasta. Upravo zato se tri vrste posebno ističu kao siguran prvi korak u svijet karnivornih biljaka.

Najzahvalniji izbor je Drosera capensis, rosika, koja lako podnosi pogreške početnika. Brzo raste, stalno proizvodi ljepljive kapljice i uspijeva na svijetloj prozorskoj dasci uz redovito zalijevanje destiliranom vodom ili kišnicom. Jednako pouzdana je Pinguicula moranensis, maslačica koja ne traži visoku vlagu zraka i učinkovito hvata sitne mušice u stanu, dok pritom cvjeta nježnim, dekorativnim cvjetovima. Treći idealan izbor je Nepenthes ventrata, tropska vrčarka iznimno prilagodljiva sobnim uvjetima, koja bez posebne opreme stvara prepoznatljive vrčeve i jasno pokazuje kada ima dovoljno svjetla.

TRI KLJUČNA SAVJETA

1. Voda je presudna

Zalijevaj isključivo destiliranom, demineraliziranom vodom ili kišnicom. Voda iz slavine sadrži minerale koji se nakupljaju u tlu i s vremenom uništavaju biljku.

2. Bez gnojiva i dohrane

Mesožderke se nikada ne gnoje i ne hrane mesom. Kukce hvataju same, a višak hranjivih tvari u supstratu im ozbiljno šteti.

3. Puno svjetla

Većini vrsta potrebno je vrlo svijetlo mjesto, često i nekoliko sati sunca dnevno. Najčešće propadaju zbog čestog premještanja i »isprobavanja« novih uvjeta.

Enogastro KUTAK

Pripremila Ana BRAŠKIĆ

Zrele banane, savršeni deserti

POHANE BANANE S UMAKOM OD CIMETA

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 40 min
SASTOJCI ZA 6 OSOBA:
- 6 velikih zrelih banana
- 250 g glatkog brašna
- 250 ml piva
- 50 g šećera
- 2 jaja
- 2 bjelanjka
- ulje za prženje
- sol
- 200 g šećera
- 50 ml ruma
- cimet

PRIPREMA: U posudi pomiješajte jaja, brašno, šećer i prstohvat soli, a zatim smjesu razrijedite pivom. Od bjelanjaka i prstohvata soli izradite čvrsti snijeg. Snijeg postupno umiješajte u tijesto, zatim ga ostavite da odmori pola sata.
Banane narežite na kolutiće ili četvrtine, umočite ih u smjesu i pržite u dubokom ulju do zlatne boje. Ocijedite na papirnatom ručniku i držite u zagrijanoj pećnici do posluživanja. Za umak u 1 dl vode otopite šećer dok ne dobijete gust, lagano karameliziran sirup, a zatim umiješajte rum i cimeta po želji.
Pržene banane prelijte umakom i poslužite tople.

POGAČICE S BANANAMA I BADEMIMA

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 60 min
SASTOJCI ZA 20-ak KOMADA:
- 400 g brašna
- 200 g očišćenih zrelih banana
- 150 ml slatkog vrhnja
- 100 g maslaca
- 60 g jogurta
- 60 g šećera
- 20 g praška za pecivo
- 2 jaja
- mlijeko
- sol
- listići badema

PRIPREMA: U posudi pomiješajte hladan maslac, brašno, prašak za pecivo, šećer i prstohvat soli. Kad smjesa postane mrvičasta, dodajte jedno jaje, jogurt i slatko vrhnje, a zatim umiješajte bananu narezanu na kockice. Dobit ćete grubo tijesto.
Pobrašnite radnu površinu i razvaljajte tijesto u list debljine oko 2 cm, zatim ga preklopite i ponovno razvaljajte na debljinu od oko 3 cm. Izrežite krugove, skupite ostatke (bez previše obrade tijesta) i izrežite još krugova. Dobit ćete od 18 do 20 komada. Preostalo jaje pomiješajte s nekoliko žlica mlijeka i tom smjesom premažite pogačice. Pospite ih listićima badema i složite na pleh obložen papirom za pečenje. Pecite u pećnici zagrijanoj na 180 stupnjeva od 18 do 20 minuta. Ove pogačice savršene su za doručak ili kao međuobrok.

KOLAČ S BANANAMA

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 60 min
SASTOJCI ZA 6 OSOBA:
- 350 g krem sira
- 6 zrelih banana
- 3 žumanjka
- 2 bjelanjka
- maslac
- šećer

PRIPREMA: Ogulite dvije banane i narežite ih na polovice. Karamelizirajte ih u tavi sa žlicom šećera od 2 do 3 minute. Preostale banane ogulite i zgnječite u pire (trebat će vam oko 450 g). U posudi izradite krem sir, u njega umiješajte jedan po jedan žumanjak, a zatim dodajte pire od banana. Bjelanjke umutite u čvrsti snijeg s dvije žlice šećera i pažljivo ga umiješajte u smjesu. Namastite pleh dimenzija 29 × 21 cm i pospite ga šećerom. Smjesu ravnomjerno rasporedite u kalup i na vrh položite polovicu karameliziranih banana. Pecite od 30 do 35 minuta u pećnici zagrijanoj na 175 stupnjeva. Kad je kolač pečen, po vrhu rasporedite preostale karamelizirane banane narezane na komadiće.

KREMA OD BANANA I AVOKADA

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 15 min
SASTOJCI ZA 4 OSOBE:
- 2 avokada
- 2 banane
- 2 žlice meda
- 4 žlice lješnjaka

PRIPREMA: Lješnjake tostirajte, uklonite im opnu i grubo nasjeckajte. U blender stavite banane i avokado narezane na veće komade, dodajte med i miksajte do kremaste konzistencije. Kremu rasporedite u čašice i pospite nasjeckanim lješnjacima. Poslužite odmah kako krema ne bi potamnila. Po želji u kremu možete umiješati i žlicu gorkog kakaa.

ISTOCK

SUPERSPORT HNL Momčad Rijeke izvukla maksimum s igračem manje u s

Vrtuljak emocija na l Dantas majstorijom

Rijeka se dvaput vraćala s desetoricom, na kraju joj je bod donio portugalski virtuoz. Majstorović tragičar, a uz Dantasa su briljirali Ndockyt i fenomenalni Barišić

Danijel VUKUŠIĆ
Snimio Dean MICULINIĆ

TRENUTAK ZA PAMĆENJE - Tiago Dantas

RIJEKA Vrtuljak emocija, očajnih kikseva i spektakularnih nogometnih velemajstorija, pacerski primljenih, a spektakularno zabijenih golova. Majstorovićeva najgora partija otkad je u Rijeci, Ndockytovo sjajno izdanje i Dantasov gol kao jedan od najljepših koje je Rujevica ikad vidjela. Eksperimentalni sastav Victora Sancheza bio je pucanj u prazno, a »run and gun« s igračem manje na kraju je donio barem taj jedan bod garniran čudesnom »trivelom« Tiaga Dantasa. Kišna subota na Rujevici, luda utakmica i na kraju... Rijeka - Slaven Belupo 2:2!

Prije susreta svečani špalir i ceremonija pod radnim naslovom »Hvala, kapetane«! Od aktivne igračke karijere oprostio se veliki Damir Kreilach. Rujevica je na glavnom semaforu odgledala emotivni video s Kreilachovim potezima, fotografijama i izjavama, a onda je 3.808 gledatelja dugotrajnim ovacijama u igračku mirovinu ispratilo voljenog kapetana. Kreilach postaje dio skautske službe kluba koji mu je uvijek bio daleko više od profesije. Čista emocija, ljubav dokazana opraštanjem dugova i potpisivanjem novog ugovora u doba kad je više novca bilo u džepovima otprilike tisuću gledatelja na Kantridi nego u klupskoj blagajni.

Uoči prvog sučevog zvižduka minutom šutnje odana je počast preminulima: pjevaču vječne himne »Voljena Rijeko« Damiru Badurini i vinkovačkom nogometašu Mladenu Bartoloviću. S razglasa su prije početka utakmice i tijekom poluvremena grmjele pjesme pokojnog Dalibora Bruna, jednog od najdarovitijih juniora Rijeke u svojoj generaciji, a u povijest zauvijek zapisanog kao jednog od najpopularnijih domaćih pjevača još od sedamdesetih godina prošlog stoljeća.

Šok

Sanchez je na teren poslao naglašeno ofenzivnu postavu, ali umjesto panike u Belupovom kaznenom prostoru nakon 80 sekundi na semaforu je pisalo: Rijeka - Slaven Belupo 0:1! Išasegi je s desne strane pored Morchiladzea (zakasnio pola sekunde u bloku) uputio odličan ubačaj, Ante Majstorović u reakciji je zakasnio barem sekundu, a iskusnik Ilija Nestorovski poslije samo minutu i dvadeset sekundi igre šokirao Bijele i donio prednost Koprivničancima koji su nakon gotovo 800 dana zabili gol Rijeci. Laganom realizacijom glavom pored nemoćnog kapetana Zlomislića. Očajan ulazak u utakmicu riječke momčadi. Dva nedopustiva povezana obrambena kiksa, zakašnjele reakcije kojem samim time - kao da se nisu ni dogodile.

Rijeka je potom dominirala, ali izrazito - jalovo. Nebitno je 65 posto posjeda kad ne stvaraš prigode. A u sudačkoj nadoknadi Ante Majstorović je potvrdio kako je jučer odigrao svoju daleko najgoru utakmicu otkad je u Rijeci. Kako je god kasnio u zračni duel s Nestorovskim, tako je kasnio i u klizeći start na istom igraču. Pa je, umjesto da odnese loptu,

2		2	
RIJEKA		**SLAVEN B.**	
Zlomislić	6	Hadžikić	6
Oreč	7	Išasegi	6,5
Majstorović	4	Božić	6
Husić	5	(46' Medimorec)	6,5
Devetak	5,5	Kovačić	6
(63' Bodetić)	6,5	Jakir	6
Ndockyt	7	Crepulja	6
Dantas	7,5	Ćubelić	6
Vignato	6	(67' Agbekpornu)	5,5
(70' Lasickas)	-	Šuto	6
Čop	5	(84' Qestaj)	-
(46' Barco)	6	Jagušić	7
Morchiladze	5	Mitrović	6
(46' Barišić)	7	(74' Mažar)	-
Adu Adjei	5,5	Nestorovski	7
(70' Jurić)	-	(74' Lepinjica)	-

Strijelci: 0:1 Nestorovski (2'), 1:1 Ndockyt (66'), 1:2 Jagušić (82'), 2:2 Dantas (85').
Stadion HNK Rijeka.
Gledatelja: 3.808.
Sudac: Patrik Pavlešić (Duga Resa) 6.

Utakmica 19. kola

Lokomotiva - Vukovar 1991	2:1
Rijeka - S. Belupo	2:2
Osijek - Dinamo	15.00 sati
Hajduk - Istra 1961	17.45 sati
Varaždin - Gorica	pon 16.00

Dinamo	18	12	2	4	38:16	38
Hajduk	18	11	4	3	29:17	37
Rijeka	19	7	7	5	31:22	28
S. Belupo	19	7	6	6	28:30	27
Istra 1961	18	7	5	6	24:23	26
Varaždin	18	6	5	7	22:25	23
Lokomotiva	19	5	7	7	22:31	22
Gorica	18	5	4	9	21:27	19
Vukovar '91	19	3	6	10	20:34	15
Osijek	18	2	8	8	16:26	14

Sljedeće kolo (31. siječnja): Istra 1961 - Lokomotiva (30. siječnja), Gorica - Hajduk, Slaven Belupo - Varaždin, Osijek - Rijeka (1. veljače), Dinamo - Vukovar 1991 (2. veljače).

Sanchez: Igračima kapa dolje, pokazali su karakter

- Ovo je za mene bila jedna prekrasna nogometna utakmica odigrana u teškim uvjetima, s mekanim travnjakom, a više od 45 minuta igrali smo s igračem manje protiv dobro organizirane momčadi. Bilo je teško, ali ovo su utakmice u kojima možeš uživati. Bila je to prilika za iskazati karakter, igrači su pokazali da se mogu nositi s teškoćama. Više od tri boda važnije saznanje da se igrači mogu nositi s problemima i imaju karakter. Dvaput su se vraćali iz minusa protiv dobre momčadi na teškom terenu - rekao je trener Rijeke Victor Sanchez. Problem nije bio u prvom dijelu, već u prvoj minuti.
- Postigli su sjajan gol. Vrhunski centaršut, koji me podsjetio na moje najbolje dane, kada sam ubacivao s krila pa sjajan udarac glavom. Imali smo posjed u prvom dijelu, željeli smo izjednačiti, ali nismo uspjeli kvalitetno završiti akcije. Očekivali smo ovakvu utakmicu, koja postaje još teža na ovakvom travnjaku. Momčad je u nastavku dala je sve od sebe. Kapa dolje.

Teo Barišić se predstavio u sjajnom svjetlu.
- Slažem se da je bio odličan. Pokazao je karakter. Nakon primljenog gola, pokrenuo je akciju iz kojeg smo postigli drugi gol. Znali smo da će nam pomoći, kao i svi ostali koji su došli. Sretni smo zbog atmosfere u svlačionici, a dobili smo novu snagu. Volim vidjeti da moja momčad raste iz utakmicu. Dantasov gol? Njega treba pitati je li pucao ili centrirao, ali mislim da je pucao, ima tu kvalitetu. Glavno da je ušla u mrežu. Mario Gregurina, trener Slaven Belupa, žalio je za dva boda.
- Zadovoljan sam većinom utakmice, anulirali smo Rijeku na minimum i nagrađeni isključenjem. Kreirali smo tri, četiri jako lijepe situacije kod 0:1 i tu smo trebali riješiti utakmicu. Kada Rijeka zabije gol, dobije vjetar u leđa, a tada nije lako igrati ni s dva igrača više. Nažalost, eurogol Dantasa i samo bod za nas. Ne mogu biti zadovoljan s bodom, ali mogu biti zadovoljan s onim što su momci pokazali. (Z. H.)

Victor Sanchez

SuperSport HRVATSKA NOGOMETNA LIGA

LOKOMOTIVA - VUKOVAR 1991 2:1

U prvom dvoboju 19. kola SuperSport HNL-a nogometaši Lokomotive su na maksimirskom stadionu pobijedili Vukovar 1991 s 2:1 i prekinuli negativan niz. Gosti su poveli u četvrtoj minuti kada je Jakov Puljić pogodio s bijele točke. U 51. minuti izjednačio je Dušan Vuković, dok je pobjedu domaćima donio Marko Pajač u 76. minuti iz jedanaesterca.

43. rođendan slavi Ivana Brkljačić

susretu 19. kola, prvom u nastavku prvenstva

Rujevici, Tiago spasio bod

RADOST STRIJELCA - Merveil Ndockyt

kramponima uletio u potkoljenicu protivničkog napadača. Negdje na centru. Pavlešić mu je najprije pokazao žuti karton, ali nakon intervencije VAR-a i dodatne provjere došla je ispravna odluka. Izravni crveni i isključenje Majstorovića, cijelo drugo poluvrijeme s igračem manje za Rijeku!

Na odmor se otišlo u očajnom, simbolično apsolutnom pokislom riječkom raspoloženju. Niti jedan udarac u okvir gostujućeg gola, jedan crveni karton. Zakašnjele obrambene reakcije, sterilna dominacija u posjedu. Loša igra Bijelih, solidni Belupo i Rijeka u zaostatku 0:1 s igračem manje. Domaći su imali više crvenih kartona nego udaraca u okvir gola. Šokantno loše, totalno promašeno poluvrijeme Sanchezove momčadi!

Dvije promjene

U drugo poluvrijeme Sanchez je startao s dvije promjene: Čop i Morchiladze »out«, a u igru zimska pojačanja - Teo Barišić te debitant i prvi Peruanac u riječkom dresu, Alfonso Daniel Barco Del Solar. Gubilo se, ali zbog igrača manje u igru su umjesto napadača i krila ušli stoper (Barišić) i zadnji vezni (Barco). Milanski Inter je u petak kod kuće gubio 0:2 od Pise, ali nije mu isključen igrača i već je do poluvremena okrenuo na 3:2. Rijeka je djelovala da eventualno može zabiti slučajno. Ili ni tako.

U 55. minuti Nestorovski je imao zicer za 0:2, ali travnjak u stanju lošem otprilike koliko i igra Rijeke ovaj je put pomogao Bijelima. Lopta je krivo odskočila pa je šut golgetera-rutinera umjesto u Zlomislićevu mrežu otišao na Armadin sjever.

Tri minute kasnije Šuto promašuje praznu mrežu sa šest metara, a u 59' Zlomislić skinuo još jednu stopostotnu šansu Nestorovskog. U 63. minuti jednog od donekle sigurnih obrambenih igrača, Devetka, zamijenio je mladi Noel Bodetić. I onda je u 66. minuti Rujevica napokon eruptirala - od sreće!

Merveil Ndockyt je sjajno na desnoj strani našao Antu Oreča, ovaj mu vratio loptu (sedma asistencija), a Ndockyt zabio za 1:1! Belupu su se osvetili promašeni ziceri za 2:0 s igračem više, a kod Riječana se probudila nada u senzacionalni preokret.

No, upali su opet u minus, u 82. minuti Jagušić je sigurnom realizacijom završio jednu podravsku kontru. Sve su riječke lađe naizgled potonule, ali... Ukazao se nogometni virtuoz Oliveira Dantas Tiago Filipe.

Briljantnim, fenomenalnim golom u 85' desnom vanjskom s desne strane pogodio suprotne rašlje. Modrićevski. Dantasovski! Briljantno! Rijeka je na kraju uzela samo bod, ali s obzirom na sve, koliko se god očekivalo pobjedu - bod koji mora prigrliti i remi s kojim mora biti zadovoljna. Šteta prvog poluvremena bačenog u bunar. Ovo je bila utakmica kakve Rijeka mora pobjeđivati.

Kao veliki plus ostaje 45 minuta »gvardiolovske« igre Tea Barišića na desnom beku s igračem manje. U samo jednom poluvremenu postalo je jasno da je Rijeka dovela vanserijskog igrača!

Slijedi Osijek na Opus Areni. Nadajmo se da Rijeka više nikad neće istrčati u ovako eksperimentalnom sastavu kao jučer navečer.

BARIŠIĆ

Kao veliki plus ostaje 45 minuta »gvardiolovske« igre Tea Barišića na desnom beku s igračem manje. U samo jednom poluvremenu postalo je jasno da je Rijeka dovela vanserijskog igrača!

PODSJETNIK NA KARIJERU - Anna Mišković, Damir Kreilach i Srećko Juričić

Janković opet ni na klupi

Što god je trebao napraviti da glavnog trenera Sancheza uvjeri kako zaslužuje biti bar u zapisniku, Niko Janković od utakmice (i pobjede) kod Istre - nije napravio. Španjolski strateg opet mu je namijenio »ulogu« na tribinama. Drugim riječima Niko drugi put zaredom nije bio ni u zapisniku. Među pričuvama Barco, Barišić i Pavić, Todorović, Kitin, Thaqi, Samateh i Bodetić... Jankovića nigdje. Zimski rastanak, sve je izglednije, bio bi najbolje rješenje i za Niku i za Rijeku. Ovo je mučenje koje nikome ne ide na korist.

Ofenzivnih startnih 11

Sanchez je od prve je minuta na teren poslao i dva izrazito napadačka krila i dvije klasične devetke. Ultra ofenzivna početna postava koju se grafički može prikazati kao 4-4-2 ili 4-2-3-1 (Čop malo povučeniji napadač), ali nekako najbliže realnosti je onih, izvorno brazilskih, 4-2-2-2: Dantas i Ndockyt dva središnja vezna, Vignato i Morchiladze ofenzivni bočni vezni, a Čop i Adu-Adjei tandem napadača. Kako god »crtali«, namjera je bila jasna. Od prve minute uzeti posjed i svim silama napasti prema Osmanu Hadžikiću.

Legbo još na čekanju

Dimitri Christian Legbo jedino je od zimskih pojačanja koje će još pričekati na debi. Ne samo jer treba vremena za registraciju, nego jer će trebati i malo vremena da uđe u formu. Prvenstvo je u Finskoj završilo u studenome, čovjek od tada nije igrao, a posljednjih nekoliko tjedana proveo je čekajući vizu. Dečko će sigurno biti pojačanje na lijevoj strani, ali malo ćemo sačekati da bude na sto posto. Sanchez je dignuo formu svakom igraču koji se treneru istinski stavio na dispoziciju. I Legbo će u tu skupinu, za koji tjedan.

Lider danas gost na Opus Areni

KOVAČEVIĆ VJERUJE U MODRE

I. KRALJ/PIXSELL

Mario Kovačević

ZAGREB » Početkom ovog tjedna Mario Kovačević je bio svjestan da za nedjeljno gostovanje kod Osijeka neće moći računati na oporavljenike Morisa Valinčića i Matea Lisicu te kartoniranog Sandra Kulenovića i novopridošlog Paula Bismarcka Tabinasa, a u petak je saznao da na raspolaganju neće imati ni Dejana Ljubičića koji je brzopotezno realizirao transfer u Schalke 04, vrijedan milijun eura.

Odlazi Dejan Ljubičić, kako je to prihvatio Dinamov trener?

- Nakon utakmice sa FCSB-om smo saznali da ima ponudu i da bi mogao otići. Bio nam je jako bitan igrač jer je odrađivao je puno stvari koje mnogi navijači ne vide. Mogao je on još i bolje, ali zahvalan sam mu za sve što je dao ovoj momčadi - rekao je Kovačević uoči gostovanja na Opus Areni, dodavši da još mora vidjeti koga će sada gurnuti u vezni red.

A tu, zapravo, ne bi trebalo biti puno dvojbi jer je tijekom jeseni Ismaël Bannacer bio taj. Doduše, on se s Afričkog kupa nacija vratio lakše ozlijeđen, što znači da bi svoju priliku od prve minute mogao dobiti Luka Atojković ili već pomalo zaboravljeni Gabriel Vidović. U svakom slučaju, Kovačević je prepun optimizma nakon velike pobjede nad bivšom Steauom i najavljuje isto za Osijek.

- Nekoliko puta sam pogledao sam snimku naše utakmice od četvrtka. Pokazali smo puno dobrih stvari i postigli smo prva tri gola iz odličnih akcija, a kod četvrtog se Kulenović odlično izborio za loptu. Svjesni smo i toga da je bilo i lošijih stvari, no protiv Osijeka ćemo biti i bolji. Dobro smo krenuli u drugi dio sezone, a sada želimo nastaviti na isti način - objasnio je maksimirski šef struke.

Dinamo i Osijek u ovom trenutku čine međe na ljestvici SuperSport HNL-a. Jedni su prvi, a drugi zadnji.

- Kad vidim gdje su, znam da je to je dvosjekli mač. Ovaj Osijek je druga momčad u odnosu na prvi dio sezone. Gledali smo njihove utakmice s priprema i jasno nam je da su jači nego što su bili. Poštujem i uvažavam Željka Sopića i njegov Osijek, ali vjerujem u svoju momčad i osvajanje tri boda - zaključio je Kovačević. (D. P.)

Puljani danas gostuju na Poljudu

LAWAL I MAREŠIĆ U MOMČADI

M. MIJOŠEK

Oriol Riera

PULA » Istra 1961 danas gostuje kod Hajduka na Poljudu u susretu 19. kola Supersport HNL-a koji počinje u 15 sati. Nakon poraza u zaostalom susretu s Rijekom, pred pulskim je nogometašima prvi susret drugog dijela prvenstva i prilika da dokažu da izdanje iz prosinca nije bilo slučajnost. Treći je ovo ovosezonski sraz momčadi Gonzala Garcije sa Zeleno-žutima, nakon dva poraza Puljani priželjkuju pozitivan rezultat kojega su u prošlosti često ostvarivali u gradu pod Marjanom.

- Sretan sam što igram svoju prvu utakmicu na Poljudu, to je vrsta utakmica kakve volim, u sjajnom ozračju i u dobrom trenutku za nas. Očekujem da moji igrači na teren donesu puno energije, hrabrosti, pozitivnih stvari i da budu ono što jesu. Ništa više od toga. Da nastoje biti svoji i hrabri u susretu s jednom od najboljih momčadi u državi. Nemamo ništa za izgubiti - rekao je u uvodu Oriol Riera.

Ključno pitanje uoči polaska za Split bilo je koga neće biti u autobusu. Naravno, osim ozlijeđenog tandema, fokus je bio na dvojici igrača koji su pred izlaznim transferima, Darija Marešića i Salima Faga Lawala.

- Svi putuju, osim ozlijeđenih Koskija i Maurića. Lawal putuje, Marešić također. Znam da za ovakve klubove, pa i za mene kao trenera, siječanj nije lagan mjesec. Prijelazni rok je u tijeku pa igrači koji ne igraju žele otići, igrači koji igraju na visokoj razini žele napredovati, a klub se financira prodajom igrača. Tako je svugdje, ne samo u Istri. Stoga, znam da je ovo mjesec u kojem treba riješavati brojne situacije, ali razgovarao sam s obojicom, Lawalom i Marešićem, i oni su s nama. Zasigurno će i ovaj susret odigrati na visokoj razini, kao i uvijek. Vidio sam ih dobro na treninzima. Znam da te vijesti dolaze iz medija, vidio sam ih, pa ako Lawal otiđe, tako mora biti. Znam samo da će danas igrati i biti dio momčadi do posljednjeg dana. Svjesni smo da moramo razvijati mlade igrače, poboljšati i one iskusne, ali to je dio igre. No, moramo biti ponosni, ako obojica naprave transfer, bit ćemo ponosni na to. (R. C.)

UKRATKO

BATURINA STRIJELAC I ASISTENT

COMO ›› Nogometaši Coma nastavili su s odličnim igrama u Serie A, u 22. kolu na domaćem terenu pobijedili su Torino sa 6:0. Jedan od najboljih igrača susreta bio je Martin Baturina koji je upisao pogodak i asistenciju.

U osmoj minuti Douvikas je doveo Como u vodstvo, a u 16. minuti Baturina je precizno pogodio mrežu prizemnim udarcem s 20 metara. Da Cunha realizirao jedanaesterac u 59. minuti, dok je u 66. Douvikas zabio drugi pogodak na susretu poslije asistencije Baturine. Sve je zaključeno golovima Kuhna u 70. i Caquereta u 76. minuti.

Baturina je zamijenjen u 68. minuti, dok je od 73. minute zaigrao Ivan Smolčić. Na drugoj strani cijelu je utakmicu za Torino odradio Nikola Vlašić.

Lider Inter potopio je posljednju Pisu sa 6:2 (Zielinski 39'-11m, Martinez 41', Esposito 45'+2', Dimarco 82', Bonny 86', Mhitarjan 90'+3'/Moreo 11', 23'). Cagliari je slavio na gostovanju kod Fiorentine nakon što je poveo 0:2 golovima Kilicsova (31') i Palestre (47'), dok je poraz ublažio Brescianini (74').

Na ljestvici vodi Inter s 52 boda. Slijede Milan i Napoli sa 43, Roma ima 42, a Como 40 bodova.

BUDIMIR NAJAVIO POBJEDU

MADRID ›› U prvom subotnjem susretu 21. kola LaLige nogometaši Osasune su ostvarili premijernu gostujuću ligašku pobjedu u sezoni, svladali su Rayo Vallecano s 3:1. Osasuna je povela u 29. minuti kada se u gužvi domaćeg šesnaesterca najbolje snašao Ante Budimir. Hrvatskom napadaču to je bio deveti ligaški pogodak ove sezone.

Rayo Vallecano izjednačio u 59. minuti kada je Ciss iz blizine poentirao glavom. Osasuna postigla čak dva gola u nadoknadi. Munoz je u 91. minuti io strijelac za 2:1, a sve je zaključeno pogotkom Osambele u 94. minuti.

Ostali rezultati 21. kola: Valencia - Espanyol 3:2, Sevilla - Athletic 2:1, Levante - Elche 3:2. **Poredak:** Barcelona 49, Real Madrid 48, Villarreal 41, Atletico Madrid 41...

AUGSBURG ŠOKIRAO BAYERN

MÜNCHEN ›› Nogometaši Augsburga priredili su senzaciju u 19. kolu Bundeslige pobijedivši na Allianz Areni vodeći Bayern s 2:1. Bayern je poveo u 23. minuti golom Japanca Hirokija Ita. No, Augsburg se nije predavao. Arthur Chaves je u 75. minuti izjednačio, a Han Massengo je u 81. minuti donio veliku pobjedu Augsburgu.

Hoffenheim je slavio protiv Eintrachta u Frankfurtu. Andrej Kramarić je zamijenjen u 67. minuti.

Rezultati: Bayer - Werder 1:0 (Lucas V. 37'), Eintracht - Hoffenheim 1:3 (Kalimuendo 18'/Moerstedt 52', Kabak 60', Amenda 65'-ag), Heidenheim - RB Leipzig 0:3 (Baku 62', Nusa 68', Raum 70'), Mainz - Wolfsburg 3:1 (Tietz 68', Bell 73', Amiri 83'-11m/Amoura 3'), Union Berlin - Borussia Dortmund 0:3 (Can 10'-11m, Schlotterbeck 53', Beier 84'). **Poredak:** Bayern 50, Borussia (D) 42, Hoffenheim 36, RB Leipzig 35, Stuttgart 33, Bayer 32, Eintracht 27...

RUTINSKA POBJEDA CITYJA

MANCHESTER ›› Nogometaši Manchester Cityja ostvarili su rutinsku domaću pobjedu, na Etihadu su svladali »fenjeraša« Wolverhampton s 2:0 u 23. kolu Premier lige. U šestoj minuti Marmoush je načeo Wolverhampton, dok je u nadoknadi prvog dijela Semenyo povećao na 2:0.

Rezultati 23. kola: Burnley - Tottennham 2:2 (Tuanzebe 45', Foster 76'/Van de Ven 38', Romero 90'), Fulham - Brighton 2:1 (Chukwueze 73', Wilson 90'+2'/Ayari 28'), Manchester City - Wolverhampton 2:0 (Marmoush 6', Semenyo 45'+2'), West Ham - Sunderland 3:1 (Summerville 14', Bowen 28'-11m, Fernandes 43'/Brobbey 66'), Bournemouth - Liverpool 3:2. (Evanilson 26', Alex Jimenez 33', Adli 90'+5'/Van Dijk 45', Szoboszlai 80').

Poredak: Arsenal 50, Manchester City 46, Aston Villa 43, Liverpool 36, Manchester United 35, Chelsea 34, Fulham 34, Brentford 33, Newcastle 33, Sunderland 33...

ORIJENT - SEGESTA 1:1

RIJEKA ›› Nogometaši Orijenta odigrali su 1:1 protiv Segesta u prijateljskoj utakmici na Podmurvicama. Krimejčani su poveli u 27. minuti novim pogotkom Mire Iličića, a za momčad riječkog stručnjaka Damira Milinovića izjednačio je u 55. minuti Ivan Bjelivuk.

ORIJENT: Baždarić, Braut, Valinčić, Tadejević, Majdandžić, Kordić-Gružić, Burčul, Rešetar, Zrilić, Bilajac, Iličić. **Još su igrali:** Pehar, Jukić, Zubović, Kružić, Rovis, Majetić, Ćumurdžić, Živković, Bilobrk, Butković, Terletsky. (I. VO.)

JARUN - OPATIJA 4:2

ZAGREB ›› Nogometaši Opatije poraženi su od Jaruna (4:2) u prvom ogledu na Memorijalnom turniru Drago Parać u Zagrebu. Goodness Ajayi i Noel Jakac postigli su pogotke za Crno-bijele. U prvoj utakmici turnira domaćin Dubrava je svladala Radnik iz Križevaca 4:2.

OPATIJA: Nwolokor, Ušalj, Milanović, Dalić, Macolić, Horvat, Žlibanović, Groznica, Ajayi, Saho, Mršić. **Još su igrali:** A. Stupar, Furijan, Mađarić, Weitzer, F. Shehu, Jakac, Marić, M. Stupar. (I. VO.)

DINO SLAVIĆ Matuljski junak pobjedničkog finiša u dvoboju H

Mi smo Hrv Svakoga po ali nikoga s

Nema vremena za euforiju. Čekaju nas još tri finala prije polufinala. Švicarska je ekipa za respekt. Protiv Slovenije su vodili i deset razlike, igrali su neriješeno s Mađarskom. Ali mi uvijek idemo na pobjedu - kaže Slavić

Igor DUVNJAK

RIJEKA ›› »Naše gore list«, ponosno su isticali riječki ljubitelji rukometa nakon hrvatske pobjede nad Islandom u prvoj utakmici drugog kruga Europskog prvenstva, komentirajući očekivano uzbudljiv finiš u kojem je Dino Slavić, nekadašnji igrač Zameta, obranio sedmerac velikanu Magnussonu kod plus dva nekoliko minuta prije kraja i dao snažan vjetar u leđa momčadi koja je slavila vrlo dragocjenu pobjedu, osvojila bodove s kojima ostaje u neizvjesnoj, ali i izglednoj utrci za polufinalom iz skupine u švedskom Malmöu.

Spominjanje ovog poznatog grada budi lijepe asocijacije, kao i niz sličnih destinacija koje zvuče atraktivno ljudima koji prate nastupe vrhunskih sportaša diljem svijeta. Druga je stvar što reprezentativci nisu članovi neke ekskurzije koja ima vremena za razgledavanje lokalnih znamenitosti i uživanja u ljepoti grada, u prvom planu su zahtjevne sportske obaveze koje ostavljaju malo vremena za guštanje u svemu onome što Malmö nudi namjernicima.

- Uglavnom smo vezani za hotel. Eto, ujutro smo nakon ove utakmice protiv Islanda imali sat vremena slobodnog vremena pa smo išli malo prošetati po gradu. Ali - to je to. Na jednom ovakvom natjecanju nema baš slobodnog vremena - kaže Dino Slavić, koji je sa suigračima malo prođirao u subotnje švedsko subotnje jutro. On i suigrači su svakodnevno zajedno još od prvog okupljanja za prvenstvo. Zajedno treniraju, doručkuju, ručaju i večeraju, dijele sobe. Sve je još i začinjeno stresovima igranja teških utakmica. Naravno da su onda dobra atmosfera u momčadi i zajedništvo jako bitan segment u razmišljanjima o bilo kojem značajnijem rezultatu.

S. STRUKIĆ/PIXSELL

Atmosfera je super. Pogotovo sada nakon pobjede nad Islandom. Sve izgleda ružičasto

Dino Slavić

Stativa

- Atmosfera je među nama super. Tako je pogotovo sada, nakon pobjede nad Islandom. Sve izgleda ružičasto, odlično je. No, družimo se mi itekako još od prvog dana priprema te je ozračje u ekipi super.

Dino je proteklih tjedana često spominjan, još od kada je pozvan na pripreme, a pogotovo kada je zablistao u trening utakmicama. Izborio je mjesto u vratarskom trokutu uz afirmirane Dominika Kuzmamovića i Mateja Mandića o kojima u reprezentaciji brine Riječlanin Valter Matošević, Sada je Islanđanin Dagur Sigurdsson iznenadio sunarodnjake postavivši ga od prve minute, dok je Mandića ostavio na tribinama. Slavić je, međutim, brzo morao van nakon karambola sa stativom dok je nošen silnom željom jurio spasiti praznu mrežu. Poručuje sada da ozljeda nije teška.

- Bilo je to točno onako kako je i djelovalo, promatrajući sa strane. Trčao sam za loptom u trenucima kada smo imali igrača manje. Pokušao sam obraniti njihov pokušaj, ali ispalo je kasno. Naime, kasno sam vidio stativu i zabio se potkoljenicom u vratnicu. Ali, srećom, obavljeni su nužni pregledi i u biti je sve u redu. Riječ je o jednom jakom udarcu, ali trebalo bi biti sve u redu do nove utakmice.

Slavić je, kao i na otvaranju, protagonist bio i prije spuštanja zavjese u epizodi od koje je zastajao dah, ušao je s klupe i »pročitao« put iz sedmerca nakon čega je izgledni »minimalac« Mateo Maraš pretvorio u plus 3, dovoljno za konačnu pobjedu.

- Još prije utakmice sam pričao s Matejom Mandićem s obzirom na to da on zna kako Magnusson puca sedmerce. Rekao mi je da je njegov najjači šut onaj kakvim mi je pucao. Ispričao mi je to, ja sam poslušao taj njegov savjet. Reagirao sam dobro u tom trenutku i recimo da je to bila neka dobitna kombinacija.

Kuzmanović i on su ovoj pobjedi doprinijeli sa čak četiri obranjena sedmerca. Kuzmanović je samokritički poručivao da očekuje da naši vratari daju veći doprinos ekipi.

- Normalno da se može bolje. Vjerujem da ćemo mi iz utakmice u utakmici rasti, kako susreti budu išli dalje da ćemo davati veći doprinos. Eto, sada se dogodila promjena da sam ja ušao u sastav tako da sam stvarno zadovoljan i sretan što sam uopće bio u postavi. No, krenuli smo u drugi krug i osvojili smo dva boda, mislim da je to najbitnije. Sada nas čekaju još tri finala do polufinala. Idemo utakmicu po utakmicu uz nadu da ćemo mi vratari dati još veći doprinos.

Radna temperatura

Maraš i Srna su ukazali da uz Martinovića Hrvatska ima »artiljerce« za svaki respekt. Uz njih, angažiranija krila i

Šoštarić: Island je dobar putokaz

Iako je na papiru Hrvatska jača, Denis Špoljarić, pomoćnik izbornika Dagura Sigurdssona, ističe kako se Švicarsku treba shvatiti ozbiljno.

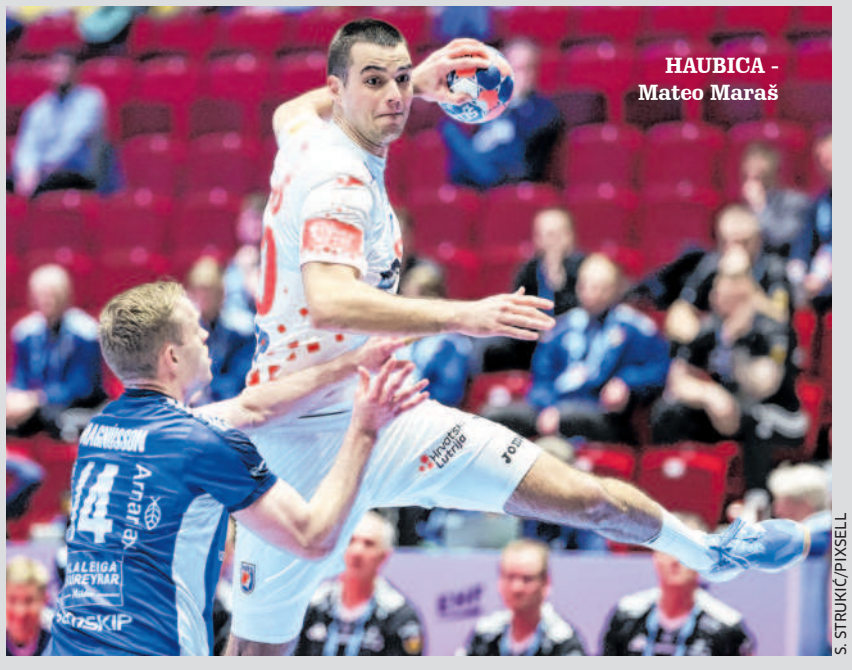
- Oni bi mogli biti iznenađenje. Igrali smo s njima dva puta, jednom dobili, jednom smo izgubili. Sada su im došli Nikola Portner i Mathieu Seravallie. Imaju dobrog lijevog vanjskog, dobrog vratara, neće biti lako, sigurno. To je jedna jako dobra ekipa i neće biti laka utakmica, ali pripremit ćemo se. Sad imamo zadnje dogovore i, ako uđemo pošteno u utakmicu, kao protiv Islanda, bit ćemo u redu - rekao je Špoljarić.

Osvrnuo se na ozljede Ivana Martinovića i Marina Šipića.

- Ništa strašno, ni s jednim ni s drugim, radi se o maloj kontuziji, sada čekamo dalje, ali mislim da će sve biti u redu.

Mario Šoštarić zadovoljan je izdanjem protiv Islanda.

- Sami sebi smo pokazali da možemo, vratili smo se na pobjednički put, sada je pozitivnija atmosfera u svlačionici. Odigrali smo jednu pravu utakmicu, probudili su se osjećaji, bili smo jedan za drugog i to je jedan dobar putokaz za dalje - kazao je Šoštarić.

HAUBICA - Mateo Maraš

S. STRUKIĆ/PIXSELL

I Mateo Maraš ističe kako se Švicarce ne smije podcijeniti.

- Oni su dosta agresivni, to je ekipa koja dobro balansira u svim segmentima igre, to će im biti forte. Nisu imali dosta sreće na ovom prvenstvu, nadam se da ni sada neće imati. Vodili su protiv Slovenaca devet razlike, a na kraju izgubili. Borimo se za bodove koji su krucijalni u ovom trenutku, ali bore se i oni - istaknuo je Maraš.

Hrvatske protiv Islanda na EP-u rukometaša

vatska. štujemo, e ne bojimo

ERUPCIJA RADOSTI - Dino Slavić

S. STRUKIĆ/PIXSELL

Skupina 1

Utakmice 3. kola:

Francuska - Portugal	46:38
Španjolska - Danska	31:36
Njemačka - Norveška	30:28

Njemačka	3	3	0	0	96:90	6
Francuska	3	2	0	1	113:104	4
Danska	3	2	0	1	97:91	4
Norveška	3	1	0	2	97:102	2
Portugal	3	1	0	2	99:107	2
Španjolska	3	0	0	3	97:105	0

Sljedeće kolo (26. siječnja): Portugal - Norveška (15.30), Španjolska - Francuska (18), Njemačka - Danska (20.30).

Skupina 2

Utakmice 2. kola:

Švicarska - Hrvatska	20.30 sati
Slovenija - Mađarska	15.30 sati
Island - Švedska	18.00 sati

Švedska	2	2	0	0	68:56	4
Island	2	1	0	1	53:53	2
Slovenija	2	1	0	1	69:70	2
Hrvatska	2	1	0	1	55:62	2
Mađarska	2	0	1	1	52:53	1
Švicarska	2	0	1	1	64:67	1

Sljedeće kolo (27. siječnja): Švicarska - Island (15.30), Slovenija - Hrvatska (18), Švedska - Mađarska (20.30).

pivote vrsni graditelj Cindrić ima napad kojim može uspješno dirigirati. Doda li se tome i čvršća obrana, dojam je da Hrvatska tek treba doseći »radnu temperaturu«.

- Ljudi moraju biti svjesni da su ovdje 24 najbolje ekipe u Europi. Eto, u Islandu imamo igrače koji igraju u Bundesligi. Recimo, nositelji su igre u jednom Magdeburgu, koji je posljednjih godina najbolja ekipa na svijetu. Nekima Island ne zvuči kao neka ekipa, ali oni koji prate rukomet i znaju za te igrače, jasno im je što je jedan Gisli Kristijansson koji 60 minuta ide »jedan na jedan«, Ito tako i Magnusson, to su sve igrači koji su na svojim pozicijama možda i najbolji na svijetu. Teško je igrati s takvom ekipom, trčati 60 minuta, boriti se, vraćati u obranu. Oni igraju taj svoj skandinavski rukomet, no mi smo pobijedili tu, na papiru možda i najtežu utakmicu. Ali, ništa lakše neće sada biti ni sa Švicarcima.

Slavić i prijatelji su ljudi svog vremena u kojem se sve odvija filmskom brzinom. Odu zadovoljni na spavanje, a ustanu s brigom o onom što ih očekuje. Nema vremena za slavljenje pobjede kada je novi ispit već pred vratima. Hrvatska s momcima iz skijaške nacije počinje uzbudljiv slalom, nadajući se prolasku kroz cilj, da će na koncu te utrke uletjeti u polufinale. U utorak ju potom dočekuje Slovenija a u srijedu Mađarska. No, to je daleko, a danas je tek nedjelja, večeras valja nadmašiti Švicarsku u susretu koji počinje u 20.30 sati, valja biti bolji od selekcije koju vodi Andy Schmid, inače najbolji švicarski rukometaš svih vremena.

- Nakon Islanda smo bili u euforiji možda sat, dva i sve se zaboravilo. Saniramo ozljede, analiziramo suparnike. Nema vremena za euforiju. Nije me bilo kada su dečki prije nekoliko mjeseci igrali s njima prijateljske utakmice. I oni su vrhunska ekipa s igračima koji igraju u Bundesligi, trener im je Andy Schmid, a svi znamo tko je bio on kao igrač. Sigurno da neće biti nimalo lako. Protiv Slovenije su vodili i deset razlike te na kraju izgubili, igrali su neriješeno s Mađarskom. Ekipa su za respekt, ali mi smo Hrvatska, uvijek idemo na pobjedu. Svakoga poštujemo, ali nikoga se ne bojimo. Nadam se da ćemo osvojiti dva boda.

Poraz hrvatskog tenisača u trećem kolu Australian Opena

KRAJ NADA - Marin Čilić

REUTERS

Marin Čilić ispustio peti set i priliku

Casper Ruud svladao je Čilića sa 6:4, 6:4, 3:6, 7:5. Čilić je imao 4:3, servis i 30:0, ali upao je u seriju pogrešaka, što ga je koštalo pobjede

MELBOURNE » Marin Čilić nije se uspio plasirati u osminu finala Australian Opena i upisati 600. pobjedu u karijeri. Norvežanin Casper Ruud izbjegao je maraton petog seta i izborio dvoboj s prošlogodišnjim polufinalistom, ljevorukim Amerikancem Benom Sheltonom, koji je sva tri meča na turniru dobio u tri seta. Čilić je imao priliku, 4:3, servis i 30:0 u četvrtom setu, sve nakon »breaka« u sedmom gemu. No, promašeni zicer kod 15:30, dvostruka servis pogreška i još jedna neprisiljena pogreška bili su prevelik dar za Ruuda, 13. igrača svijeta, koji je iskoristio priliku, a zatim u 12. gemu i prvu meč-loptu te ostvario pobjedu poslije tri sata i četiri minute igre. Čilić je meč zaključio 40. pogreškom. Ruud je ispalio 25 asova, iskoristio je tri od šest, a spasio osam od deset »break« lopti. Norvežanin sada vodi 5-0 u međusobnim ogledima protiv Čilića, finalista Australian opena 2018. godine.

Ruud je s dva rana »breaka« došao do prva dva seta. Čilić je ispuštao prilike, prvih osam »break« lopti ostale su neiskorištene, a onda se u osmom gemu trećeg seta ukazala šansa. Međugorac ju je pretvorio u treći set. I kada je sve sugeriralo da će Čilić igrati 55. meč u pet setova, u kojima ima omjer 34-20, uz mogućnost devetoga povratka nakon 0-2 u setovima, mala revija pogrešaka sve je odnijela.

Stanov oproštaj

- Marin je sjajan igrač, nevjerojatno je vidjeti kako igra u svojim godinama. Sjajna karijera, osvojio je US Open, igrao finala Wimbledona i Australian Opena... Presretan sam što nisam morao igrati peti set - rekao je Casper Ruud. - Bio sam frustriran jer nisam imao pravu šansu za »break«, već sam se spremao za peti set. Odjednom su krenule njegove pogreške, ubacio sam jednu loptu više...

Njegova supruga Maria treba roditi, Ruud je objavio da želi biti na nazočan.

- Nadam se da nije imala previše stresa zbog mene. Nadam se da će izdržati, stižem za koji dan. Zbog završenog turnira ili poziva.

Priču u Melbourneu zaključio je 40-godišnji Stan Wawrinka, ali je posljednji put napustio teren uz ovacije s tribina nakon velikog dvoboja s Taylorom Fritzom. Od veterana je prošao samo Novak Đoković, koji je upisao rekordnu 400. pobjedu na Grand Slam turnirima. Slijedi dvoboj s Čehom Menšikom.

Branitelj dvostruke krune Jannik Sinner provukao se kroz treće kolo. Amerikanac Eliot Spizzirri, 85. igrač svijeta, dobio je prvi set, da bi u trećoj dionici Sinnera počeli mučiti grčevi. Šepao je između poena, izmučen vrućinom australskog ljeta, zbog čega je zatvoren krov Rod Laver Arene, a igra na vanjskim terenima bila je prekinuta na gotovo pet sati. Spizzirri je vodio 3:1 u trećoj dionici, ali deset minuta stanke dok se zatvarao krov spasili su Sinnera, kao i niža temperatura pod krovom.

- Nisam imao pravo na tretman pa sam se istezao. Legao sam na pet minuta da bih opustio mišiće i spustio temperaturu tijela. Pomoglo je. Imao sam sreće s pravilom o prevelikoj toplini i zatvaranju krova jer sam se fizički mučio, na početku trećeg seta imao sam grčeve - rekao je Sinner.

Spizzirri nije tražio ispriku u krovu.

- Ne bih rekao da ga je stanka spasila, predobar je igrač da bi se reklo nešto takvo. Ali trenutak je bio izazovan. Takav je sport... - rekao je 24-godišnji Amerikanac poslije prvoga dvoboja protiv jednoga top 10 igrača u karijeri.

Umaški pobjednici

Sinneru slijedi sunarodnjak Luciano Darderi, koji je prvi put u osmini finala Grand Slam turnira. Bit će to još jedan dvoboj pobjednika umaškog ATP-a na ovogodišnjem Australian Openu.

- Samo jednom smo trenirali zajedno. Sretan sam što će barem jedan Talijan igrati u četvrtfinalu - dodao je Sinner.

Kod tenisačica su favoritkinje prošle dalje. U osmini finala je australska kvalifikantica Maddison Inglis, kojoj je Naomi Osaka predala dvoboj bez borbe zbog ozljede trbušnog zida.

U osmini finala turnira parova igrat će se hrvatski derbi, olimpijski pobjednici Mate Pavić i Nikola Mektić naći će se na suprotnim stranama mreže. Mate Pavić i Salvadorac Marcelo Arevalo prošli su indijsko-austrijski Srirama Balajija i Neila Oberlaitnera, dok su Nikola Mektić i Amerikanac Austin Krajicek uz dosta muke svladali američko-nizozemski dvojac Vasila Kirkova i Barta Stevensa.

Z. HORVAT

Semafor

Tenisačice, 3. kolo: Swiatek (2) - Kalinskaja (31) 6:1, 1:6, 6:1, Anisimova (4) - Stearns 6:1, 6:4, Ribakina (5) - Valentova 6:2, 6:3, Pegula (6) - Selekhmeteva 6:3, 6:2, Keys (9) - Kar. Pliškova 6:3, 6:3, Wang - Noskova (13) 7:5, 6:4, Inglis - Osaka (16) predaja, Mertens (21) - Bartunkova 6:0, 6:4.

Tenisači, 3. kolo: Sinner (1) - Spizzirri 4:6, 6:3, 6:4, 6:4, Đoković (4) - Van de Zandschulp 6:3, 6:4, 7:6 (4), Musetti (6) - Machac 5:7, 6:4, 6:2, 5:7, 6:2, Shelton (8) - Vacherot (30) 6:4, 6:4, 7:6 (5), Fritz (9) - Wawrinka 7:6 (5), 2:6, 6:4, 6:4, Ruud (12) - Čilić 6:4, 6:4, 3:6, 7:5, Darderi (22) - Hačanov (15) 7:6 (5), 3:6, 6:3, 6:4, Menšik (16) - Quinn 6:2, 7:6 (5), 7.6 (5).

Parovi, 2. kolo: Arevalo/Pavić (4) - Balaji/Oberleitner 7:5, 6:1, Krajicek/Mektić (16) - Kirkov/Stevens 7:6 (4), 7:5.

UKRATKO

JAY VINE PRED CILJEM

ADELAIDE » Britanac Ethan Vernon donio je prvu pobjedu NSN Cycling Teamu, koji je do lani nosio ime Izrael-Premier Tech. Vernon je slavio u sprintu u četvrtoj, pretposljednjoj etapi biciklističke utrke Tour Down Under, vožene od Brightona do Willunge u dužini od 131 kilometra. Etapa je trebala biti dugačka 176 kkilometara, ali je otpalo brdo Willunga zbog vrućine. Vernon je upisao 13. pobjedu u karijeri, nadmašivši Danca Tobiasa Lunda Andresena (Decathlon CMA-CGM) i Australca Laurencea Pithieja (Red Bull-Bora Hansgrohe).

Etapa je skraćena zbog vrućine, a obilježilo ju je odustajanje Ekvadorca Jhonatana Narvaeza (UAE Emirates) nakon pada, drugoplasiranog u ukupnom poretku. Narvaez je ozlijedio vrat, prebačen je u bolnicu, gdje je zadržan iz predostrožnosti. Narvaezovo odustajanje ostavilo je njegovom momčadskom kolegi i lideru Jayu Vineu otvoren put do ukupne pobjede. Vine ima 1:03 minute prednosti u odnosu na Švicarca Maura Schmida (Jayco AlUla), te 1:12 minuta prednosti ispred Australca Harryja Sweenyja (EF Education-Easypost). Fran Miholjević (Bahrein Victorius) je 95. s 14:09 minuta zaostatka nakon 113. mjesta u četvrtoj etapi s 2:19 minuta zaostatka za pobjednikom.

DOMEN PREVC SVJETSKI PRVAK U SKIJAŠKIM LETOVIMA

OBERSTDORF » Slovenac Domen Prevc novi je svjetski prvak u skijaškim letovima. Do zlata na Svjetskom prvenstvu koje se održava na letaonici u Oberstdorfu došao je s čak 59,5 bodova prednosti u odnosu na drugoplasiranog Norvežanina Mariusa Lindvika.

Prevc je u ovom trenutku vlasnik naslova svjetskog prvaka na letaonici i skakaonici, aktualni je pobjednik Novogodišnje turneje, vlasnik Malog kristalnog globusa za najboljeg letača te svjetskog rekorda u dužini leta (254,5 m) i uvjerljivo vodi u ukupnom redoslijedu Svjetskog kupa.

Pobjednik je odlučen već u prvoj seriji, kad je 26-godišnji Slovenac letom od 232 metra stvorio nenadoknadivu prednost od 48,5 bodova pred najbližim pratiteljem, tako da je posljednji skok bio samo formalnost. Prevc je letom od 222,5 metra ponovno skupio najviše bodova, a njegov konačni zbroj je iznosio 905,4.

REUTERS

Marius Lindvik, svjetski prvak u letovima iz 2022., došao je do srebrnog odličja s 845,9 bodova, a broncu je osvojio Ren Nikaido s 842,4 boda i tako Japanu donio tek treće odličje u povijesti na letačkim svjetskim prvenstvima, pridruživši se nekadašnjim prvacima Noriakiju Kasaiju (1992.) i Kazuyoshiju Funakiju (1998.).

Domen Prevc je postao treći Slovenac s naslovom svjetskog prvaka. Prije njega su zlatne medalje osvajali Robert Kranjec 2012. u norveškom Vikersundu te njegov stariji brat Peter 2016. u austrijskom Tauplitzu/Bad Mitterndorfu.

Danas će slovenska reprezentacija pokušati osvojiti treći uzastopni momčadski naslov. Domenu Prevcu će se pridružiti Timi Zajc, Anže Lanišek i Rok Oblak.

BEY PRESUDIO GRIZZLIESIMA

MEMPHIS » New Orleans Pelicansi su sa 133:127 pobijedili domaće Memphis Grizzliese najviše zahvaljujući Saddiqu Beyu, koji je u zadnjoj četvrtini postigao 19 od svojih 36 poena. Trey Murphy III je dodao 32 koša, dok je Zion Williamson završio s 24 poena i 11 skokova, a Pelicansi su prekinuli niz od tri poraza. Karlo Matković je odigrao 14:52 minute za Pelicanse i ubacio je pet koševa (šut iz igre 2/4, trice 1/3) uz šest skokova, jednu asistenciju i jednu ukradenu loptu. Jaren Jackson Jr. predvodio je Memphis s 26 poena i 12 skokova, dok je Jock Landale dodao 24 poena i 11 skokova.

Rezultati: Detroit - Houston 104:111, Atlanta - Phoenix 110:103, Brooklyn - Boston 126:130 (p), Cleveland - Sacramento 123:118, Memphis - New Orleans 127:133, Oklahoma City - Indiana 114:117, Milwaukee - Denver 100:102, Portland - Toronto 98:110.

SPORT NEDJELJOM

KOŠARKA

DRUGA LIGA - ZAPAD (M)
RIJEKA (D. Lukarić, 17): Kvarner Junior - FSV
MALI LOŠINJ (16): Jadranka - Kastav

DRUGA LIGA - ZAPAD (Ž)
RIJEKA (D. Lukarić, 13): Škurinje - Kastav 1998
CRIKVENICA (18): Crikvenica - Opatija

ODBOJKA

SUPERSPORT SUPERLIGA (M)
RIJEKA (D. Lukarić, 17): Rijeka - Centrometal

PRVA B LIGA - ZAPAD (Ž)
KOSTRENA (17): Kostrena - Drenova
VRSAR (11): Funtana - Gornja Vežica

BOĆANJE

HRVATSKA ŽENSKA LIGA (10)
HRASTENICE: ŠB Čavle - Labin
KASTAV: Kastav - Komiža
PULA: Pula - Drenova Rijeka

SVJETSKI KUP Spektakularan spust na stazi Streif u Kitzbühe

Franzoni zasjenio Odermatta

U drugom nastupu na Streifu Franzoni je dohvatio pobjedu, koja je ostala nedostižna za Švicarca Marca Odermatta. Treći je s 39 stotinki zaostatka bio Francuz Maxence Muzaton sa startnim brojem 29

Zlatko HORVAT

KITZBÜHEL » Giovanni Franzoni, 24-godišnji Talijan pobjednik je spektakularnog spusta u Kitzbühelu. U drugom nastupu na Streifu Franzoni je dohvatio pobjedu, koja je ostala nedostižna za Švicarca Marca Odermatta. Lider Svjetskog kupa, pobjednik super G-ja dan ranije, treći je put bio drugi na Streifu. Osam dana nakon prvog trijumfa u karijeri, u super G-ju u Wengenu, Franzoni je briljantno prošao drugu polovicu staze i za sedam stotinki nadmašio Odermatta. Treći je s 39 stotinki zaostatka bio Francuz Maxence Muzaton sa startnim brojem 29, koji je na četvrtom prolaznom vremenu imao 54 stotinke prednosti u odnosu na Franzonija, ali nije izdržao.

- Znao sam da sam bio brz u završnom dijelu, ali tresao sam se stalno nakon moje vožnje - priznao je Giovanni Franzoni, kojeg su preplavile emocije, bilo je i suza, iako je dugo strijepio jer je nekoliko skijaša s visokim startnim brojevima bilo vrlo brzo. - Presretan sam. Na treninzima je bilo nesigurnosti na Steilhangu, nisam bio dobar na tom dijelu. Ali bio sam brz ovoga puta. Ovo je ludo. Ovo mi je drugi nastup na Streifu, a pobjeda je stigla nakon prvog postolja u Wengenu. To je san svakog skijaša.

Posveta

Franzoni je pobjedu posvetio nekadašnjem cimeru Matteu Franzosu, koji je poginuo na treningu u Čileu u rujnu prošle godine.

REUTERS

Pobjeda je bila cilj, moj veliki san. Nisam uspio, Giovanni je bio sedam stotinki brži

Marco Odermatt

Odermatt nije mogao vjerovati za koliko mu je izmakla prva pobjeda na Streifu. Za utjehu mu ostaje stoto postolje u karijeri i peti je kojem je to uspjelo (Stenmark 163, Hirscher 138, Girardelli 101, Kristoffersen 100).

- Osjećam se glupo jer sam razočaran drugim mjestom u Kitzbühelu. Pobjeda je bila cilj, moj veliki san. Nisam uspio, Giovanni je bio sedam stotinki brži - priznao je Marco Odermatt.

Dobar osjećaj

Muzaton je sa startnim brojem 29 stigao do prvog postolja u spustu u karijeri.

- Uvijek imam dobar osjećaj u Kitzbühelu. Uvijek sam imao dobre rezultate, ali nedovoljno

Vrijedna pobjeda kuglačica Mlake u prvom susretu četvrtfinala Lige prvaka

Tigrice projurile kroz Budimpeštu

RAKOSHEGYI VSE	1
MLAKA	7

Mlaka je bila 20 čunjeva od rekorda kuglane na kojoj je prvi put nastupila

BUDUMPEŠTA » Prvi susret četvrtfinala Lige prvaka kuglačica: Rakoshegyi VSE - Mlaka 1:7 (8:16, 3.319:3.551). Rezultati: Bordacs-Szalai - Nemes 0:1 (0:4, 554:619), Balintfy - Bogdanović 0:1 (1:3, 538:619), Bruszt (Urban) - Gal 0:1 (1:3, 516:610), Danoczy - Pofuk 0:1 (2:2, 575:584), Kis Horvath - Strelec Juvančič (Bakić) 1:0 (3:1, 572:525), Csongradi - Polanšćak 0:1 (1:3, 564:594).

Kuglačice Mlake napravile su veliki korak prema Final Fouru, što se 28. i 29. ožujka igra u Brčkom. U prvom susretu četvrtfinala nadigrale su mađarske suparnice i stekle kapital koji 14. veljače na kuglani Mlaka treba pretvoriti u plasman na završni turnir.

Mađarica Iren Nemes, kojoj se poklopila još jedna »domaća« međunarodna utakmica Mlake, zbog obaveza na radnom mjestu više ne stiže igrati u prvenstvu Hrvatske, ali još je jednom bila od velike pomoći. Zajedno s Venesom Bogdanović pokazala je smjer utamice. Kada je Valentina Gal dodala bod uz gotovo sto čunjeva prednosti, bilo je jasno da je sve riješeno već u prvom susretu u kojem su Tigrice bile 20 čunjeva od rekorda kuglane na kojoj su nastupile prvi put.

- Kada dođe, Iren Nemes je uvijek »nabrijana«. Sve je ispalo odlično. Još uzvrat pa Brčko, tamo ćemo se potruditi osvojiti još jednu međunarodnu titulu. Nije nam predaleko, nećemo se umoriti, a nema ni kvalifikacija. Kuglana je za visoke rezultate pa ćemo se potruditi nadoknaditi propušteno u Svjetskom kupu. Znamo što su nam ciljevi, prvenstvo i što bolji plasman u Ligi prvaka. Svjetski kup je najesen u Brčkom pa ćemo pokušati vratiti i taj trofej. Ali ponovit ću još nešto. Kada ljudi vide kako mi pobjeđujemo, vjerojatno misle da je to lagano. To što mi radimo je iznad svih kriterija, ne samo u kuglačkom sportu. I kada se nešto ne osvoji, pitaju se što se događa. Ma, događa se život - kaže trener Mlake Tonči Mikac.

N. BLAGOJEVIĆ

INSPIRIRANA - Iren Nemes

Z. HORVAT

elu u znaku mladog Talijana

POKORIO STREIF - Giovanni Franzoni

REUTERS

dobre za postolje - rekao je 35-godišpnji Muzaton.

Rezultati: 1. Giovanni Franzoni (Ita) 1:52.31, 2. Marco Odermatt (Švi) 0.07, 3. Maxence Muzaton (Fra) 0.39, 4. Florian Scheider (Ita) 0.67, 5. Nils Allegre (Fra) 0.68, 6. Neils Hintermann (Švi) 0.71, 7. Dominik Paris (Ita) 0.93, 8. Luis Vogt (Nje) 0.95, 9. Miha Hrobat (Slo) 0.96, 10. Felix Monsen (Šve) 1.26 sekundi zaostatka.

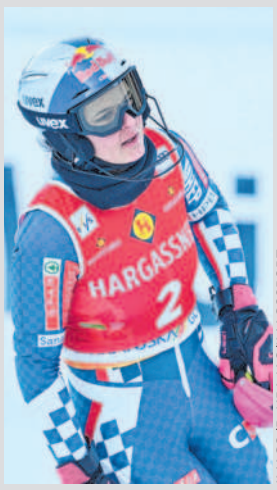
Ukupni poredak u spustu: 1. Marco Odermatt (Švi) 460, 2. Franjo Von Allmen (Švi) 298, 3. Giovanni Franzoni (Ita) 216 bodova.

Ukupni poredak Svjetskog kupa: 1. Marco Odermatt (Švi) 1.285 bodova, 2. Lucas Barathen Pinheiro (Bra) 618, 3. Atle Lie McGrath (Nor) 578 bodova.

Sara Hector najbrža, Zrinka Ljutić bez bodova

Šveđanka Sara Hector pobjednica je veleslaloma Svjetskog kupa voženog u češkom Spindleruvom Mlynu. Šveđanka, najbrža i u prvoj vožnji, nadmašila je Amerikanku Paulu Moltzan za 18, a Amerikanku Mikaelu Shiffrin za 23 stotinke. Zrinka Ljutić nije završila utrku, nakon 24. mjesta u prvoj vožnji, u drugom »laufu« završila je na boku i odustala, raspalivši štapom po snijegu. Serija skromnih rezultata se nastavlja.

U poretku veleslaloma vodi Austrijanka Julia Scheib, koja jučer nije završila utrku, s 560 bodova. Druga je Švicarka Camille Rast, jučer četvrta (0.71), s 471 bodom, dok je treća Sara Hector s 429 bodova.

IMAGO/D. KRAJAC/IMAGOSPORT

Zrinka Ljutić

U ukupnom poretku vodi Shiffrin s 1.033 boda, Rast ima 883, a treća Austrijanka Emma Aicher 624 boda. Danas se u Spindlerovu Mlynu vozi slalom. Prva vožnja je od 9.30 sati, a druga u 12.15 sati.

Košarkašice FSV-a uvjerljivo poražene od Raguse u 14. kolu Premijer lige

Prvakinje ipak prejake

FSV - Ragusa 58:84 (13:20, 12:20, 16:26, 17:18). Riječanke su dobro startale i povele 13:11, a gošće su utakmicu riješile početkom treće dionice

RIJEKA » Utakmica 14. kola Premijer lige košarkašica: FSV - Ragusa 58:84 (13:20, 12:20, 16:26, 17:18). SRC »3. maj«. Gledatelja: 200. Suci: Lenac, Maljevac i Krolo.

FSV: Mašić 4, Konjević 12, Brandić 9, Zukanović 16, Brajac 9, Ratković 2, Vidović, Jurčić, Džidžić 6, Perić.

RAGUSA: Čipčić 8, Vučković 17, Miloglav 8, Todorić 9, Mandić 15, Boyomo, Strilić 13, Meite 12, Tokić 2, Đuranović.

Košarkašice FSV-a upisale su očekivani poraz. Ragusa, koja je zadnjih pet sezona osvajala titulu prvakinja Hrvatske, ograničila je Riječanke na mali broj poena i potvrdila dominaciju u Premijer ligi, iako su Dubrovčanke imale nekoliko kikseva ove sezone te su trenutno na petom mjestu ljestvice.

Domaća je ekipa bila bez glavnog trenera Davora Tadeja, koji je s juniorkama na poluzavršnici WABA U-17 lige, pa u zapisniku nije bilo niti mladih igračica. Riječanke je stoga vodila pomoćna trenerica Barbara Perić.

FSV je dobro startao, u osmoj je minuti vodio 13:11, ali je potom Ragusa serijom 9:0 u posljednje dvije minute zaključila dionicu vodstvom 20:13. Domaće su promašile nekoliko trica, a protivnice su ih kaznile iz gotovo svakog šuta koji su imale. U drugoj četvrtini su im Iva Todorić i Jovana Mandić radile velike probleme, a nedostajao je uobičajeni napadački učinak Anje Konjević i Marijane Zukanović.

D. MICULINIĆ

PRVO IME RIJEČANKI - Marijana Zukanović

Ako su se riječke igračice i nadale iznenađenju, Dubrovčanke su sve riješile u trećoj četvrtini. Preciznije, već u prvih nekoliko minuta dionice, nakon što su Nevena Vučković i Carmen Miloglav pogodile po tricu (25:46). FSV i Ragusa će se susresti 19. veljače u polufinalu Kupa »Ružica Meglaj-Rimac«.

Katarina BLAŽEVIĆ

Dubrovnik - Kvarner 98:74

Utakmica 18. kola SuperSport Premijer lige: Dubrovnik - Kvarner 98:74 (24:20, 30:17, 30:18, 14:19). Dvorana Gospino polje. Gledatelja: 250. Suci: Vovk, Mikulić i Kumrić.

DUBROVNIK: Wheeler 8, Dubelj 26 (6-6), Loncović 6, Andrić 12 (2-2), Gulin 20, Bačić 1 (1-2), Klarić 4 (2-2), Šipka, Frančešević, Pavin 5, Vodopija 2, Batinić 14 (4-4).

KVARNER: Ogrizović 4, Supreme Shakur 20 (2-2), Vujičić 9 (3-4), Jukić 4 (2-2), Vučić 17 (6-8), Eaddy, Cvitanović 7, Fantina, Smojver 6 (0-1), Jambrović 7 (1-2).

Košarkaši Kvarnera doživjeli su treći poraz u nizu, nisu se uspjeli iskupiti u Gospinom polju gdje su debelo »zamrznuti« od Dubrovčana, s čak 24 poena razlike. Dubrovčani su uvjerljivo slavili u Kostreni te potvrdili da njihov uspjeh na Kvarneru nije bio slučajan.

Domaći su išli na pogon Dubelja i Gulina koji su zajedno postigli čak 46 poena i bili nerješiva enigma za Riječane. U riječkim redovima najefikasniji su bili Supreme Shakur s 20 i Vučić sa 17 poena. Riječani su puno griješili u odnosu na domaćine (23/11) i imali čak nešto više skokova (34/29), ali jednostavno nije išlo.

Nakon početnog vodstva (4:5), Batinićeva trica odvela je Gospare na 22:15, a serija 9:0 u drugoj četvrtini praktički presudila je Kvarnerašima za minus 17 poena (54:37).

U trećoj dionici prednost Dubrovnika je bujala do te mjere da je Batinić u 28. minuti pogodio za 78:51 i definitivni kraj riječkih nada. Domaći su najveću prednost od 84:53 imali krajem treće četvrtine, Riječani su pak u završnici samo ublažili ionako težak poraz. (D. F.)

Svjetski kup u para snowboardu

BRUNO BOŠNJAK ČETVRTI

ZAGREB » Hrvatski paraolimpijac Bruno Bošnjak osvojio je četvrto mjestu u para snowboardu u disciplini cross na utrci Svjetskog kupa u švicarskom Lenku. Ukupno je u svim kategorijama nastupilo 78 sportaša, a Bošnjak je nastupio u kategoriji LL1.

U kvalifikacijama je imao šesto vrijeme, potom je u svojoj polufinalnoj skupini bio drugi, da bi u finalu osvojio četvrto mjesto. Pobijedio je Japanac Daichi Oguri ispred Amerikanca Noaha Elliotta i Nizozemca Chrisa Vosa. Drugog dana Bošnjak je u istoj disciplini zauzeo osmo mjesto.

U ukupnom poretku Svjetskog kupa Bošnjak drži šesto mjesto. Podsjetimo, Bošnjak je osvojio brončano odličje na Zimskim paraolimpijskim igrama 2018. u Pyeongchangu, prvo u hrvatskoj »zimskoj« paraolimpijskoj povijesti.

U njemačkom Feldbergu održana su dva slaloma Svjetskog kupa u para skijanju.

Hrvatska paraolimpijka Lucija Smetiško, koja nastupa u kategoriji stojećih i oba je završila na petom mjestu u konkurenciji 19 skijašica.

Bošnjaka i Smetiško uskoro očekuje i nastup na Zimskim paraolimpijskim igrama koje će se od 6. do 15. ožujka održati u Milanu i Cortini d'Ampezzo.

U češkim Rokytnicama su održani FIS slalom i veleslaloma na kojima su nastupili brat i sestra, Petar i Karla Kordić u kategoriji slijepih i slabovidnih. Karla je osvojila dva druga mjesta, Petar je bio treći u veleslalomu, dok slalom nije završio.

Odbojkaši Rijeke danas otvaraju drugi dio superligaške sezone

Velimir Liverić: Onaj tko dođe u dvoranu, neće požaliti

RIJEKA » Odbojkaši Rijeke danas otvaraju drugi dio superligaške sezone. Protivnik u Dvorani mladosti je Centrometal, susjed na ljestvici, a utakmica koja počinje u 17 sati je i na programu MaxSporta. Riječani tijekom zimske stanke nisu uspjeli dovesti toliko željeno pojačanje, ali momčad je sada jača za dvojicu povratnika nakon ozljeda na poziciji srednjeg blokera, Leona Kupsjaka i Davida Halušku.

- Njih dvojica treniraju još od malo prije Božića, tako da su gotovo u punom pogonu. Vjerojatno će jedan od njih dvojice početi današnju utakmicu. Uz njih, imamo i Žeželića te Sulića kao pomoć na sredini. Trebali smo odigrati nekoliko prijateljskih utakmica, ali odigrali smo samo jednu. Ali bilo je dobro, zadovoljan sam treninzima - govori trener odbojkaša Rijeke Velimir Liverić.

Rijeka je trenutno osma od deset ekipa na ljestvici, Centrometal je sedmi s istim brojem bodova, a Marsonia, koja drži šesto mjesto, posljednje koje vodi u doigravanje, ima tek jednu pobjedu više. Stoga će Liverićeva momčad prvo morati izboriti za ostanak, a onda je želja dogurati do šestog mjesta i četvrtfinala Superlige.

- Sada smo s Kupsjakom i Haluškom sigurno jači. Dugo nismo igrali, ali dat ćemo sve od sebe jer su nam važni bodovi u pitanju. Nije tu u igri samo šesto mjesto, već i peto ako dobijemo one utakmice koje možemo dobiti. Nadam se da su svi igrači svjesni borbe za petu poziciju. Naravno, prvo moramo izboriti ostanak.

D. MICULINIĆ

POVRATAK - Leon Kupsjak i Velimir Liverić

Današnji protivnik je slavio u prvom ovosezonskom međusobnom dvoboju rezultatom 3:2.

- Iskusna su ekipa, možda malo manje treniraju od nas, ali imaju dosta bivših reprezentativaca. Trenutno ne znamo u kakvoj su formi, ali utakmica će sigurno biti napeta. Bit će i na televiziji pa će i jedni i drugi dati još više od sebe. Onaj tko dođe u dvoranu, neće požaliti. Nadamo se dobrom kraju za nas - zaključuje Velimir Liverić.

K. BLAŽEVIĆ

SJEĆANJA

Tužno sjećanje

IGOR ŠEGULJA

25.1.2025. - 25.1.2026.

Vrijeme prolazi ali ti kucaš stalno u našim srcima.
Tvoja MAMA i BRAĆA s obiteljima

194811

Sjećanje na voljenog

IGOR ŠEGULJA

25.1.2025. - 25.1.2026.

Uvijek si u našim mislima.
Tvoje DANIJELA i LAURA

194812

Tužno sjećanje na naše voljene

MILKA DRAGIČEVIĆ

25.1.2016. - 25.1.2026.

DRAGUTIN DRAGIČEVIĆ

12.5.2021. - 25.1.2026.

VAŠI NAJMILIJI

194151

Tužno sjećanje

MIRJANA UČUR

25.1.2008. - 25.1.2026.

OBITELJ

194307

OGLASNI RIJEKA

RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK
8 - 18 SATI
(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)

SUBOTOM
ZATVORENO

NEDJELJOM I PRAZNICIMA
13 - 18 SATI

tel: 051 212 102

FENIKS
ENIGMATSKA IZDANJA
Pretplatite se... na tel. 051/650-043 ili 051/650-194...
ili na info.pretplata@novilist.hr

www.novilist.hr

KAKO NABAVITI KALENDAR

Zbog velikog interesa za kalendar obavještavamo čitatelje da se isti može nabaviti (kupnja Novog lista - izdanje 6. prosinca 2025.) u Oglasnom odjelu Novog lista u Rijeci, Andrije Medulića 6-8, tel. 212 102

KALENDAR NA 13 STRANICA SADRŽI:

fotografije koje su dostavili i birali čitatelji, mjesečni datumar, Mjesečeve mijene i zbirni kalendar za 2026. godinu

partneri projekta HEP JADROLINIJA Paket24 STUDENTSKI CENTAR RIJEKA

FENIKS
ENIGMATSKA IZDANJA
u prodaji...

Pretplatite se...
na tel. 051/650-043 ili 051/650-194
ili na info.pretplata@novilist.hr

DNEVNI HOROSKOP

OVAN 21.III. - 21.IV.

Idućih dana u poslovanju nije potreban pretjerani oprez. U poslovnom okruženju ćete se dobro snalaziti, a ima i dosta onih koji vam pomažu. Ovo je vrijeme kad možete riješiti i neke teže poslove. Uglavnom ćete se dobro osjećati.

BIK 21.IV. - 21.V.

Nećete se previše truditi oko situacija koje danas ne možete riješiti. Ne želite se previše opterećivati problemima. Uspjet ćete sve držati pod kontrolom. Ovih ćete dana više razmišljati o društvenom životu i o ljubavi, jer vam je i jedno i drugo važno.

BLIZANCI 22.V. - 21.VI.

Odmor vam odgovara, ali već ste se zaželjeli posla. Uspješno ćete pronalaziti put u rješavanju problema i dobro ćete uskladivati svoje poslovne obaveze. Premda vam se čini kako vam dosta toga ne uspijeva i dalje treba uporno raditi.

RAK 22.VI. - 22.VII.

Današnji bi dan mogao biti ugodan. Boravak u prirodi i rekreacija pomoći će vam u obnavljanju snage, a koristilo bi vam i više druženja. No, bit ćete skloni povlačenju i razmišljanju o onome što se oko vas događa. Ne očekuje vas previše poslovnih obaveza.

LAV 23.VII. - 22.VIII.

Treba sada izbjegavati veće poslove, ali ne treba bježati od poslovnih obaveza. Uglavnom ćete se danas dobro osjećati. Neke se situacije na poslu razvijaju polako, ali znatno bolje nego ste očekivali.

DJEVICA 23.VIII. - 22.IX.

Dosta bi mogli biti izraženi emotivni problemi, što će vam zaokupljati pažnju. Idućih će dana na poslu situacija biti prilično neodređena. Bit će dosta obaveza, problema, ali i uspjeha. Budite uporni.

VAGA 23.IX. - 22.X.

Neki novi poslovni potezi mogli bi vam donijeti vrlo dobre rezultate. Čvrsti ste u svojim odlukama, ali bi idućih dana trebalo izbjegavati pregovore i baviti se stvarima koje se tiču administracije, potpisivanja dokumenata i slično.

ŠKORPION 23.X. - 21.XI.

Na poslu će napetost biti nešto manja nego proteklih dana, međutim, treba i dalje paziti na ono što radite. Ne treba se živcirati zbog stvari koje možda i ne možete promijeniti. Treba zadržati dobar odnos sa suradnicima.

STRIJELAC 22.XI. - 21.XII.

Ne treba očekivati veće pomake na poslu. Bit će dosta problema u ostvarivanju planova, ali ćete se boriti kako bi u nečemu uspjeli. Posebno ćete se dosta boriti za svoju poslovnu poziciju.

JARAC 22.XII. - 20.I.

Uglavnom ćete biti zadovoljni i dosta zainteresirani za ono što se događa. Bit će prilično naglašena želja za uspjehom, tako da ćete dosta planirati i tražiti nove mogućnosti. Ljubavna situacija je promjenljiva.

VODENJAK 21.I. - 18.II.

Pokušat ćete srediti svoje poslovne planove i napraviti sve kako bi ih mogli ostvariti. Veće promjene vam sada ne trebaju, u sve treba ulaziti polako. Odnosi na poslu su dobri, imate dobre kontakte sa suradnicima.

RIBE 19.II. - 20.III.

Ljubavna vam je situacija sada najvažnija i o tome ćete najviše razmišljati. Odnosi s partnerom mogu biti napeti, te treba paziti kako ne bi došlo do većih problema. Na poslu će idućih dana stanje biti dosta mirno.

FENIKSOV SUDOKU

2								4
	9			2			6	
			8		3			
		6	1		8	5		
	3						4	
		4	6		2	9		
			9		5			
	4			6			1	
7								8

RJEŠENJE

FENIKS ENIGMATSKI MAGAZIN

8	5	6	4	1	3	9	2	7
9	1	3	7	6	2	8	4	5
2	7	4	5	8	9	3	1	6
7	8	9	2	3	6	4	5	1
6	4	2	9	5	7	1	3	8
3	2	5	1	4	8	7	6	9
1	6	7	3	2	5	9	8	4
4	9	8	6	7	1	5	3	2
5	3	1	8	9	4	2	7	6

Dogodilo se na današnji dan

Umro je Gajzerik, kralj Vandala i Alana

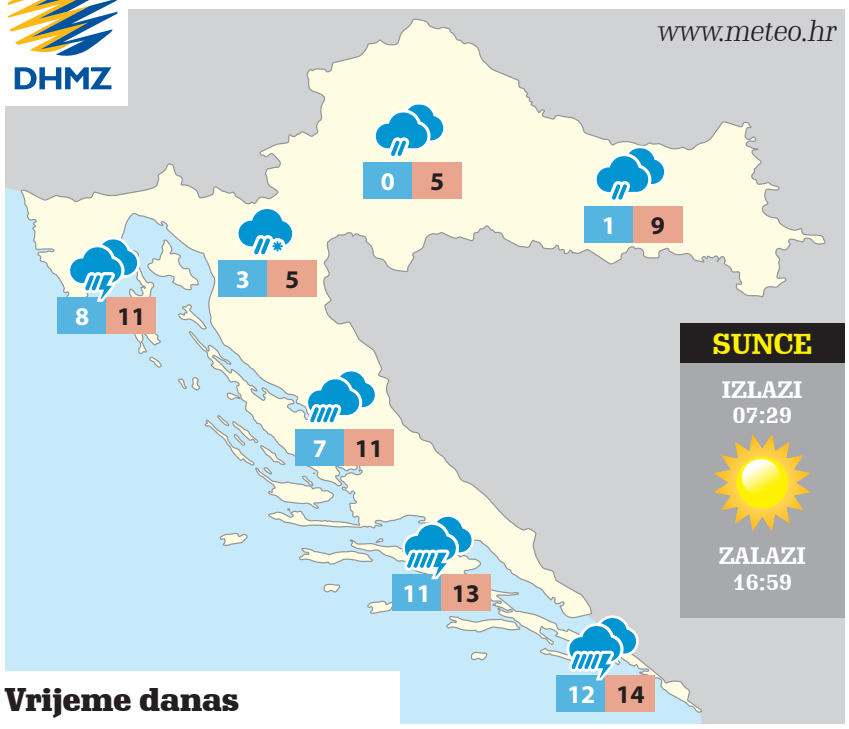
Wikipedija

Kralj Vandala i Alana, Gajzerik rođen je 389., a preminuo je 25. siječnja 477. godine. Bio je bio kralj Vandala i Alana između 428. godine do svoje smrti 477. godine. Povjesničari ga smatraju jednim od najvažnijih ili najvažnijom osobom u rušenju Zapadnog Rimskog Carstva, zabilježeno je u arhivskoj građi. U potonjoj piše da je Gajzerik bio izvanbračno dijete vandalskog kralja Godigisela. Smatra se da je rođen na području Blatnog jezera oko 389. godine. Otac mu je poginuo 406. godine, a vlast u državi je preuzeo Gajzerikov brat Gunderik koji je gotovo zajedno s drugim barbarima probio rimsku granicu na rijeci Rajni 31. prosinca 406. godine. Tijekom bratove vladavine on je njegov zamjenik, a ujedno i nasljednik pošto se kod Vandala ovog razdoblja nasljeđuje putem starosti unutar obitelji, a ne s oca na sina. Gunderik je preminuo 428. godine, a zavisno od izvora Gajzerik je odmah počeo graditi brodove za odlazak u Afriku ili ih je bio gradio još tijekom bratova života. Nakon početnih uspjeha protiv Rima Vandali i Alani se u trećem desetljeću petog stoljeća na Pirinejskom poluotoku nalaze pod žestokim napadima rimske vojske i Vizigota, koji se bore za Rim, tako da Gajzerik donosi odluku o invaziji rimske Afrike. Broj od 80 tisuća Vandala i Alana, uključujući žene, starce i djecu, koji su 429. godine prešli Gibraltar lako pobjeđuju rimsku vojsku na području današnjeg Maroka i Alžira. To nije bilo dovoljno ambicioznom Gajzeriku koji je htio osvojiti Kartagu i čekao priliku, koja mu se pružila 439. godine kad na prepad postiže svoj cilj. Dana 31. svibnja 455. Gajzerik se sa vojskom iskrcava kod grada Rima i uskoro ga bez ikakvog otpora zauzima. Tijekom sljedećih 14 dana Vandali pljačkaju Rim, a po događajima tijekom tih dana će biti stvoren pojam vandalizam. Pored ostalog pri povratku u Kartagu Vandali sa sobom uzimaju kao taoce najbogatije građane, među njima caricu i njene kćerke, kako bi za njihovu slobodu dobili otkupninu. Prije svoje smrti u 88. godini Gajzerik će doživjeti svrgavanje zadnjeg rimskog cara koji vlada u Italiji. Njegov unuk Hilderik će postati posljednji vladar iz Teodozijeve dinastije, ali on neće vladati Rimom kao Teodozije I. nego vandalskim kraljevstvom, navedeno je u materijalima. (S.U.)

DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD

DHMZ

www.meteo.hr

SUNCE

IZLAZI 07:29

ZALAZI 16:59

Vrijeme danas

Pretežno oblačno s kišom. Na Jadranu i predjelima uz njega mjestimice su mogući izraženiji pljuskovi s grmljavinom, osobito u Dalmaciji. U noći i ujutro na sjeveru je moguća kiša koja se smrzava u dodiru s hladnim tlom, a u višem gorju kiša će prelaziti u susnježicu i snijeg. VNajniža temperatura zraka uglavnom od 0 do 5, na Jadranu između 7 i 12 °C. Najviša dnevna od 4 do 9, na Jadranu te u unutrašnjosti Istre i Dalmacije od 10 do 15 °C.

Sljedeća 3 dana

U ponedjeljak promjenljivo oblačno sa sunčanim razdobljima. Ponajprije u Dalmaciji, još u noći i ujutro i u unutrašnjosti mjestimice kiša, u gorskoj Hrvatskoj ponegdje je moguća susnježica ili snijeg. U utorak djelomice, na Jadranu i pretežno sunčano, a zatim povećanje naoblake i u srijedu kiša, osobito na Jadranu i pljuskovi s grmljavinom. Na Jadranu slab do umjeren sjeverozapadni vjetar i bura, u ponedjeljak na jugu te ponovno u utorak poslijepodne jugo.

MJESEČEVE MIJENE

FENIKSOVA SKANDINAVKA

AUTOR: MARKO ĆORAK	POLITIKA KOJA UGAĐA ŠIROKIM DRUŠTVENIM SLOJEVIMA	ISTOČNJAČKI DIVAN BEZ NASLOVA	TENOR RIJEČKE OPERE, VOLJEN	RIMSKI KUĆNI DUH	TALIJANSKA NAFTNA KOMPANIJA	VLADIMIR ANIĆ	JOD	"ČELIK"	MAGA-GASKARSKI POLU-MAJMUN	GRČKI BOG MORA, OTAC PEDESET KĆERI	FILM ALANA PARKERA S MADONNOM U NASLOVNOJ ULOZI	ČEŽLJIV, ŽUDAN	JUNAK VERGILIJEVA EPA
(SKUPA S **) ZAVRŠETAK TEKSTA KARIKATURE													
PRILOG; SA STRAŽNJE STRANE, IZA							SINGULAR (GRAM.)	KOŠ. TRENER SPAHIJA / EKSPLOZIV KORIŠTEN U 1. SVJ. RATU					*
MJESTO U OPĆINI OPATIJA						SNAST, TAKELAŽA / RASCJEP, RAZDOR							*
GLUMICA THURMAN				JEDAN POTPUN POKRET PREKRETANJA / VRSTA VRBE									
LADISLAV OD MILJA					PJEVAČICA BAKOVIĆ / SJEVERNO-ATLANTSKO KOPNO								
INDIJ			PJESNIKINJA PARUN / PRIPOVIJEST ĐURE SUDETE										
FILM COSTE GAVRASA		FRANCUSKI PLEMIĆKI NASLOV / KARLOVAC											
POGODBENI VEZNIK				ELEKTRIČNO NABIJENE ČESTICE / "ŠKOLA"									
MARŠALOV URED													

RJEŠENJA: POGLAVIČINE ŽE, OTRAGA, NEVEN, POBRI, JEDRILJE, UMA, PREKRETAJ, LACI, ADRIJANA, IN, VESNA, Z, MARKIZ, AKO, IONI, MARŠALAT.

LUMEN
ENIGMATSKI PRILOG NEDJELJOM
NOVI LIST
BROJ 839

GLAVNI GRAD I LUKA GRENLANDA NA SLICI (U NJEMU ŽIVI OKO 20 000 STANOVNIKA OD UKUPNO OKO 56 000 NA OTOKU)

PLEMENITI PLIN (ZNAK AR)

MISTICI KOJI SE BAVE TEOZOFIJOM

POSLATI VIJEST

"ETVEŠ"

LATINSKO IME BOŽICE CERERE

RUMUNJSKA MARKA VOZILA

NAŠA KERAMIČARKA I SLIKARICA, LJERKA

"EAST"

ZRAČNA BAZA SAD-A NA GRENLANDU OSNOVANA 1951. (2023. PREIMENOVANA JE U SVEMIRSKU BAZU PITUFFIK)

BORBA, NADMETANJE

TAJLAND

STANOVNIK REPUBLIKE U JZ RUSIJI

DIAMID UGLJIČNE KISELINE, KARBAMID, MOKRAĆEVINA

HERCEGOVCI

AMERIČKA MAČKA, OBOJENI LEOPARD

ANNE HECHE

MJESTO NA DUNAVU U BAČKOJ

PRAVNA OSNOVA POSTOJANJA RADNOGA ODNOSA

RAČIĆI KOJI SE LOVE U VODAMA OKO GRENLANDA

ŠNOP IGRAĆIH KARATA (NJEM.)

MJESTO KOD OPATIJE

AUTOR: RAJKO RICIJAŠ

"DINAMOVA" NAVIJAČKA SKUPINA

GLAVNA ARTERIJA

MINERAL PRONAĐEN JEDINO NA GRENLANDU

SOČNO TROPSKO VOĆE (MN.)

MJESTO JUGO-ISTOČNO OD PAZINA

CRVENI PRSTEN OKO BRADAVICE (MN.)

DŽEPNE BILJEŽNICE

PRIJE-VREMEN

NIŽI TURSKI PLEMIĆI

PRVI PRIJEVOD BIBLIJE NA LATINSKI

RIBA KOJA SE LOVI U VODAMA OKO GRENLANDA

STOTI DIO JORDANSKOG DINARA

KOŠARKAŠ KUKOČ

STRUČCI CVIJEĆA

MALO PRIJE NEGO ŠTO PADNE NOĆ

STARO-SJEDIOCI GRENLANDA

ČINITI OGRANIČENIM, OGRANIČAVATI VIDIKE KOMU (FR.)

SAMOSTAN-SKE ZGRADE I POSJED (MN.)

ETNONIM

BRITANSKI PRODUCENT I BIVŠI KLAVIJATURIST "ROXY MUSICA"

EVO, GLE

GLUMICA BORTOLAZZI

NOGOMETAŠ SHARBINI

KANTAUTOR RONČEVIĆ

SLIKA ILI RELJEF U OBLIKU KRUGA KOJEGA OBLIK POTJEČE OD ANTIČKOG MEDALJONA

KAMENITO TLO, KRAS

MREŽA (ENGL.)

"LONG DISTANCE OPERATOR"

SVJETSKA DOSTAVLJAČKA TVRTKA

GLUMICA THURMAN

"CRVENI KRIŽ"

TMINA, TAMA

IZVORNO IME GRENLANDA (NAJVEĆEG OTOKA NA SVIJETU)

RIMSKI: 1

ASTAT

"RADIJUS"

PRIJEDLOG; IZ SREDINE

ITALIJA

NAJVEĆI OD MALIH SUNDSKIH OTOKA

SUMPOR

MAMLJENJE

VANADIJ

ŠIVATI

FENIKS

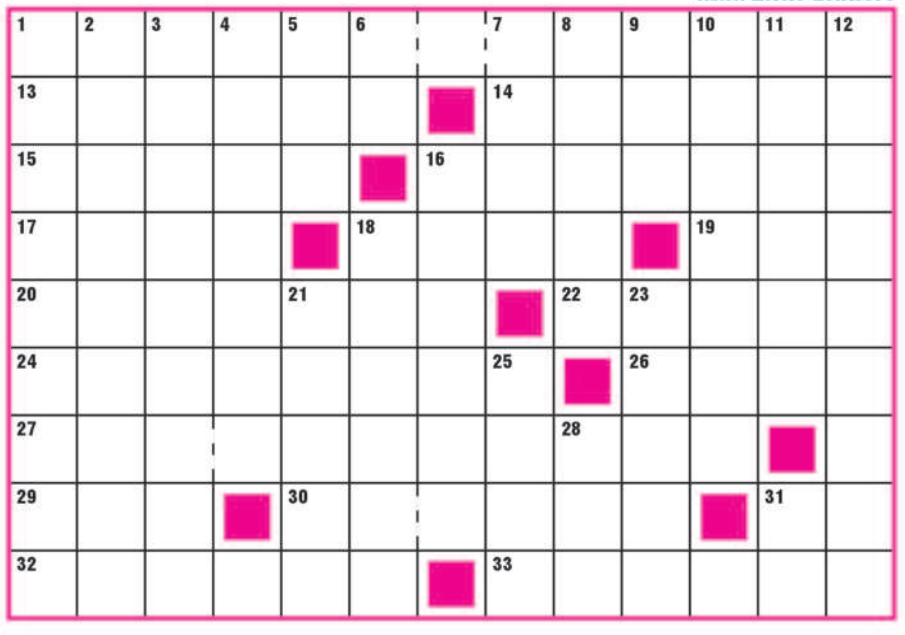
ČINITI SAKATIM

KRIŽALJKA

VODORAVNO: 1. Roman Miroslava Krleže, **13.** Ime operne pjevačice Cotrubas, **14.** Dvosjekla brončana sjekira, kultni simbol kretsko-mikenske kulture, **15.** Prilog; na samom početku, **16.** Minijaturnost, **17.** Novozelandska ptica zakržljalih krila, **18.** Anglosaksonska mjera za težinu zlata, **19.** Hrvatski tenor, Zlatko, **20.** Stanovnici otoka zapadno od Lošinja, **22.** Engleski roker, pjevač grupe "The Police", **24.** Velika kamena grobnica egipatskih faraona, **26.** Konjanik naoružan kopljem i sabljom, **27.** Film Johna Flynna sa Sylvesterom Stalloneom, **29.** Pritok Plive kod Šipova u BiH, **30.** Stijena sa svjetionikom zapadno od Lisabona, najzapadnija točka kopnene Europe, **31.** Znak za astat, **32.** Ime zrakoplovke Earhart, **33.** Ime jedriličara Fabrisa.

OKOMITO: 1. Dijeceza, **2.** Sportska disciplina uspinjanja na visoke planine, **3.** Živciranje, **4.** Pikantno jelo od ikre nekih riba, **5.** Ime pokojne glumice Begović, **6.** Znak za tantal, **7.** Bljeskalica, fleš, **8.** Turski maršal iz 19. stoljeća, Omer-paša, **9.** Patronimički dodatak pred arapskim imenima (bin), **10.** Uređaji koji za rad troše energiju, **11.** Jedna od osnovnih dimenzija tijela, **12.** Naglo ili brzim pokretom izvući iz čega, **16.** Pjevač heavy metal grupe "Twisted Sisters", Dee, **18.** Mjesto na južnim padinama Dinare (pripada BiH), **21.** Stanovnici SAD-a (žarg.), **23.** Južnoamerička ptica golema kljuna, **25.** Submolekularna čestica, **28.** Ime pijanista Bertoncelja, **31.** Kratica za "atletski klub".

Autor: Živko BARIŠIĆ

TALIJANKA

VODORAVNO: 1. Bivši hrvatski rukometni reprezentativac i izbornik (nadimak Keta), **2.** Talijanska glumica, Virna ("Kraljica Margot") - Kum od milja, **3.** Židovsko-kršćanska sljedba koja je djelovala u razdoblju od 2. do 4. stoljeća - Turska državna televizija, **4.** Grad u dolini Usore na cesti Doboj-Banja Luka - Cerova šuma, cerik, **5.** Rijeka u Sibiru, najveći pritok Oba - Istarska pjevačica, Lidija ("Hiljadu suza"), **6.** Pasja kućica - Ime pjevača Prše, **7.** Puščano ili topovsko zrno - Vodoravna greda koja povezuje stupove, arhitrav (grč.), **8.** Stanovnik baltičke države (kraće) - Autohtono bijelo vino iz Vrbnika na otoku Krku.

OKOMITO: 1. Raščišćen teren za slijetanje manjih letjelica, **2.** Natpis na zastavi Dubrovačke Republike, **3.** Pomoćnik, **4.** Najmanje gudaće glazbalo (mn.), **5.** Znak za kalij - Udubljenje u zidu za smještaj kipova, vaza ili predmeta - Kratica za "željeznica", **6.** Srednjovjekovni grad južno od Samobora - Kratica za "religija", **7.** Gutljaj, srk - Vrhovni poglavar Katoličke crkve, Sveti otac, **8.** Kobile stare godinu dana - Inicijali glumca Hajdarhodžića, **9.** Znak za lantan - Ime filozofa Blocha, **10.** Ubrizgati, **11.** Stanovnik otoka jugozapadno od Šibenika, **12.** Hrvatski scenograf ("Ritam zločina").

Autor: Živko BARIŠIĆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1													0
2													1
3													1
4													1
5													1
6													1
7													1
8													1
	0	0	0	1	2	1	1	1	1	0	0	0	

NOVI LIST
ENIGMATSKI PRILOG NEDJELJOM
LUMEN

OSMOSMJERKA

U mreži pronađite prezimena dramskih i filmskih umjetnika (dana u popisu abecednim redom) koji su osvajali nagradu "Orlando". Nagrada se dodjeljuje još od 1976. godine za najbolja dramska i glazbena postignuća na Dubrovačkim ljetnim igrama. Ako sve uradite kako valja neiskorištena slova, čitana vodoravnim slijedom, dat će ime i prezime pulske glumice na slici koja je ovu nagradu dobila 2018. godine.

T	K	O	P	R	O	L	Č	E	C
A	Z	N	O	L	E	Č	I	Ć	F
D	C	Š	N	K	A	LJ	B	A	S
I	I	I	N	A	B	O	B	J	Ć
Ć	I	G	R	V	K	R	A	I	I
I	R	T	Ć	P	E	A	R	DŽ	DŽ
V	I	Š	NJ	I	Ć	O	H	E	O
E	S	P	J	M	G	C	Š	B	H
R	T	A	E	E	A	R	U	R	R
A	O	K	R	R	L	T	G	E	A
D	V	G	D	O	I	Č	U	Š	D
A	S	P	E	J	Č	Š	I	L	J
N	K	B	E	G	O	V	I	Ć	A
Ć	I	R	A	B	A	R	G	N	H

- **BEGOVIĆ,** Mia (1996.)
- **BOBAN,** Božidar (1984.), Ivica (2001.)
- **BUTIJER,** Nikša (2007.)
- **DRACH,** Vanja (1990.)
- **FABRE,** Jan (2009.)
- **GRABARIĆ,** Ozren (2017.)
- **GREGORIĆ,** Bojana (1999.)
- **GRGIĆ,** Goran (2005.)
- **HAJDARHODŽIĆ,** Izet (1978.)
- **JELČIĆ,** Bobo (2003.),
- **KOPROLČEC,** Dunja (1980.)
- **KVRGIĆ,** Pero (1981.)
- **LEČIĆ,** Branislav (1987.)
- **LONZA,** Tonko (1983.)
- **MATULA,** Vili (1988., 2010.)
- **NADAREVIĆ,** Mustafa (1998.)
- **PERIŠIN,** Frane (2004.)
- **PRICA,** Alma (1986.)
- **RISTOVSKI,** Lazar (1982.)
- **ROŠIĆ,** Neva (2014.)
- **SABLJAK,** Renata (2006.)
- **ŠERBEDŽIJA,** Rade (1977.)
- **TADIĆ,** Ljuba (1979.)
- **VIŠNJIĆ,** Goran (1997.)

RJEŠENJE:

PREMETALJKA

U "Divljim pčelama" mu je...

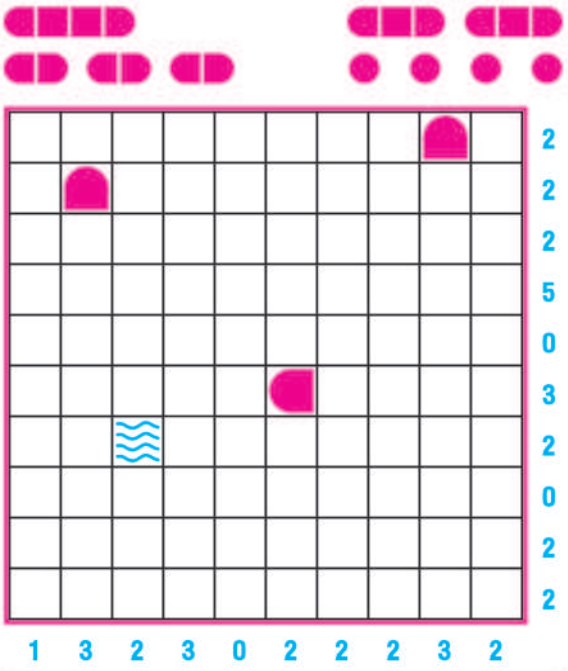
TEŠKA ULOGA!

RJEŠENJE:

BRODOVLJE TEŽINA

Ispunite mrežu danim shemama brodova. Brojevi van mreže govore koliko ima popunjenih polja u odgovarajućem retku (stupcu). Niti jedan brod se ne dodiruje s drugim, čak ni dijagonalno.

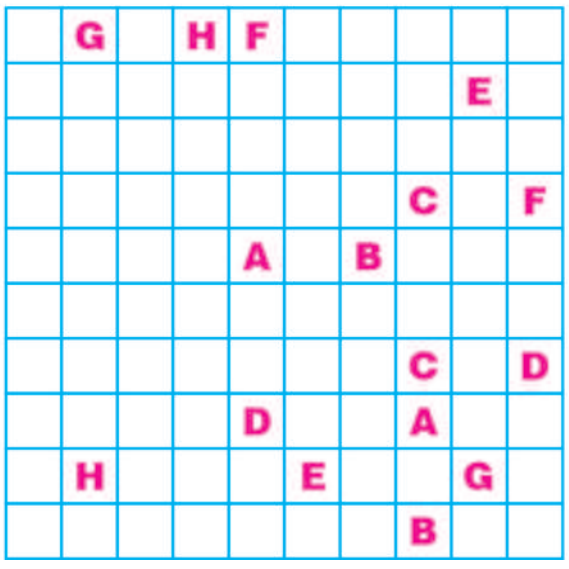

SUDOKU TEŽINA

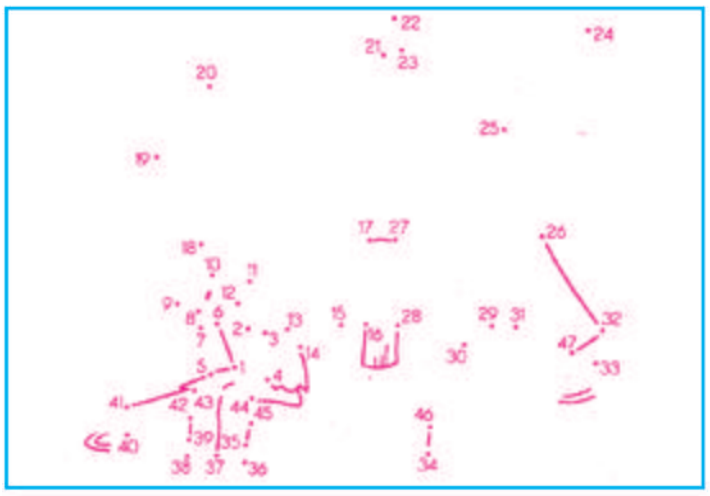
		7				5	4	
5	6			3				
			1					
			4	8				6
8		4	5		6	7		1
6				7	2			
					7			
				4			9	3
	5	9				4		

ABC SPOJNICE

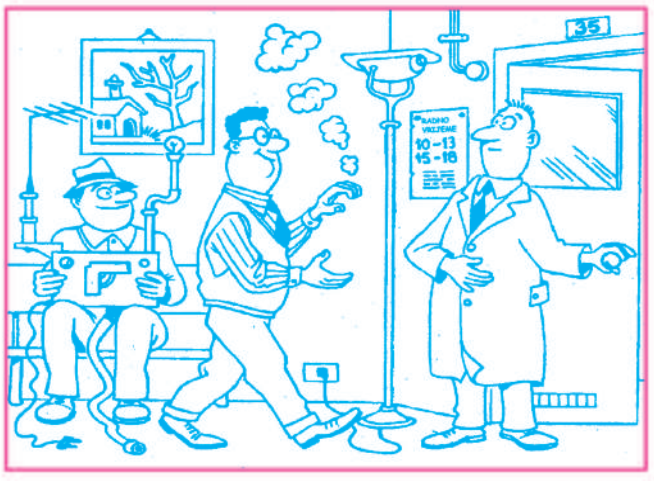
Spojite neprekinutim vodoravnim i okomitim linijama slovo A sa slovom A, slovo B sa slovom B itd. Sva polja mreže moraju biti iskorištena, a linije spajanja ne smiju se sjeći.

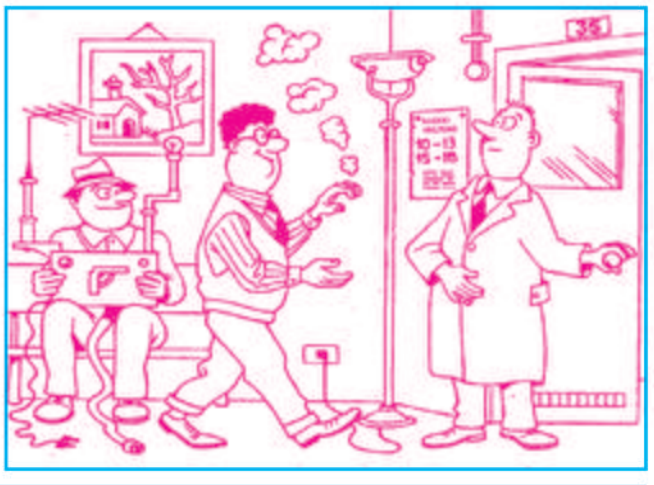

SPOJITE BROJEVE

20 RAZLIKA

REBUS

ODGONETKA: 4, 1, 3; FRAZA: 2, 1, 5

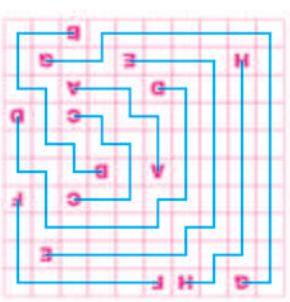

Rješenje:

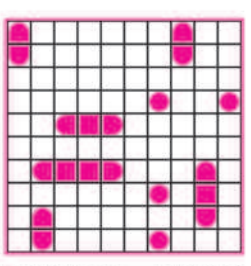
RJEŠENJA

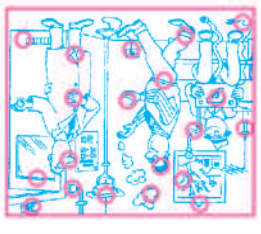
Izrada: redakcija "Feniksa"
Urednik: Vedran Vučinić
Izdavač: Novi list d.d.

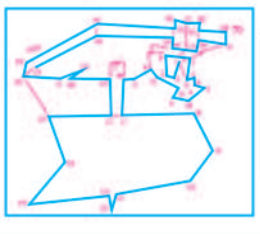
OSMOSMJERKA: NATAŠA KOPEČ
PREMETALJKA: LUKA ŠEGOTA
REBUS: ULAZ U BAR

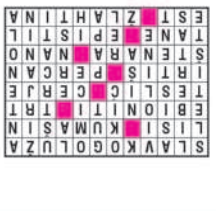

2	7	4	3	6	8	9	5	1
3	9	6	2	4	5	1	8	7
5	8	9	7	1	3	6	4	2
4	5	8	2	7	1	3	9	6
1	2	7	6	9	5	4	3	8
6	3	9	1	8	4	5	2	7
7	6	3	8	5	9	2	1	9
9	4	2	1	5	8	3	6	7
8	1	5	4	3	6	7	9	2

FILM DANA

RATNA DRAMA HRT1 20.15

Tajna veza

ALLIED, 2016.

Režija: Robert Zemeckis

Uloge: B. Pitt, M. Cotillard

Agent saveznika Max Vatan zaljubi se u francusku špijunku u Drugom svjetskom ratu. Kad sazna da bi ona mogla biti dvostruka agentica, Vatan odluči dokazati da je nevina.
Oscarima nagrađena ekipa, predvođena proslavljenim redateljem filma Forrest Gump – Robertom Zemeckisom, udružuje snage u snažnoj romantičnoj priči o dvoje špijuna...

DOKUMENTARAC HRT3 14.00

Funne - djevojke koje sanjaju more

Priča o dvanaest 80-godišnjih »djevojaka« iz zabačenog talijanskog planinskog sela koje odluče prkositi reumatizmu, strahovima i ekonomskoj krizi kako bi otišle na more prvi put u životu, i to u Hrvatsku. Filmsko putovanje u zajednicu žena odlučnih da učine sve - čak i da poziraju za kalendar ili se uhvate u koštac s internetom - kako bi prvi put umočile stopala u more.

DOKUMENTARAC HRT1 15.07

Stanley Tucci: U potrazi za Italijom

Stanley Tucci istražuje Bolognu, koju mnogi smatraju kulinarskim središtem Italije. Bologna je glavni grad Emilije Romagne, regije koja ima najviše zaštićenih prehrambenih proizvoda u cijeloj Italiji. Ti su proizvodi cijenjeni diljem svijeta, regulirani strogim propisima i iznimne kvalitete. Neki od njih su parmezan, prosciutto di Parma i balzamični ocat.

Nacionalni programi

HRT 1

06.45 Oriana Fallaci, serija (6/8)
07.35 Nismo mi anđeli, am. film (1955.) - Zlatno doba Hollywooda
09.20 Pozitivno
09.50 Biblija
10.00 Zagreb (Granešinski Novaki): Ekumenska osmina, prijenos mise
11.45 Cvijeće Saše Šekoranje, dokumentarna reportaža
12.00 Dnevnik 1
12.15 Sport
12.18 Vrijeme
12.20 HAK - promet info
12.30 Plodovi zemlje
13.25 Split: More
14.00 Nedjeljom u 2
15.07 Stanley Tucci - U potrazi za Italijom (1): Bologna, doku. serija (3/6)
15.55 Mir i dobro
16.25 HAK - promet info
16.30 Vijesti
16.50 Dalmatinska marenda (2): Vis (2/10)
17.02 Vrtlarica (6): Urbano vrtlarstvo (9/12)
17.40 Volim Hrvatsku (10/15)
18.59 Vrijeme
19.00 Dnevnik 2
20.08 LOTO 6
20.15 Tajna veza, američko-britansko-kineski film (2016.)
22.25 Dnevnik 3
22.44 Vijesti iz kulture
22.55 Stanley Tucci - U potrazi za Italijom (1): Bologna, doku. serija (3/6)
23.40 Plavi vojnik, am. film (1970.)
01.30 Nismo mi anđeli, am. film (1955.) - Zlatno doba Hollywooda
03.10 Plodovi zemlje
04.00 Nedjeljom u 2

HRT 2

06.40 Fino i vino
07.10 Rekreacija
07.45 Gran Hotel (2), serija (24/28)
08.35 Gran Hotel (2), serija (25/28)
09.25 Skijanje, Svjetski Kup: Špindlerov Mlyn – slalom (Ž), prijenos 1. vožnje
10.25 Skijanje, Svjetski Kup: Kitzbuehel – slalom (M), prijenos 1. vožnje
11.30 Mlade nade
11.40 Magazin LP
12.10 Skijanje, Svjetski Kup: Špindlerov Mlyn – slalom (Ž), prijenos 2. vožnje
13.15 Mlade nade
13.25 Skijanje, Svjetski Kup: Kitzbuehel – slalom (M), prijenos 2. vožnje
14.30 Sportsko srce
14.55 SuperSport HNL: Hajduk - Istra 1961, 1. pol.
15.55 Mlade nade
16.05 SuperSport HNL: Hajduk - Istra 1961, 2. pol.
16.55 Beograd, Europsko prvenstvo u vaterpolu: utakmica za 3. mjesto, prijenos
17.05 What's up Kina, doku. serija (5/8)
18.00 Arktički uspon s Alexom Honnoldom, doku. serija (1/3)
18.55 Psihomodo Pop u Areni Zagreb, 12. listopada 2024. - 1. dio
20.00 Stadion, uvodna emisija
20.20 Beograd, Europsko prvenstvo u vaterpolu: finale, prijenos
21.50 (Ne)uspjeh prvaka: Luka Modrić, 2. dio (4/13)
22.55 Stadion
00.05 Alexander McQueen, doku. film
01.50 Glas naroda, humoristična serija (5/18)
02.20 Klub čitatelja
03.15 Noćni glazbeni program - spotovi

HRT 3

06.35 Juhuhu - program za djecu
13.00 Kako se kaže - Kajkavsko narječje (24/33)
13.05 Bilješke o jeziku: Rječnik velikog i malog slova
13.30 Povijest - Historija ili teorija, doku. film (2014.)
14.00 Funne - djevojke koje sanjaju more, doku. film
16.05 Ovo je filozofija: Nietzsche, doku. serija (16/24)
17.00 Sinovi Katie Elder, am. film (1965.)
19.00 Fotografija u Hrvatskoj: Tošo Dabac
19.10 Vrijeme je za jazz: Horizons, Alex Sipiagin i Jazz orkestar HRT-a, (2024.) 2. dio
20.00 Jedno djelo (2): Boris Krstulović - Centar Elektroslavonije (1/8)
20.10 Vodimo vas ... My way - koncert Đanija Stipaničeva i Zagrebačke filharmonije pod ravnanjem Dinka Appelta, KDVL,
21.20 U nemirnim snovima: Glazba Paula Simona, glazbeno-doku. film
00.40 Na rubu znanosti: Okultni marketing
01.35 Zbogom, Leonora, talijanski film (2022.)
03.05 Ovo je filozofija: Nietzsche, doku. serija (16/24)
03.55 Dokumentarni film - domaći
04.25 Vodimo vas ... My way - koncert Đanija Stipaničeva i Zagrebačke filharmonije pod ravnanjem Dinka Appelta, KDVL,

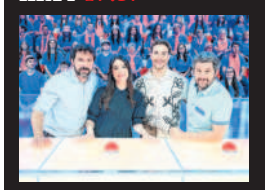
RTL

06.20 Top.HR, glazbena emisija (S5E3)
07.20 Yu-Gi-Oh! SEVENS, serija, animacija (S2E45)
08.00 MagNet, serija, lifestyle emisija (S1E4)
08.30 TV prodaja - Telestar
09.00 Večera za 5, serija, kulinarski (S9E59)
10.10 Večera za 5, serija, kulinarski (S9E60)
11.00 TV prodaja - Telestar
11.20 InDizajn s Mirjanom Mikulec, lifestyle emisija (S28E13)
12.20 Rode, igrani film, animacija, avantura, komedija
13.40 To je Voyo
13.50 Harry Potter i Plameni pehar, igrani film, avantura, fantazija, obiteljski
16.30 RTL Danas, informativna emisija
17.00 Batkid: Početak, igrani film, biografija, doku. film, obiteljski
19.00 RTL Danas, informativna emisija
19.50 Vrijeme je za rukomet
20.30 EP u rukometu: Švicarska - Hrvatska
22.00 Vrijeme je za rukomet
22.50 Čovjek bez lica, igrani film, akcija, kriminalistički, triler (15)
01.00 To je Voyo
01.10 Keanu, igrani film, akcija, komedija (15)
03.10 RTL Danas, informativna emisija

RTL 2

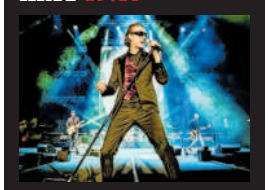
06.50 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E43)
08.25 Novi život pod suncem: Gdje su sada, reality (S3E7)
11.10 Snow show, lifestyle emisija (S1E5)
12.00 Gradi(ONA), serija, lifestyle emisija (S1E7)
12.45 To je Voyo
13.10 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S4E2)
14.00 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S9E2)
16.00 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S4E8)
16.55 Kosti, serija, drama, kriminalistički, misterij (S3E14)
18.30 Dr.House, serija, drama, misterij (S7E9)
20.10 Chicago P.D., serija, akcija, kriminalistički, drama (S9E12)
21.45 Teorija velikog praska, serija, humoristična serija (S10E6)
22.35 Dva i pol muškarca, serija, humoristična serija (S12E1)
23.25 Prijatelji, serija, humoristična serija (S5E24)
00.15 Napad na policijsku postaju 13, igrani film, akcija, triler (15)
02.05 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S9E2)
03.40 To je Voyo
03.45 Novi život pod suncem: Gdje su sada, reality (S3E7)

HRT1 17.37

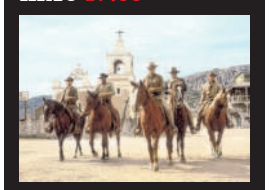
VOLIM HRVATSKU
Nedjeljna popodneva ponovno će uveseljavati razigrana ekipa šoua Volim Hrvatsku. Kapetani Dušan Bućan i Goran Navojec.

HRT2 19.15

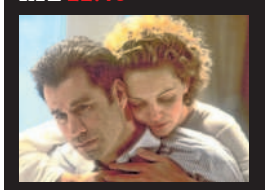
PSIHOMODO POP U ARENI ZAGREB
Ovo je prvi dio koncerta u kojem su Psihomodo Pop izveli 16 svojih uspješnica..

HRT3 17.00

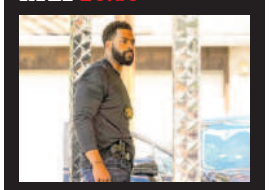
SINOVI KATIE ELDER
Braća Elder, John, Tom, Bud, Matt, vraćaju se u Clearwater, Teksas, na majčin pogreb.

RTL 22.40

ČOVJEK BEZ LICA
Castor Troy je terorist psihopat koji uživa u ubijanju i mučenju ljudi. Radi za svakog tko mu dobro plati.

RTL2 20.10

CHICAGO P.D.
Atwater otkriva da bi njegova nova ljubav mogla biti povezana sa slučajem te je prisiljen raditi u tajnosti.

Filmski i dokumentarni programi

HBO

07.35 Istjerivači duhova: Naslijeđe **09.40** Angry birds film **11.20** Marsovac **13.40** Hollywood: Na snimanju XXIII, ep.4 **14.10** Dječaci u čamcu **16.15** Kraljica ringa **18.25** Ubojita vrućina **20.00** Trepni dvaput **21.40** Ministarstvo nedžentlmenskog ratovanja **23.40** Trag života **01.20** U sjaju TV ekrana **03.00** Industrija IV, ep.3 **04.00** Vitez sedam kraljevstava, ep.2

HBO 2

07.20 Kung fu panda: Blagdanski specijal **07.45** Zmajevi: Dar noćnog bijesa **08.05** Tajna služba **09.50** Crveni **11.50** Harry Potter i darovi smrti, 2.dio **13.55** Božić s tesarom **15.20** Gospodar prstenova: Rat Rohirrima **17.30** Aquaman i izgubljeno kraljevstvo **19.30** Lude za Bradyjem **21.05** Vrste dobrote **23.40** Povratak Millie Black, ep.2 **00.25** Pripravnik: Priča o Trumpu **02.20** Srebrna zvijezda

CINEMAX

08.25 Prijelomni čas **10.30** Transformers: Doba izumiranja **13.15** Sljedeća tri dana **15.30** Prijelomni čas **17.35** Nemoguća misija: Raspad sistema **20.00** Neuništiva ljubav **21.40** Kriminalka Emily **23.15** Protuudar VI, ep.1 **00.00** Protuudar VI, ep.2 **00.45** Sujo **02.50** Laži kojima se služimo **04.15** Figurant

CINEMAX 2

08.00 Beskrajni dan **09.40** Karta za raj **11.25** Prave strune **12.50** U mrtvom kutu **14.50** Poljubac **16.45** Beskrajni dan **18.30** Amerikanac **20.30** Valmont **22.45** Ulica Beale **00.45** Karta za raj **02.30** Drugo mjesto

NATIONAL GEOGRAPHIC

13.00 Kosturi iz pobune Inka **14.00** Najgore vrijeme ikad? **16.00** Vječni istraživač Hannah Fry **18.00** EUROPA IZ ZRAKA **19.00** Željeznica kroz Stjenjak: Prva sezona **21.00** Gladijatori: ratnici svijeta iz davnina **22.00** Od pola do pola s Willom Smithom

CINESTAR TV

09.30 Zecko Koš i tajna mrkog hrčka **11.20** Martovske ide **13.15** Sad ili nikad **15.15** 96 sati **17.05** 96 sati: Istanbul **18.55** 96 sati: U bijegu **21.00** Daddio **22.55** Zeleni vitez

CINESTAR TV ACTION

09.55 Transporter 3 **11.55** Transporter: Nasljedstvo **13.45** Ja sam majka **15.50** Terminator 3 **17.55** Sjena špijuna **20.00** Hladna osveta **22.10** Underworld

CINESTAR TV FANTASY

10.40 Juraj i hrabri vitezovi **12.30** Asterix i Obelix protiv Cezara **14.30** Posljednji lovac na vještice **16.25** Džingis Kan – Ratnik i vladar **18.40** Replike **20.30** Beau se boji **23.35** Kako se riješiti Djeda Mraza

CINESTAR TV COMEDY

10.55 Top Cat: Mačak za 5 **12.15** Frendice u istini i laži **13.55** Belle i Sebastian: Nova generacija **15.35** Red 2 **17.30** Zaboravljeni princ **19.10** Žene **21.00** Sam i Kate **22.55** Životni partneri

CINESTAR TV PREMIERE 1

08.50 Here **10.35** Noina Arka **12.20** Golubica: Čudesna priča **14.25** Nešto malo drugačije **16.10** Princevi pustinje **18.05** Preglup i pregluplji **20.00** Borba ili bijeg **21.50** Spas u šumi **23.40** Bezazlena laž

CINESTAR TV PREMIERE 2

08.45 Knjiški moljac **10.40** Koati **12.25** Nespojivi **14.40** Visoka moda **16.30** Nož u leđa **18.45** Moon - Veliki panda **20.30** Udaj se muški **22.20** Nuspojave

KLASIK TV

07.35 Dnevnik uvreda 1993. **09.11** Oprosti za kung fu **10.28** Šešir profesora Koste Vujića **11.22** Ponedjeljak ili utorak **12.39** Zona Zamfirova **14.19** Smrtonosna želja 5 **15.54** Plaćeni ubojica **17.35** Glasnik smrti **19.07** Šešir profesora Koste Vujića **20.02** Zona Zamfirova **21.39** Maršal **23.17** Munje **00.52** Sedma kronika

STAR Channel

06.25 Simpsoni **06.50** Dva i pol muškarca **09.25** Škorpion **12.10** Uzbuna: odjel nestalih osoba **14.55** Crveni planet **17.10** Simpsoni **18.00** Dva i pol muškarca **21.00** Čudesni Spider-Man **23.50** Navy CIS: Izvori **01.25** Uzbuna: odjel nestalih osoba

STAR Movies

06.25 Junfer u četrdesetoj **08.40** Arthur 3: Rat dvaju svjetova **10.40** Nemoguća misija: Protokol duh **13.10** Dobri Nijemac **15.20** Klik - za savršen život **17.30** Nemoguća misija II **20.00** Razvedi me, zavedi me **22.00** Soba panike **00.15** Začin za brak **02.20** Sakupljač kostiju

NOVA TV

07.10 Zdravlje na kvadrat, magazinska emisija S1 E405 R

08.30 Legende Kung Fu Pande, animirana serija S1 E15/26

08.55 Legende Kung Fu Pande, animirana serija S1 E16/26

09.15 Nad lipom 35, zabavni program R

10.10 Bogu iza nogu, igrana serija S1 E59/70 R

12.50 Medaljon, igrani film R

14.35 Sve je moguće, igrani film

16.35 Kako znaš da je ljubav?, igrani film R

17.00 Vijesti Nove TV, informativni program

17.10 Kako znaš da je ljubav?, igrani film R

19.00 Dnevnik Nove TV, informativni program

20.15 Prevarantice s Wall Streeta, igrani film (15)

22.20 355, igrani film (15)

00.30 Nemoguća misija: Protokol Duh, igrani film R

02.45 Detektiv Knight: Odmetnik, igrani film (15) R

DOMA TV

06.25 Detektiv Kalle, igrana serija S4 E13/20 R

07.10 Gorski liječnik, igrana serija S13 E16/16 R

07.55 Gorski liječnik, igrana serija S14 E2/18 R

08.40 Gorski liječnik, igrana serija S14 E3/18 R

09.25 TV izlog, razno

09.40 Gorski liječnik, igrana serija S1 E4/22 R

10.25 TV izlog, razno

10.40 Liječnica sa sela, igrana serija S1 E24/60 R

11.15 TV izlog, razno

11.30 Liječnica sa sela, igrana serija S1 E25/60 R

12.05 Liječnica sa sela, igrana serija S1 E26/60 R

12.40 TV izlog, razno

12.55 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E14/14

13.40 Gorski spašavatelji, igrana serija S11 E1/14

14.35 Cobra 11, igrana serija S13 E10/12

14.45 Supertalent, magazinska emisija S10 E3/13 R

17.35 Rookie, igrana serija S2 E8/20 R

18.20 Rookie, igrana serija S2 E9/20 R

19.00 Rookie, igrani film R

20.00 Smrtonosni let, igrani film (15)

21.50 Power Rangers, igrani film

00.05 Greben spašenih, igrani film (15) R

02.20 Rookie, igrana serija S2 E12/20 R

03.00 Cobra 11, igrana serija S13 E10/12 R

03.40 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E13/14 R

04.20 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E14/14 R

05.00 Gorski spašavatelji, igrana serija S11 E1/14 R

NOVATV 20.15

PREVARANTICE S WALL STREETA
Priča prati plan za osvetu zaposlenica striptiz kluba koje udružuju snage protiv muškaraca s Wall Streeta.

DOMATV 21.50

POWER RANGERS
Radnja filma prati pet običnih tinejdžera, koji moraju postati neka vrsta superheroja.

TV PREPORUKA

DOKUMENTARAC **HRT3 21.20**

U nemirnim snovima: Glazba Paula Simona

Dana 15. siječnja 2019. Paul Simon je usnio san u kojem mu je glas rekao: »Radiš na djelu Sedam psalama.« U mjesecima koji su uslijedili stihovi i fraze javljali su mu se u neobičnim trenucima, katkad čak i dok je spavao. Počeo je čuti melodiju koja bi povezivala te fragmente. Proces se nastavio tijekom pandemije. Dok su se stihovi oblikovali - poput fotografija koje izranjaju iz kemijske kupke u tamnoj komori - Paul Simon se javio redatelju Alexu Gibneyu da vidi ima li interesa za to da snimi njegov proces pretvaranja osnovnih elemenata u album koji će postati Seven Psalms.
Dok se mala ekipa okupljala, Gibney i producentica Svetlana Zill otputovali su u Simonov novi studio u Wimberlyju, u Teksasu, gdje je Simon uz pomoć gitare i neobrađenih vokala skicirao niz pjesama koje su istraživale vjeru, smrt, postojanje Boga (i misterij stvaranja). »Cijelo ovo djelo zapravo je rasprava koju vodim sam sa sobom o vjerovanju ili nevjerovanju«, kaže Simon u filmu. Dok su se teme nove glazbe bistrile, tako se i Gibneyju javila ideja da bi te sesije mogle pružiti savršen okvir za pripovijedanje priče o Simonovoj evoluciji od dječaka iz radničke klase u Queensu do jednog od najinovativnijih i najpriznatijih kantautora u povijesti glazbe.

DOKUMENTARAC **HRT3 16.05**

Ovo je filozofija: Nietzsche

Nietzsche nije filozof, on je dinamit, kao što je sam napisao. Digao je u zrak temelje zapadne misli i kulture. A s ciljem koji je duboko uzdrmao zapadnu misao: htio je da fokus filozofije ne bude znanje, nego život. Kakva korist od znanja koje nas veže uz moral koji nam oduzima život i čini od nas robove? Njegovo je razmišljanje toliko jedinstveno da ne postoji nikakva škola koja ga promiče. Morate sami u njega uroniti i izvući ono najvrednije.

DOKUMENTARAC **HRT1 17.02**

Vrtlarica: Urbano vrtlarstvo

Želite li se baviti vrtlarstvom u urbanoj sredini, moguće je samo ako uspijete dobiti na korištenje gradski vrt. Nažalost potražnja je uvijek veća od ponude, pa se na parcelu od 50 kvadratnih metara čeka i po nekoliko godina. Takva je situacija u većini europskih gradova gdje je potreba za vrtlarstvom postala važan dio planiranja javnog prostora. U ovoj Vrtlarici uspoređujemo sličnosti i razlike gradskih vrtova u Zagrebu, Ljubljani i Beču.

Talijanski

RAI 1

07.00 TG 1 **07.05** UnoMattina in famiglia **08.00** TG 1 **08.18** UnoMattina in famiglia **09.00** TG 1 **09.04** UnoMattina in famiglia **09.25** TG 1 L.I.S. **09.30** Check Up **10.15** A Sua immagine **10.55** Santa Messa dalla Cattedrale di Molfetta **11.50** A Sua immagine **12.00** Recita dell'Angelus **12.10** A Sua immagine **12.20** Linea Verde - Barbagia: viaggio nella memoria **13.30** TELEGIORNALE **14.00** Domenica In **17.15** TG 1 **17.18** Che tempo fa **17.20** Da noi...a ruota libera **18.40** L'Ereditŕ weekend **20.00** TELEGIORNALE **20.35** Affari tuoi **21.30** Prima di noi 1 ^ Visione **23.30** TG1 Sera **23.35** Speciale Tg1

RAI 2

07.00 Tg2 Storie. I racconti della settimana **07.40** TG2 Tutto il bello che c'e' **07.55** TG2 Mizar **08.20** TG2 Cinematinee' **08.25** TG2 Achab Libri **08.30** Playlist **09.15** Rai Sport Live Weekend **09.30** Slalom femminile 1a manche **09.40** Rai Sport Live Weekend **10.30** Slalom maschile **10.45** Rai Sport Live Weekend **12.00** Slalom femminile 2a manche **12.10** Rai Sport Live Weekend **13.00** TG2 - GIORNO **13.30** TG2 Motori 2 **14.00** Squadra Speciale Cobra 11 **14.55** Coppa Italia Femminile Frecciarossa **17.00** Genitori, che fare? **17.50** TG Sport della Domenica **18.05** TG2 L.I.S. **18.10** Tg2 Dossier **19.00** 9-1-1 Lone Star **19.40** 9-1-1 **20.30** TG2 - **20.30** **21.00** Il sesso degli angeli **22.40** La Nuova DS

RAI 3

07.00 Sorgente di vita Rubrica di vita e cultu **07.30** Sulla via di Damasco **08.05** Mi manda Raitre **10.15** O anche no **11.05** ESTOVEST **11.30** MEDITERRANEO **12.00** TG3 **12.17** TG3 Fuori Linea **12.25** ALTA QUOTA **12.55** TG3 LIS **13.00** Il posto giusto **14.00** TG Regione **14.10** TG Regione Meteo **14.15** TG3 **14.30** In Mezz'ora **16.45** Kilimangiaro **19.00** TG3 **19.30** TG Regione **19.51** TG Regione Meteo **20.00** Blob **20.30** LAB Report **21.00** Report **23.15** Allegro ma non troppo

CANALE 5

07.53 Traffico **07.59** Tg5 **08.49** Tg5 speciale **09.58** Santa messa **10.55** Melaverde - le storie **11.54** Melaverde - editing **12.58** Tg5 **13.38** L'arca di Noe' **13.57** Amici di maria - domenica pomeriggio **15.30** Verissimo **18.52** Caduta libera **19.54** Tg5 Prima Pagina **20.01** Tg5 **20.40** La ruota della fortuna **21.20** Chi vuol essere milionario

ITALIA 1

07.08 Super Partes **07.38** Tom and Jerry di nuovo a Oz **08.57** Young Sheldon **09.55** THE BIG BANG THEORY **10.49** Due uomini e 1/2 **11.47** Sfida impossibile **12.25** Studio Aperto **13.05** Sport Mediaset XXL **14.00** E-Planet **14.30** Dr. House - Medical division **16.24** Cold Case - Delitti irrisolti **18.15** Studio Aperto Live **18.30** Studio Aperto **18.56** Studio Aperto Mag **19.22** C.S.I.- Scena del crimine **20.26** NCIS - Unita' Anticrimine **21.20** Le Iene

RETE 4

07.32 Super partes **08.21** La promessa **09.09** Terra Amara **10.16** Dalla parte degli animali **11.55** Tg4 **12.26** Colombo **14.02** Le parole che non ti ho detto **16.51** Apache in agguato **18.58** Tg4 **19.41** La promessa **20.29** 4 di sera weekend- **21.30** Fuori dal coro

IMPRESSUM

IZDAVAČ I TISKAR
»NOVI LIST«
Novinsko nakladničko dioničko društvo, Rijeka, Zvonimirova 20/A
p.p. 130, 51001 RIJEKA
Telefon: 051/650-011, 051/650-013
Telefax: 051/672-114, 051/672-118
E-mail: redakcija@novilist.hr
Web: www.novilist.hr
UPRAVA
Bojan **DIVJAK** - predsjednik
Renato **IVANUŠ** - član
GLAVNA UREDNICA
Slavica **BAKIĆ**
GLAVNA UREDNICA SUPERDESKA
Dijana **PAVLOVIĆ**
UREDNIK DIGITALNIH IZDANJA
Damir **KUNDIĆ**
IZVRŠNI UREDNIK
Dražen **HERLJEVIĆ**
UREDNIČKI KOLEGIJ
Nenad **HLAČA** – NOVOSTI i SVIJET
Danijela **BAUK** - NEDJELJNI BROJ
Helena **FOGAS** – RIJEKA
Boris **PEROVIĆ** – REGIJA
Zlatko **HORVAT** – SPORT
Kim **CUCULIĆ** – KULTURA i MEDITERAN
Ivana **KOCIJAN** – MOZAIK
GRAFIČKA SLUŽBA
Tea **LILIĆ PRIBANIĆ**
TAJNICA REDAKCIJE
Branka **VRABEC**
DOPISNIŠTVO U ZAGREBU
Ulica Matka Laginje 6
WEB PORTAL
novilist.hr
E-mail: portal@novilist.hr
MARKETING I PROMOCIJA
Rijeka, Zvonimirova 20a
Direktorica:
Silvija **GERC VODOPIJA**
Telefon: 051/650-088
Telefax: 051/650-110
E-mail: oglasi@novilist.hr
Web: marketing.novilist.hr
TISKARA I KOMERCIJALA
Telefon: 051/650-024
Telefax: 051/650-036
E-mail: tiskara@novilist.hr
OGLASNI ODJEL RIJEKA
Andrije Medulića 6-8,
Telefon: 051/212-102
E-mail: oglasni.rijeka@novilist.hr
Web: http://oglasni.novilist.hr
PRETPLATA
Telefon: 051/650-170
Radno vrijeme od 7.30 do 15.30 sati
TISAK
NOVI LIST d.d. Rijeka
List izlazi svaki dan. Rukopise i materijale ne vraćamo.

HRT Radio Rijeka

07.00 Jutarnja kronika
07.21 Vrijeme
07.25 Ma nan se spi
08.00 Najava događaja
08.15 Puntapet
08.30 Kamo danas
08.40 Katolički vidici
09.00 Vrijeme za vrijeme
09.15 Zlatne godine
09.30 Baltazar
10.00 Vijesti Radio Rijeke
11.00 Priko Učke
12.00 Vijesti Radio Rijeke
12.05 Na obedu
14.00 Vijesti Radio Rijeke
14.45 Vrijeme za vrijeme
15.00 Danas aktualno
16.00 Nedjelja popodne
16.30 Kamo danas 2
16.45 Ne pozabimo
17.00 Glazba Radio Rijeke
18.00 Play lista
19.30 Akademskih kvarat ure
19.45 Nedjelja popodne
20.00 Metanoia
20.30 Glazba Radio Rijeke
20.45 Susreti
21.00 DJ Šošo
22.00 Kronika dana

Ostali programi

KANAL RI

07.20 Školska liga, emisija o sportu **07.50** Željko Marušić i gosti, talk show (r) **08.40** Glazbeni kanal **12.15** Naše općine i gradovi, reportaža **12.30** Bilanca uspjeha, talk show (r) **13.05** DW: Euromaxx, magazin **13.40** Veterinarska ordinacija, emisija **14.10** Glazbeni kanal **15.00** Biblijska istina, vjerska emisija **15.20** Kratki rezovi, emisija o filmu **15.50** Glazbeni kanal **16.25** Ča skalica, čakavska glazbena emisija (r) **17.25** Kult kulture, emisija o kulturi **18.00** DNEVNIK **18.35** Sport nedjeljom, emisija **20.10** Rotor, emisija o oktanskim i ekstremnim sportovima **21.00** Art caffe, emisija o kulturi **22.00** DNEVNIK (r) **22.20** IC tehnologija, emisija o novim tehnologijama **23.00** Zapisano u zvijezdama, astro show (18)

TV NOVA

10.00 Novi milenij **10.30** Indeks, emisija o studiranju u Istri (the best of) **11.00** Podcast o nogometu **12.00** Boje zemlje **12.30** Energetska medicina **13.00** Lifestyle TV **13.45** Art Club **14.15** Volin te Istro **15.15** Domisan predstavlja **15.30** Trajnaninenaj **16.30** Veterinarska ordinacija **17.00** Mali svijet, emisija o dječjem svaralaštvu **17.30** Kronika Grada Labina **18.00** Jurica Galić - Juka predstavlja **19.00** Rovinjska kronika **19.30** Kratki Rezovi **20.00** Špica s Macanom **20.50** TV Aukcija by Krivić, emisija uživo **23.10** Vrata sudbine, emisija o alternativnom načinu života

HRT 4

17.47 Talenti EU regija **18.02** Romano Bolković - 1 na 1: Gordan Grlić Radman, talk show **18.53** Vrijeme RH sutra **18.54** Vrijeme Europa sutra **18.56** Vrijeme svijet sutra **19.00** Dnevnik 2 **19.53** Vrijeme RH sutra **19.54** Vrijeme Europa sutra **19.56** Vrijeme svijet sutra **20.00** HAK - promet info **20.01** Nedjeljom u 2 **21.00** Pregled dana **21.45** Manjinski mozaik **22.00** Intervju tjedna **22.43** Studio 4: U fokusu **23.10** Vijesti na engleskom jeziku **23.20** Vijesti na španjolskom jeziku **23.30** Studio 4: Jutarnji intervju **23.50** #REPORTAŽE: Peruanka **00.10** Vijesti iz kulture **00.17** Plodovi zemlje

Jabuka TV

07.30 Serbus Zagreb, informativna emisija **08.00** Svakodnevica, mozaična emisija **09.45** Frtalj kulture, razvoj umjetnosti **10.00** Trenutak za čisti kutak, emisija o zaštiti okoliša **11.00** Moda XL **13.00** Pjesmom te zovem, zabavno-glazbena emisija **15.00** Domoteka, tv prodaja **15.15** Odaberi zdravlje, emisija o zdravlju **16.00** Domoteka, tv prodaja **16.15** Lifestyle TV!, magazin **17.00** Veterinarska ordinacija, emisija o kućnim ljubimcima **17.30** Odaberi zdravlje, emisija o zdravlju **18.30** Srce Hrvatske, mozaična emisija **19.00** Serbus Zagreb - tjedni pregled, informativna emisija **19.30** Glazbeni trenutak, glazbena emisija **20.00** Vrijeme je za zabavu, zabavni program **23.00** Zlatna zora (18), alternativni kutak

CMC

08.00 24 sata vijesti **08.05** 100% hitovi **09.00** CMC Mix **10.00** 100% hitovi **11.00** CMC Mix **12.00** Dobar dan **13.00** 100% hitovi **14.00** CMC Mix **15.00** Dalibor Petko Show: BEST OF 2025 **18.01** 100% hitovi **19.00** CMC Mix **20.00** Portret: SINIŠA LEOPOLD **21.00** 24 sata vijesti **21.05** Koncert tjedan: ŠOKAČKA RAPSODIJA, LISINSKI 2025, 2. dio **22.00** 100% hitovi **23.00** CMC Mix **00.00** 100% hitovi **01.00** 24 sata vijesti

www.novilist.hr
NL
NEDJELJA
25. SIJEČNJA 2026.

ČITAJ NOVI LIST 0-24
SKENIRAJ ZA VIŠE VIJESTI BEZ PRESTANKA!

RUKSAK NA LEĐA I PUT POD NOGE Francuz Matt Lespine iz Bologne krenuo na put oko svijeta

Avantura života duga čak 26.500 kilometara dovela ga i u Primorje

ALEKSANDAR SAŠA ALOBIĆ

S laganim ruksakom od 9 kilograma planira pretrčati najmanje četiri kontinenta i 26.500 kilometara, oslanjajući se na izdržljivost, minimalnu opremu i gostoprimstvo ljudi koje susreće na putu. Naš čitatelj Aleksandar Saša Alobić sreo ga je iznad Rukavca

Danijela BAUK

RIJEKA U svijetu u kojem se putovanja sve češće mjere brojem objava, brzih fotografija i digitalnih tragova, rijetki su oni koji se na put odlučuju bez jasne rute, bez logistike i bez sigurnosne mreže. Još su rjeđi oni koji takav put započnu - trčeći. Jedan od njih je Matthieu Matt Lespine, mladi Francuz koji je prije nešto više od dva tjedna krenuo iz Bologne na put oko svijeta, s planom koji zvuči gotovo nestvarno: Europa, Balkan, Azija, Australija i povratak u Italiju. Opremljen vrlo laganim ruksakom, Lespine svakodnevno će trčati s 9 kilograma tereta na leđima. Za spavanje ima vrlo lagan šator, no prije svega se nada da će moći računati na susrete s ljudima i noćenja kod domaćina.

Podrijetlom iz regije Berry, ovaj zaljubljenik u trčanje, avanture i prirodu svoj je izazov počeo iz Bologne u Italiji. Prva etapa: stići do Pekinga, a potom planirati prelazak Australije, Novog Zelanda te jednog od dvaju američkih hemisfera.

MATT LESPINE

Slučajna ideja

Sportaš od adolescencije, koji je sudjelovao na brojnim Ironman natjecanjima, Matthieu Lespine nije trkač kao svi ostali. Iako ostvaruje vrhunske rezultate kako u cestovnim utrkama, tako i u trailu, ono što ga najviše privlači jesu duge, pa čak i vrlo duge dionice. Cilj njegove avanture jest pretrčati najmanje četiri kontinenta i prijeći barem 26.500 kilometara, što su dva glavna uvjeta koje postavlja WRA, World Runners Association, kako bi se takav pothvat službeno priznao. Solo putovanje koje će trajati između godinu i pol i tri godine odvest će ga u trčanje kroz većinu dijelova svijeta.

A sama ideja o trčanju oko svijeta, kako je ispričao u intervjuu za francuski Jogging International, nastala je gotovo slučajno.

- U početku sam jednostavno planirao trčati od Bologne do Pekinga jer sam želio putovati i otkriti Kinu. Zatim sam sasvim slučajno otkrio da postoji WRA koja službeno evidentira trkače koji trče oko svijeta, rekao je Lespine.

Tada je stupio u kontakt s Marie Léautey, sedmom osobom u svijetu koja je dosad ostvarila takav pothvat i koja radi na promoviranju WRA.

- Pomislio sam, ako već idem do Pekinga, onda je bolje ići do kraja. Upravo je taj mali dodatni izazov bio ono što me motiviralo, kazao je Lespine.

Susret iznad Rukavca

Da se ne radi o običnom putniku, potvrdio je i slučajan susret s Aleksandrom Sašom Alobićem iznad Rukavca, u predjelu Čonjina. U sumrak, oko 18.40 sati, dok je išao hraniti konje, iz mraka se pojavio mladić koji se spuštao s Lisine. Na pitanje upućeno u šali »Kamo vi kampanate po škuren?«, stigao je odgovor s osmijehom: »I don't understand. I'm French!« Tako

> *Moje putovanje može trajati godinu i pol, ali i tri godine. Moja jedina namjera jest doživjeti iskustvo trčanja i avanture. Sve ostalo određuje put*

je započeo razgovor koji je otkrio nesvakidašnju priču.

Matt je toga jutra oko osam sati krenuo sa slovenskog Slavnika, prešao Ćićariju i uputio se prema Rijeci, s planom da večer provede na Krku. Iako su se nakon prvog susreta razišli, večer je donijela novo iznenađenje - ponovno su se sreli u Matuljima. Ovoga puta dobio je prijevoz do Rijeke.

Tijekom vožnje ispričao je kako planira provesti oko dvije godine na putu. Hrvatska mu se, kaže, već snažno urezala u pamćenje. Tog je dana ostao bez hrane i bio iscrpljen kada je, na području Gomile između Muna i Vodica, naišao na djevojku koja živi sama sa psima. Nahranila ga je, napojila i ponudila rakijicu – dovoljno da mu vrati snagu za nastavak puta.

Na Žabici u Rijeci ostavljen je uz stisak ruke i želje za sretnim putom.

Dosta nepoznanica

Koliko god ova avantura zvučala ludo, čini se da mladog čovjeka nimalo ne plaši ideja da obiđe svijet trčeći. Nakon školovanja na inženjerskom fakultetu, Matthieu Lespine zapošljava se u automobilskoj industriji. No vrlo brzo odlučuje sve ostaviti iza sebe. Sa samo 23 godine odlazi, zajedno s tadašnjom djevojkom, u Afriku, gdje autostopom prolazi cijelom istočnom obalom sve do Južnoafričke Republike. Putovanje koje je trajalo dvije godine u potpunosti je promijenilo njegov način života.

- Vratio sam se prije četiri godine i od tada živim u preuređenom kombiju. Zimi radim sezonske poslove, a ostatak vremena provodim vani - ponajviše trčeći, ispričao je za Jogging International.

- Još uvijek ima dosta nepoznanica, tim više što prednost dajem trail trasama, a ne cestama, no nadam se da ću u Peking stići do sljedećeg Božića, objašnjava, ne namećući si pritom nepotreban pritisak. »Kod ovakvih dugoročnih projekata važno je znati slušati svoje tijelo i vlastite želje. Puno toga ću raditi prema osjećaju. Ako budem mogao trčati 50 kilometara na dan, to će već biti dobra osnova. Jedino što znam jest da sam na FKT-ovima koje sam dosad radio bio sposoban trčati i do 80 kilometara dnevno. Ali to je bilo u razdoblju od najviše tri tjedna! Moje putovanje može trajati godinu i pol, ali i tri godine. Moja jedina namjera jest doživjeti iskustvo trčanja i avanture. Sve ostalo određuje put.«

Nakon Pekinga volio bi se brzo upustiti u prelazak Australije i Novog Zelanda, a potom stići do Južne Amerike kako bi pretrčao cijeli kontinent. Svoj će pohod obavezno morati završiti povratkom u Bolognu s atlantske obale. Ako u tome uspije, Matthieu Lespine postat će najmlađi trkač koji je obišao svijet trčeći. Dosad je to uspjelo sedmero ljudi, među njima i dvoje Francuza - Serge Girard i Marie Léautey. No, uz Matthieua, trenutačno još sedam drugih pustolova negdje na planetu pokušava zatvoriti puni krug.

Valute označene zvjezdicom za koje Banka ne objavljuje kupovni i prodajni tečaj za efektivu ne smatraju se valutama s Tečajne liste Banke u kojima Banka vodi transakcijske račune i/ili zaprima gotovinske naloge za plaćanje i/ili provodi otkup deviza. Tečajevi za predmetne valute (tečajevi za devize) koriste se za preračunavanje u bezgotovinskim transakcijama.

TEČAJNA LISTA BROJ: 17
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 24.01.2026.

Valuta	Jed.	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za efektivu	Srednji tečaj HNB
AUD	1	1,778800	1,760400	1,710400	1,660300	1,641900	1,710400
CAD	1	1,680700	1,663300	1,616100	1,568800	1,551400	1,616100
CZK	1	25,300000	24,966500	24,257000	23,547400	23,213900	24,257000
DKK	1		7,687000	7,468600	7,250100		7,468600
HUF	1	398,582400	393,327800	382,150000	370,972100	365,717500	382,150000
JPY	1	193,695500	191,142000	185,710000	180,277900	177,724400	185,710000
NOK	1		11,879600	11,542000	11,204300		11,542000
SEK	1		10,879600	10,570500	10,261300		10,570500
CHF	1	0,964800	0,954800	0,927700	0,900500	0,890500	0,927700
GBP	1	0,902800	0,893400	0,868100	0,842700	0,833300	0,868100
USD	1	1,221100	1,208500	1,174200	1,139800	1,127200	1,174200
BAM	1	2,032100	2,011000	1,955830	1,900500	1,879500	1,955830
PLN	1	4,384200	4,326400	4,203500	4,080500	4,022700	4,203500